

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor, anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oară
12 bani, a treia-oară 10 bani.

Un an de luptă.

În zilele aceste s'a împlinit un an, decând, monarhia noastră a fost silită a încinge sabia și a porni un crunt războiu. Un an lung, pentru cei ce au stat afară, pe câmp, spre a apăra cu trupurile lor pământul țării, dar și mai greu, pentru noi, cei de-acasă, cari așteptăm, cu atâta lăcomie, vesti bune dela ei. Ca o furtună năpraznică a cuprins acest războiu pe cele mai mari popoare din Europa, cari au crezut, că acum a sosit clipa, de-a se răfui între ele.

Astfel războiul început numai cu Sârbii s'a complicat, și astăzi, deși mai puțini la număr, decât dușmanii noștri, armata noastră secără izbândă după izbândă.

Și în alte vremuri, un an din viața poporului românesc din această patrie, însemna, un lanț lung de năzuinți spre mai bine. Noi suntem un popor încă tânăr, care trebuie rând pe rând, să-și câștige singur toate drepturile, la care ține. Fără sprijin din partea statului, încercăm noi să ne clădim pe aceste plaiuri, unde au trăit moșii și părinții noștri, un viitor mai luminos. Putem zice, slavă Domnului, că munca noastră nu a rămas zadarnică. Poporul românesc politicește nu s'a putut desvolta, așa cum ar fi vrut, având să întîmpine atâtea greutăți, chiar și silințele noastre spre o mai înaltă cultură românească au fost adeseori înecate de un duh potrivnic. Cu toate acestea, în ceasul, când am fost chemați să ieșim pe câmpul datoriei, au alergat toți frații și fiii noștri, ca de atâtea ori de altădată în trecutul acestei țări, să ne apărăm țara și cinstea.

Bărfitorilor le-a stat graiul în gură, de mirare, văzând cum roiesc, spre a se înrola sub steag, cetele nenumărate de flăcăi și bărbați români. Până astăzi, armata

austro-ungară numără, după spusele unui ziar unguresc din Pesta, aproape la șase sute mii de oameni.

Ori-unde s'au bătut acești viteji, ei au făcut cinste poporului românesc. Multe mame își plâng astăzi copiii și câte soții credincioase și-au pierdut pe tovarășul de viață, ce a sângerat luptând pentru patrie. Toate aceste jertfe au trebuit însă aduse, spre a ne dovedi credința noastră nestrămutată.

În schimbul acestor jertfe, ni s'a făgăduit, în mai multe rânduri, din parte oamenilor, cari au cea mai mare răspundere, răsplata cuvenită și ne-am bucura mult, dacă aceste făgăduinți, cari au rămas până astăzi numai vorbe, s'ar îndeplini și prin fapte.

Căci numai cine cunoaște bine viața românească dela noi știe, cât de mari sunt jertfele aduse de poporul nostru. Românii nu au cea mai mare de lucrători industriali, cari lucrând în fabrici de tot felul, ajută statul prin munca lor, în vreme ce ei totuși își cruță viața. Noi nu avem, decât un număr foarte mic de funcționari români, în slujba statului, cari să fi fost scutiți de-a ieși pe câmpul de luptă. Tot ce-am avut, floarea tinerimei noastre și pe cei mai de seamă dintre fruntașii noștri, i-am trimis să-și facă datoria în fața dușmanului. De aceea și pierderile noastre se resimt pretutindenea. Au căzut profesori învățați, advocați harnici, învățători muncitori alături de frații lor țărani, cari au lăsat atâtea braze orfane și atâția copii, ce au să se lupte cu sărăcia.

Spre a-și dovedi credința lor, fruntașii români, s'au plecat și pocolnit în mai multe rânduri și au hotărât să întrerupă ori-ce mișcare politică românească. Au lăsat po-

porul nostru în voia vântului, ca o corabie fără de cârmuitor, crezând, că în timpul de acum nu avem nevoie de vorbe, ci de fapte. Iar faptele poporului românesc sunt în vederea tuturor, laudate și proslăvite chiar și de potrivnicii săi.

Dacă va vrea D-zeu, pacea pe care o râvnim, după izbânda noastră, ne va aduce și mulțumire sufletească, mulțumirea de-a fi pregătit pe seama poporului românesc din această țară, prin ținuta vrednică, un viitor mai bun și mai luminos.

Deci, zicem și noi: Sus inimile.

Răspunsul Americii.

Wolfsbureau anunță din Berlin cu data de 25 l. c. Ambasadorul uniunii nord-americane a predat terți nota guvernului său adresată Germaniei. Conform acestor note guvernul american e nemulțumit cu lămuririle și propunerile făcute de guvernul german pentru aplanarea conflictului ivit cu ocazia scufundării „Lusitaniei”. Guvernul american stăruie asupra respectării drepturilor internaționale ale statelor neutre, drepturi, cari — conform textului acestei note — au fost călcate de Germania. Totodată spune guvernul american, că dacă se va mai repeta un

astfel de caz, când comandantul vaselor de război germane vor stărbî drepturile cetățenilor americani, Statele Unite, vor primi aceasta ca un act conștient de dușmănie îndreptat în contra lor și vor lucra la fel.

In Berlin a făcut aceasta notă o impresie cât se poate de rea. Intreagă presa germană vorbește cu amărăciune despre dânsa.

Contractul României cu Germania și Austro-Ungaria

Sub acest titlu ziarul nemțesc „Berliner Tageblatt“ scrie un articol foarte însemnat, care merită să-l dăm și noi aici, pe scurt.

Încă în Septembrie, anul trecut, se scria prin unele gazete, că România e legată de puterile centrale (Germania și Austro-Ungaria) printr'un contract ascuns. Nu se știa nimic mai lamurit asupra acestui contract, până când în primăvară, P. Carp, nu a scris, că la începutul războiului, regele Carol, pe temeiul acestui contract a cerut, ca România, să intre în război împotriva Rușilor. Afară de un singur om, care a luat parte la consfătuire, toți ceilalți miniștri au hotărât, ca România să rămână neutră.

Dar ce fel de contract era acesta?

Se știe numai atât, că era un contract secret, tainic, ca și cel, pe care l'am avut cu Italia. Dar acest contract nu era scris de alții, decât de căpeteniile încoronate, de suveranii României, Austriei și Germaniei. Nu-l cunoșteau deci, decât aceștia și foștii miniștri preșidenți. Țara nici habar nu avea, că e legată printr'un astfel de contract.

Puterea acestui soi de contracte o hotărăște legea din fiecare țară. Țara trebuie să se țină de el numai dacă se găsesc destui miniștri, cari să-l ducă în deplinire, pe răspunderea lor proprie. În Țara Românească nu s'a găsit, decât un singur om, care să ia răspunderea pentru acest contract și astfel regele Carol, încă a primit neutralitatea.

Legăturile Austriei și a Germaniei cu România, încă au dat, pe lângă numeroasele semne de prietinie și destul de numeroase prilejuri de conflicte (certuri) Neînțelegerea pentru comisia Dunării, războiul de vamă, pacea dela București în 1913 și apoi ultimatul dat de Austro-Ungaria către Sârbi, au făcut României îngrijorări, deoarece, ziceau ei, astăzi va fi apăsată Sârbia, ca mâine se va face și cu noi tot așa. Statele mai mici, cari au de-a face cu statele mai mari, au de multe ori fiori de teamă, pe cari noi nu-i putem înțelege. Astfel se explică ținuta României dela începutul lui August 1914.

Bine înțeles, că România a aflat o ușită pentru a-și scuza ținuta sa, spunând, că nu noi eram cei atacați, ci că noi am fi atacat pe Ruși.

Cum stăm însă astăzi?

După trădarea Italiei, care se vede pedepsită prin numeroasele jertfe, ce le aduce pe uscat și pe mare, România trebuie să se socotească altfel. Dânsa ar fi nimicită, dacă ar păși la fel. De aceea a sosit clipa, să se gândească la interesele sale, la viitorul său, la dezvoltarea și creșterea poporului său. Acum, că Rușii sunt înfrânți, Românii nu au de ce să se teamă și ar face foarte bine, dacă ar mai lăsa ceva și din iubirea pentru Francezi, hotărându-se a îndeplini contractul încheiat cu Austro-Ungaria și Germania.

Depeși.

Înțelegere cu România.

Rotterdam. — „Times“ scrie: Prințul Hohenlohe, a cerut la București guvernului, să permită trecerea munițiilor destinate Turciei, în schimb Germania îi va da României acele muniții, pe cari le-a comandat înaintea izbucnirii războiului și cari au fost reținute.

Prințul rus Trubetzkoi în București.

București. — Marți dimineața a sosit la București, venind din Petersburg principele Trubetzkoi, fost ministru al

Rusiei la Niș, însoțit de colonelul Uhrin din statul major al armatei ruse. În gara de nord, principele Trubetzkoi a fost întâmpinat de primul secretar al legațiunii ruse și de prefectul poliției Corbescu.

Prințul Trubetzkoi va sta în capitală mai multe zile, în care timp, probabil, va fi primit în audiență de către regele Ferdinand.

Imprumut român la Londra.

București. — Guvernul român a început negocieri pentru contractarea pe piața Londrei a unui nou imprumut de 125 milioane lei.

Impotrivirea Rușilor la Ivangorod.

Budapesta. — Dela cartierul presei se anunță: La răsărit de Radom i-am scos pe Ruși din pozițiunile lor. Rușii se retrag în jurul Ivangorodului. Aci vom avea cu Rușii ce se retrag numai lupte de ariergarde, dar între Vistula și Bug, unde Rușii s'au întărit în pozițiuni puternice sunt în curgere lupte foarte înfierbântate. Luptele sunt favorabile aliaților. Corpul de armată din Cașovia s'a distins în mai multe rânduri în aceste lupte. În repetite rânduri a rupt pozițiunile rusești. Focul artileriei noastre atinge o mare parte a liniilor ferate. Înfrângând aici împotrivirea Rușilor se nădăjduiește că în fața Ivangorodului, Lublinului și Cholmului, trupele noastre nu vor întâmpina greutăți mari.

Rușii au golit Varșovia, Ivangorod, Vilna, Kovno, Grodno și Riga.

Cracovia. — Ziarele din Varșovia anunță că comandamentul suprem rusec a ordonat, poate sub greutatea atacurilor uriașe ale aliaților, să se golească nu numai Varșovia ci și Sildice, Ivangorod, Vilna, Kovno, Grodno, Bialystok și Riga, cu un cuvânt cele mai însemnate întărituri și cetăți rusești.

Rușii s'au pregătit pentru asedierea Varșoviei.

București. — Colonelul rus Sunaki scrie în „Blrsevtja Viedomosti“ că comandamentul suprem al armatei rusești în general nu are de gând să lase Var-

FOIȘOARĂ

Militare.

Câte flori sunt pe câmpie,
Înfloresc cu omenie,
Câte-un mândru trandafir,
Își deschide alui potir,
Într'al firii răsărit
Cu parfumul lui vrăjit,
Și cu mândru lui vestmânt
Zice: bine vă cuvânt!...

Numai moartea s'a îndurat,
Alte flori de-a sămănat,
Flori ce înfloresc din sânge.
Dorul depărtat le plânge!...

Flori ce înfloresc în fum,
Flori ce te răpun în drum.
Flori ce atât te îndrăgesc,
Până când te istovesc,

Și-ți pătrund prin măruntaie,
Încât vezi ca o vâpăie!...

Flori din inimă vteje,
Rodul vost cin' l'a culege?

Spic de aur rupt în două,
Alte lumi cu stele nouă,

Alte neamuri, alți copii,
Peste-a morților dragi glii!...

Bădăporule ce faci,
Prin spitale unde zaci,
Ce arhangel te 'ngrijește,
Patul de țil străjuește
Și la viață te trezește,
Focul când te amețește,
Și te 'ntreabă 'ncețitor,
Ranele dacă te dor,
Și la patul de dureri
Îți aduce mângăieri?...

Floricea din cunună,
Du bădișă voie bună,
Ca să fie fericit,
Cum a fost la despărțit.
Spune-i seara pe 'nserat,
Cu parfumul tău curat,

sovia și nici nu a golit-o. Faptul e, că au fost îndepărtate din oraș anume elemente bănuite și din interese strategice neplăcute, făcându-se pregătiri pentru cazul impresurării orașului.

Rușii au sruncat la frontiera austro-ungară-basarabiană noui rezerve. Ei atacă pe întreg frontul dela Nistru și după ce vor termina golirea Podoliei și Wolhyniei, vor aduna și acolo forțe în număr de lipsă, dela cari se așteaptă că vor opri înaintarea inamicului sau chiar îl va respinge îndărăpt în unele locuri.

Italia va declara războiu Germaniei și Turciei.

Rotterdam. — Ziarul englez „Daily Telegraph” scrie, ca starea Italiei față de Germania și Turcia se va limpezi în scurtă vreme. Conclucrarea Italiei cu aliații ei trebuie să fie strânsă și clară din toate punctele de vedere, atât politice, cât și militare, fără piedeci și fără gânduri ascunse. Acesta este unicul mijloc, care va duce la sfârșit bun lupta contra dușmanilor comuni ai antantei.

Ingrijorările Italiei din cauza situației din Balcani.

Petrograd. — „Nowoje Wremja” scrie: Regele Victor Emanuel a trimis țarului o scrisoare prin care-i propune, să facă de grabă concesii României, pentru că intervenția armată a ei, e de neapărată lipsă.

Paris. — Presa continuă acea campanie a cărei scop e să înduplece diplomația quadruplei-înțelegeri, pentru ca făcând concesii, să câștige pe partea ei statele balcanice. În „Gaulois” deputatul Delafosse scrie, că aliații n'ar fi trebuit să înceapă acțiunea la Dardanele, înainte de a-și fi câștigat sprijinul Bulgariei, pentru că aceasta e prima condiție a izbândeii. Bulgaria a pretins Kavalla și asta ar fi trebuit să i se dea, chiar și în paguba Greciei. Trebuia încă să i se dea ei Macedonia-sârbească iar pe Grecia și Serbia ar fi trebuit s'o despagubească în alt fel, de pildă, Serbiei ar fi trebuit să i se dea Albania cu câteva porturi adriatice... Cu orice preț trebuie câștigată intervenția Bulgariei.

De-al noșt vis îndurerat,
Trandafir scaldat în rouă,
Dă-i în piept putere nouă,
Ca să creadă ca și mine,
Că și-al nostru bine vine,
Să se 'nchine albei stele,
Ce ne va feri de rele,
Și să creadă într-o cară
Când și-al nostru vis coboară!...

Elena din Ardeal.

Din însemnările unui glotaș.

Moldovenii.

Tocmai la amiază, când ne pregăteam să mergem în serviciu, — facem serviciu de gardă la tabăra de prizonieri de războiu ruși din Dobrișin, — pe cer au apărut niște nori negri, amenințători, apoi deodată s'a slobozit o ploaie torențială. Prin apă și tină s'a făcut schimbarea corpului de gardă.

În ziua aceea au fost în serviciu ostași dela regimentele de infanterie Nr. 28, 43 și 61. Cel dintâiu e regiment ceh, — ostașii cehi s'au retras de o parte și vorbeau în limba lor, neînțeleasă de noi. Ostașii dela regimentele 43 și 61,

„Figaro” de asemenea sfătuiește diplomația, să facă tot ce se poate pentru a ajunge la o înțelegere cu România.

Conflict germano-italian.

Ziarul „Münchener Neueste Nachrichten” anunță, că guvernul italian a trimis guvernului german o notă, în care protestează în contra ivirii submarinelor germane în apele Italiei.

Tratative turco-bulgare întrerupte.

Foia „L'Indépendant” din Salonic anunță din Roma:

După știri vrednice de crezământ din Sofia, tratativele turco-bulgare au fost întrerupte, guvernul turc cerând ca Bulgaria să se alătore de Turcia în cazul că Grecia și România intră în războiu alături de Tripla Înțelegere.

America nu va mai rămâne neutrală, în caz dacă va mai fi atacat vre-un vas nearmat.

Berlin. — „Berliner Tageblatt” anunță: Wilson, după sosirea lui la Washington a avut conferințe îndelungate cu Lansing, secretarul pentru afacerile externe ale Statelor-Unite. Obiectul acestor conferințe a fost textul răspunsului care îl va da America la nota-răspuns mai pronșpăta a Germaniei. Cei doi bărbați de stat s'au învoit ca în noua nota americană să se spună, fără a se lăsa vre-o îndoială, că *Statele-Unite nu pot rămâne neutrale, în caz dacă va mai fi atacat vre-un vas american nearmat, care nu poate opune nici un fel de rezistență și pe care își pierde viața cetățeni americani.* Wilson și Lansing s'au înțeles ca nota americană să acentueze mai energie decât cele de până acum, că Statele-Unite au gând serios să nu renunțe la nici un drept al lor. Noua notă americană — care de altcund o a lui Wilson — în general nu se va ocupa cu chestii principiare și nu va mai reveni asupra stabilirilor pe cari le cuprindea o mare parte din nota americană din urmă. Cei doi bărbați de stat încă n'au hotărât că oare în noua notă să se facă amintire și de afacerea „Orduneii”.

Rotterdam. — „Times” anunță din New-York: În nota adresată Angliei, Statele Unite, grăbesc aplicarea dreptului internațional, în privința comerțului cu neutralii conform legilor și dispozițiilor legale ale Angliei. America nu va recunoaște hotărârile arbitralului de pradă, întrucât aceasta e abatere dela drepturile americane, America va trimite în curând o nouă notă generală, în care va protesta împotriva blocării țărmului scandinav din partea Angliei, împiedicând această-blocare comerțul Americii cu Suedia, Norvegia și Dania, în vreme ce țărmul din marea Baltică e deschis pentru comerțul german cu peninsula scandinavă.

Cel mai mare atac.

Zürich. — „Tagesanzeiger” anunță de pe câmpul de luptă: În 14 Iulie s'a început atacul general în așa mare măsură, cum nu s'a mai întâlnit în istorie. Sfârșitul acestui atac, fără îndoială va aduce mai aproape Europa de încheierea păcii. Pentru că dacă reușește planul operațiunilor militare ale aliaților, ceea ce se poate lua ca sigur, atunci puterea de împotrivire a Rușilor a încetat pentru anul acesta și aliații sunt în situația de a-și trimite trupele pe alte teatre de luptă, pentru a grăbi și acolo deciziunea. Corespondenții din Petrograd ai ziarelor neutrale, anunță gazetelor lor, că Rușii fac pregătiri înapoi de Brest-Litovsk pentru o nouă grupare a armatei lor.

Situația armatei sârbe.

Din Sofia se anunță:

Dintr'un raport al ministrului de războiu sârb prezentat zilele acestea Scupcinei, reiese că armata sârbă are peste 10 diviziuni de infanterie. — O divizie numără 16.000 soldați. — Șase diviziuni se compun din recruți și din soldați cari trec de 45 ani. Nou înființatul corp macedonean mai numără alți 40.000 soldați. Se mai adaugă apoi trupe tehnice.

Consiliul s'a ocupat cu chestia ordinelor de zi. Cum ar pute fi cucerite Dardanele?

Berlin. — După știri din Londra, generalul Hamilton — într-o convorbire

apreape toți Români, au format un grup mare și vorbeau și ei unii cu alții.

Vorba lor era anevoioasă; cu toții erau, mai mult triști decât veseli. La aceasta, în parte, a contribuit și vremea aceea posomorâtă. Dacă e vreme frumoasă și pe cerul senin strălucește soarele, omul e mai vesel, u-i așa de mult frământat de gânduri grele, apăsătoare. Atunci își mai uită năcazul, durerea.

Acuma, fiind vremea seceriiului, gândul ostașilor, așa zicând, ziua-noaptea rălăcește ca o fantomă pe la vetrele lor.

Ce fac cei rămași acasă, — nevasta, copiii ori părinții neputincioși? Cum seceră și treieră ei grâul?

Un glotaș, cu voce înădușită spune:

— Am lăsat acasă nevasta și doi copii, unul de treisprezece, altul de patrusprezece ani, ieri am primit o scrisoare, — a scris-o băiatul cel mai mic. Îmi scrie să merg acasă pe câteva zile ca să treierăm grâul.

Și ochii glotașului se umplură de lacrimi..

Între ostași sunt mulți cari luni de zile au petrecut în Galiția și Carpați, luând parte la luptele împotriva Rușilor. Acuma, în urma rănilor primite, nemai fiind capabil de a merge pe

câmpul de luptă, fac serviciu de gardă aici la tabăra de prizonieri ruși.

Fiecare dintre ei are ceva de spus, de povestit. Fiecăruia i-s'a întâmpărit în memorie anume scene, anume episoade.

— Regimentul nostru a mers orbiș înainte, pentru că de mai multe ori am fost lăudați de de mai marii noștri, — zic ostașii cei dela 43.

Și regimentul nostru tot așa a făcut, — zic la rândul lor cei dela 61.

De pe fețele acestor oameni, cari în întregul lor viață nu au suferit așa de mult, cât au suferit în vremea ce au fost pe câmpul de luptă, se poate ceti bucurie, mândrie, căci cu credință au luptat împotriva dușmanului, căci cu credință și-au îndeplinit datorițele lor față de tron și patrie.

Deodată unul dintre noi zice:

— Acuma să cântăm ceva!

Se formează un cerc restrâns și văzduhul răsună de acordurile lui „Pe al nostru steag”, „Haidăți frați cu arma n' mână”. Urmează apoi „Rujiță de pe izvor”, și alte cântece naționale și doine de ale noastre.

Unul dela 43 întreabă pe cei dela 61:

— Știți voi să cântați cântecul acela cu Muscalii?

cu lord Kitchener — ar fi declarat, că cucerirea Dardanelor ar fi cu putință numai în cazul când statele balcanice ar intra în acțiune contra Turciei sau dacă Rușii ar trimite 200 mii de oameni contra Bosforului.

America e învoită ca Anglia să-și înarmeze vapoarele de comerț.

Rotterdam. — Lordul Cecil a adus la cunoștință în camera comunelor, că America e învoită ca vapoarele comerciale engleze, din punct de vedere al apărării, să se înarmeze. Dar la tot cazul, când vapoarele se folosesc de armament, judecător internațional va trebui să constate dacă vapoarele s'au apărut numai, ori au atacat.

Eftinătatea făinei de pâine.

În Nr.-ul de ieri al monitorului oficial a apărut un ordin ministerial, care stabilește prețurile maxime (cele mai mari) ale făinei de pâine. Conform acestui ordin prețurile făinei de pâine sunt mult mai scăzute ca și cele de până aci. Prețurile au fost stabilite după orașe, comitate și ținuturi ținându-se o mică deosebire de preț după deosebita ținuturi, unde făina se pune în vânzare. Astfel prețul cel mai mare al unei măști metrice de făină de pâine e în Fiume unde prețul unei măști metrice din această făină e fixat la 43 cor.

Cel mai mic preț, cu care se vinde o mășă metrică de făină de pâine e 40.66 cor. Acest preț e valabil pentru comitatele: Bihor, Mara-murș, Sătmăr, Ugocea, Selagi, Blich, Haidu-Szabolcs, Arad, Cenad, Timiș, Torontal, Băcs-bodrog, Csongrád și Jász-nagykunszolnok, apoi în orașele: Baja, Szabadka, Zombor, Ujvidék, Seghedin, Hodmezővásárhely, Dobrița, Oradea-mare, Szatmárnémeti, Arad, Timișoara, Vârșet și Panciova.

Prețul maximal de 41.47 cor. pro mășă metrică e fixat pentru comitatele: Baranya, Fejér, Győr, Komárom, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Vas, Veszprém, Zala, Bars, Esztergom, Hont, Nógrád, Nyitra, Pozsony, Heves, Pest, Abauj-Torna, Bereg, Borsod, Gömörkishont, Ung, Zemplén și Căraș-Severin, precum și în orașele: Győr, Komárom, Pécs, Sopron, Székesfehérvár, Pozsony, Kecskemét, Kassa și Miskolc.

Prețul maximal de 42.24 coroane pro mășă

metrică e fixat pentru comitatele: Árva, Liptó, Turóc, Trencsén, Zolyom, Sáros, Szepes, Alba-inferioară, Bistrița-Năsăud, Brașov, Ciuc, Făgăraș, Treiscaune, Hunedoara, Târnava-mică, Cojocna, Murăș-Turda, Târnava-mare, Sibiu, Solnoc-Dobâca, Turda-Arieș, Odorheiu; apoi în orașele: Budapesta, Selmeczbánya, Bélabánya, Cluj și Murăș-Odorheiu.

Prețul maximal al făinei de așcară e fixat iarș după diferitele ținuturi între 43.48 și 40.99 cor. pro mășă metrică.

Prețul tărașelor etc. e fixat la 18 cor. pro mășă metrică.

Cine cumpără sau vinde mai scump decât sunt fixate aceste prețuri va fi pedepsit cu închisoare până la 2 luni și cu o amendă până la 600 cor.

Prețurile semnalate de acest ordin sunt a se înțelege la vânzări cri cumpărări *en gros*: la cumpărările sau vânzările în cantități mai mici se vor putea socoti numai astfel de prețuri cari nu vor fi peste măsură de mari față de cele din acest ordin.

În ce privește celelalte soiuri de făină s'au stabilit în special pentru comitatele ardelenice următoarele prețuri: Făină Nr. 0 cu 78 cor. pro mășă metrică, iar făina de fert cu 60 cor. pro quintal.

Ordonanța, prin care s'au stabilit aceste prețuri, a intrat în vigoare încă din 25 l. c.

Socialiștii francezi pentru continuarea războiului.

Din Paris se anunță: — Congresul partidului socialist, care a avut loc zilele acestea, a votat o rezoluțiune, care exprimă din nou încrederea partidului în cauza aliaților și a Franței republicane care e o cauză dreaptă. Congresul socotește, că după unsprezece luni de război se poate aștepta la o pace durabilă numai dacă această va avea la bază principiul naționalităților, libertatea pentru popoare de a dispune singure de soarta lor, organizarea tribunalului arbitral obligator care să permită controlului democrației și așezarea unei instituțiuni executive internaționale. Ca aceste condiții se poată fi îndeplinite, trebuie să dispară mai întâi cel mai brutal imperialism.

Partidul socialist se declară deci gata să dea și mai departe concursul său, fără rezerve, fără descurajare sau oboseală, operei de apărare națională. Oa întreaga țară și aliatele acesteia

partidul socialist va continua să colaboreze la eliberarea Belgiei și a Franței de nord și la întregirea dreptului în Alsacia și Lorena. Ca aceasta să se poată îndeplini, congresul cere ca partidul, guvernul, parlamentul, soldații și șefii lor să-și facă datoria.

Partidul e hotărât să sprijine guvernul și să întrebuințeze noi mijloace, ca să poată da acord birocrăția cu cerințele moderne ale industriei.

La sfârșit, congresul s'a mai pronunțat și împotriva oricărei anexiuni. Congresul aprobă activitatea desfășurată de secțiunile partidului și le împuternicește să continue opera de sprijinire a apărării naționale.

Războiul.

Săptămâna din urmă ne a adus mult noroc pe toate câmpurile de bătaie. După o tăcere, destul de îndelungată, a eșit și *Hindenburg* din ascunzișul său. Dânsul a adunat între Kolno și Mława puteri mari, cu care a spart frontul rusec, așa încât dușmanul a fost silit să se retragă pe linia de pe râul Narew. Armatele germane stau în fața acestui râu și bombardează vadurile lui, ca și orașul Ostrolenka. Două cetăți, așezate pe linia aceasta, Rozan și Poltusk, au fost deja ocupate.

Însușinătatea acestor lupte e lămurită. Ea consistă mai ales în primejdierea căii ferate, care duce dela Varșovia peste Wilna la Petersburg și care e o tărzie a armatelor rusești din Polonia. Dacă mai departe planul comandamentului german ar fi de a sparge linia Narew și dacă ar reuși acest plan, s'ar mai naște primejdia unei amenințări din dos a cetății Varșovia.

În polonia rusească armata generalului *Woyrsch* înaintază spre cetatea *Ivangorod*, care amenință să fie împresurată cu desăvârșire.

Mai înspre sud armata noastră condusă de generalul *Böhm Ermolli*, i-a bătut pe Ruși la 25 kilometri depărtare de Sokal și respingându-i le-a luat puțința de-a mai aduna aici trupe mai numeroase, spre a le folosi în potrivă noastră. Cele două armate mai din sud, alui Linsingen și Pflanzer Baltin, țin și ele piept, cu bărbăție, față de Ruși.

— Știm, știm, — răspund cu toții.
Și otașii noștri cântă de se cutremură pământul:

„Vine un căpitan călare
Și strigă în gura mare:
Hei feciori să șturmuim!”
Și pe Ruși să-i prăpădim

Cântatul nostru încă dela început a atras le noi pe un subofițer rus, prizonier de război. El e român din Basarabia.

— Fraților, — zice el — să aduc și eu niște Moldoveni, ca să cânte și ei.

Noi, firește, cu bucurie ne-am învoit la aceasta.

Subofițerul s'a îndepărtat și peste câteva minute s'a întors cu vre-o doisprezece Moldoveni. Aceștia sunt bucătari și fiind ei oameni de treabă, pot umbla fără escortă.

Câtă vreme am cântat noi, Moldovenii nu mai știau ce să facă de bucurie, de fericire. În ochii lor ardea un foc viu, un foc mistuitor.

Li poftim să cânte și ei.

— Fraților, noi nu știm să cântăm ca d-voastră. În țara Muscalului nu-i iertat să se cânte cântece naționale, — zice unul dintre Moldoveni.

¹⁾ asaltăm.

Acuma, cu toții sunt triști, abătuți. De pe fețele lor se poate citi, că sunt cuprinși de durere, că li-e greu, li-e rușine, că ei nu știu să cânte ca noi.

— Cântați vre-o doină, — zicem noi cu toții.

Moldovenii privesc în pământ.

Noi numai cântece bătrânești știm să cântăm.

În ochii otașilor noștri stălucesc fulgere de mânie împotriva Muscalului.

Unii strâng din pumni, alții scrâșnesc din dinți, bîstălmă.

— Cântați, fraților, așa cum știți.

Moldovenii se apucă cu mâinile pe după grumaz și încep să cânte.

Iată, în întregime, cântecul lor „bătrânesc”:

Frunzișoară și-o scumpie

M'am suit în deal la vîc,

Mă uitam în Slobozie²⁾

Și priveam casa pustie

Și femeia 'n văduvie

Și copii 'n sărăcie,

Și oamenii în bătălie.

Și-am zis verde și-o maslină

Când e ziua de hodie

Eu șterg pușca de rugină

²⁾ Comună în Basarabia.

Când e ziua de serbat

Stau în pușcă răzimat

Și de necealnic³⁾ muștrat

Și-am zis verde și-o săcară

Prutul apă viodă,

Facete-ai ncăgră cerneală

Să te strâng grămădioară

Să te scriu pe-o hârtioară

S'o trimit la maica 'n țară

Să-mi dea bani de cheltuielă

Și straie de primeneală

Și cai buni de călărie

Cam să merg la bătălie.

Melodia acestui cântec e tristă, trăgănătă. La zece ore seara, trebuie să re schimbe sentinelele.

Cu toții eram triști, gânditori.

De pe fețele noastre se putea citi gândurile ce ne frământă.

Cu toți noi, cei de aici, am zis:

— Trebuie să biruim pe Muscal!

Iar de pe fețele Moldovenilor, puteam citi gândul lor:

Să vă ajute, Dumnezeu, fraților!...

Apoi ne-am despărțit.

(Din „Românul”).

Alex. Tințariu.

³⁾ Ofițeri ruși.

Chiar și aliații Rușilor văd, acum, destul de lămurit, înfrângerea mare, ce-i așteaptă pe Ruși. Astfel ziarul englezesc „Times” spune, că Rușii nu și-au rostit încă, cel din urmă cuvânt al lor, retrăgându-se până în apropierea Varșoviei. Situația Rusiei, e într'adevăr foarte grea. Iar o gazetă rusească „Russkij Invalid” zice că „Între Vistula și Bug se va da o luptă, care va avea să hotărască soarta Rusiei. Cu toate că aici stau față în față puteri uriașe, pe o întindere de 300 kilometri, lupta va fi scurtă”.

Telegrama războiului.

Situația în nordul monarhiei.

Budapesta, 23 Iulie. În Polonia de sud, în Volhinia și pe cursul de sus al râului Bug lupta continuă. Dușmanul a luat lupta cu forțe foarte mari în contra sectorului Bug dintre Kamionka Strumilova Kristinopol și Sokal, pe marginile ostice ale cărora ni-am aranjat câteva poziții în felul capetelor de pod. Dușmanului i-a reușit pe unele locuri să se apropie de tranșeele noastre până la o depărtare de 700 de metri, iar pe alte locuri s'a ajuns la lupte piept la piept. I-am respins pe Ruși pretutindeni cauzându-le pierderi mari. Batalionul Nr. 10 de vânători de câmp, care poartă numele lui Kopal, a prins pe când ataca orbiș în flanc, spre sud dela Sokal, 3 ofițeri și 342 de soldați dușmani. Spre nordvest dela Grubieszow forțele dușmane au câștigat un însemnat teren. Între Bistrița și Vistula armata arhiducelui Iosif Ferdinand l'a alungat pe dușman peste Belzicere și Vornov. Spre vest dela Vistula aliații au înaintat dela gurile Pilici în sus până la râu și la zidurile cetății Ivangorod. La Kozienice trupele noastre sunt în luptă încă cu ariergardele dușmane. Pe celelalte părți ale frontului situația e neschimbată.

La granițele italiene. — În districtul Görz tot nu s'a sfârșit încă lupta. Italienii și-au continuat atacurile în contra Montebotivului, dar i-am respins ca întotdeauna. Pe partea anterioară a Podgorci zăc cu sutele cadavrele dușmano. Trupele noastre își mențin fără excepțiune pozițiile dela capătul de pod de aici. Cu ocazia respingerii numeroaselor atacuri dușmane s'au distins iarăși aici mai ales landwehrul dalmatini. La marginea platoului Doberdo lupta continuă. Italienii au îndreptat noaptea trecută trei atacuri în contra sectorului Pelterno—Sdraussina. Am respins însă aceste atacuri. Deasemenea am zădărnicit încercările dușmanului de a se apropia de tranșeele noastre din Sdraussina și Pelezzo. Noile eșuri ale dușmanului îndreptate în contra noastră lângă Selz și Vermeigliano, precum și în contra înălțimii Montecosich au fost zădărnice, întocmai ca și cele de până aci. Pe valea cursului de mijloc al râului Isonzo au fost numai lupte de artilerie. Pe teritoriul Krn am respins mai multe atacuri, pe cari dușmanul le-a îndreptat în contra noastră eri apoi azi noapte și azi dimineață.

La hotărâle carintiene și tiroleze n'a avut loc nici un eveniment mai important.

Am zădărnicit și atacul de noapte pe care Italienii l'au îndreptat în contra Montepianului. Aici ține încă pe mai multe locuri focul de artilerie. Höfer.

Budapesta, 24 Iulie. — Între Vistula și Bistrița Rușii și-au golit pozițiile pe o întindere de patruzeci de kilometri. Numărul prizonierilor

făcuți de armata arhiducelui Iosif Ferdinand se ridică la 45 de ofițeri și 11.500 de soldați.

Între Bug și Pilița trupele aliate au făcut 50.000 de prizonieri începând cu ziua de 14 l. c.

La granițele italiene se semnalează câteva atacuri dușmane, pe cari însă trupele noastre le-au respins cu ușurință. Dealtcum aici ziua de ieri s'a scurs mai în liniște.

Pe Adriatică. În 23 l. c. dimineața mai multe unități de-ale noastre au bombardat țărmul ostic italian pe o lungime de 160 de kilometri cauzând pagube mari în găurile localităților; Chienis, Camporino, Tosaccissa, Tremoli, Ortona, San-Benedetto și Grotlamero.

Budapesta, 25 Iulie. — Ziua de ieri s'a scurs aproape în liniște. Trupele noastre au respins la Ivangorod câteva eșuri mai slabe de-ale dușmanului. Spre sud dela Krylow am zădărnicit încercarea Rușilor de a trece peste Bug.

Dealtmintearea aici e situația neschimbată.

La granițele italiene. În districtul Görz dușmanul s'a restrâns ieri ziua întreagă la lupte înverșunate de artilerie. Am zădărnicit iarăși atacurile desperate de noapte, pe cari dușmanul le-a îndreptat în contra pozițiilor noastre de la marginea platoului Doberdo; Italienii au suferit aici pierderi îngrozitoare. N'au putut deci produce nici o schimbare în faptul, că ofensiva lor împotriva țărmului a fost zădărnică. Höfer.

Budapesta 26 Iulie. — Spre sud dela Sokal trupele noastre au ocupat un important punct de razim al capului de pod care se află în mâinile noastre, pe țărmul ostic al râului Bug; cu această ocaziune am făcut 2100 de prizonieri și am capturat 2 mitralieze. Spre nordvest dela Grubieszow Nemții au câștigat din nou teren. Pe celelalte părți ale frontului n'a fost nici o schimbare în situație.

La granițele italiene. Eri s'a reluat lupta pentru marginea platoului Doberdo. Italienii au atacat neîntrerupt zi și noapte cu cea mai mare înverșunare pe întreg frontul, dar au fost zădărnice toate jertfele aduse de ei prin bagarea în foc alor noi forțe. Dușmanul n'a obținut decât câteva rezultate de o însemnatate locală. În zorile zilei de azi iarăși sunt toate pozițiile noastre originale în mâinile eroicilor lor apărători.

Dușmanul n'a mai încercat un nou atac în contra capului de pod dela Görz.

În districtul Görz artileria dușmană a deschis azi dimineață din nou un foc în masă. În ținutul Krn-ului am respins ieri după amiază un atac dușman prin lupte date, piept la piept și printr'o ploaie de petrii. Italienii, cari se retrăgeau au suferit pierderi grele în urma focului nostru de artilerie. Un aeroplan de-al nostru a aruncat bombe asupra Veronet.

Pe frontul carintian și tirolez n'a obvenit vre-un eveniment mai important. Höfer.

Budapesta 27 Iulie. Decând am ocupat orașul Sokal prin asalt, trupele noastre au luptat spre sudost dela oraș pentru o înălțime. Luni au ocupat-o regimentele noastre, prinzând 30 ofițeri, 3000 oameni și 5 mitralieze. Luptele, ce se dau spre nord de Grubieszow, înaintează.

La granița italaudă. Sub scutul unui foc de artilerie, ce l-au deschis Luni dimineața, Italienii au atacat din nou șesul Doberdo. Atacul a fost ză-

dărnicit cu pierderi mai mari decât altădată pentru Italieni. După lupte înverșunate, trupele noastre au rămas deci și într'a noua zi a luptei în pozițiile, ce le-a avut mai înainte, la marginea șesului. Încolo situația e neschimbată.

Höfer.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin 23 Iulie. — **Pe câmpul de operații dela vest:** Am respins atacurile de grătate de mână, pe cari Francezii le-au îndreptat noaptea în contra noastră. spre nord și sudvest dela Souchez. În Champagne, în regiunea Perthes, am săvârșit întinse operații de explcții și am ocupat marginile pălănilor. În Bois-de-Prêtre am zădărnicit ieri noapte o eșire, pe care Francezii au îndreptat-o aci în contra noastră. În Vosgi luptele continuă. După violente lupte piept la piept am respins dinaintea și din pozițiile vânătorilor din Bavaria și Meklenburg atacurile pe care dușmanul le-a îndreptat în contra liniei Lingenkopf—Barrenkopf. Am făcut prizonieri 2 ofițeri și 64 de vânători alpini. Deasemenea fără izbândă ne-au atacat Francezii în regiunea Reichsackerkopf. La Metzeral l'am alungat pe dușman din pozițiile-i împinse prea înainte, poziții, pe cari le-am evazuat însă pe rând pentru ca să încunjurăm eventualele perieri. Răspunzând la bombardarea repeșită într'una, pe care dușmanul a început-o în contra Hiacortului, precum și în contra alor mai multe localități dintre Meusa și Mosela artileria noastră a deschis er focul asupra localității Pont d Mousson. Aviatorii noștri au atacat în Champagne triumful de culo ferată dela St. Hilaire silindu-l pe aviatorii dușmani să se retragă. Am aruncat bombe și asupra căzărniilor dela Gerdmer. În lupta aeriană, care s'a dat deasupra localității Conflans am nimicit un aeroplan dușman.

La est și sudost: În Curlanda li urmărim mereu în continue lupte pe Ruși, cari se retrag în direcție ostică. Eri au căzut în mâinile noastre 6550 de soldați dușmani ca prizonieri, apoi trei tunuri și multe cară de muniții și cuine de tabără. Pe valea Narva trupele noastre au pătruns mai aproape de pozițiile de lângă capul de pod dela Varșovia. Înaintea localității Rozan am luat cu asalt satul Myloni, precum și fortul învecinat. Cu ocaziunea asaltului dat în contra acestuia am făcut 290 de prizonieri. Am zădărnicit eșirile, pe care le-a îndreptat dușmanul în contra noastră noaptea din Novogeorgiask. Am curățit de dușman ținutul stâng al Vistulei începând dela Ianoviec (spre vest dela Kazimierz) până la Granica. În pădurile din sudostul Kazimierz-ului ni continuăm luptele cu ariergardele dușmane.

Între Vistula și Bug le-a succed aliaților, ca să sfărme pe mai multe locuri împotrivirea îndârjită a dușmanului și să-i silească pe Ruși să se retragă. Pierderile sângeroase ale Rușilor sunt foarte mari.

Berlin, 24 Iulie. După continue lupte de urmărire date în decurs de zece zile, generalului Belov îi succede să angajeze într'o luptă decisivă dată în ținutul Rozalin-Sadov armata V-a rusească, pe care o bate și o împrăștie. Aici au fost făcuți prizonieri începând cu ziua de 14 l. c. 27.000 de soldați ruși și au fost capturate 25 de tunuri, 40 mitralieze, și mai mult de o sută de cară de muniții etc.

Armata generalului Galvitz a ocupat la Narva forturile Rozan și Poltusck bătăndu-i iarăși pe Ruși.

Între Nymen și Vistula au fost făcuți prizonieri începând din 14 Iulie 41.000 de soldați ruși și au fost capturate 14 tunuri și 90 de mitralieze.

În luptele mai mici, cari s-au dat zilele trecute înaintea Varşoviei am făcut 1700 de prizonieri şi am capturat două mitralieze.

După cum s'a amintit şi în comunicatul austro-ungar trupele generalilor *Woyrsch* şi *Mackensen* au făcut în nordul Monarhiei austro-ungare 50.000 de prizonieri.

Berlin 25 Iulie. — *Pe câmpul de operaţii dela vest:* La marginea ostică a pădurilor argonice am aruncat în aer un pichet duşman. La *Laumois*, spre sud dela *Ban-de-Sopt* Francezii şi-au pus piciorul într-o mică parte a tranşeele noastre dinainte. Am aruncat mai multe bombe asupra fortului *Dunkirchen*.

Pe câmpul de operaţii dela est! Luptând cu ariergardela duşmane armata generalului *Below* a făcut eri alţi 6000 de prizonieri. Întreprinzând o eşire la *Jessiamenti*, spre sud dela *Kovno*, în regiunea *Dembege*, (zece kilometri spre nord-est dela *Suwalki*) am cucerit tranşeele ruseşti de aici. Pe întreg frontul *Narow* până la *Pultusk* am trecut peste *Ostrolenka*. Spre sud-est dela *Pultusk* trupele noastre se apropie de *Bug*. Spre sud-vest dela *Pultusk* am ajuns cu toată rezistenţa îndârjită a duşmanului până la linia *Nasyelek Gzovo*. Spre vest dela *Bloni* am cucerit mai multe poziţii duşmane. Spre sud dela *Varşovia* am luat cu asalt localităţile *Ustanav*, *Lisko* şi *Jazgarzew*.

La sud-est: situaţia trupelor germane e neschimbată. (Notă: Localităţile *Ustanov*, *Lisko* şi *Jazgarzew* sunt situate la o depărtare cam de 25 de kilometri de centrul Varşoviei. *Gzovo* e situat pe drumul *Pultusk-Serok*, 10 kilometri dela *Pultusk*).

Berlin 26 Iulie. — *Pe câmpul de operaţii dela vest* n'a fost nici un eveniment mai important.

La est şi sud-est: Spre nord dela *Njemen* generalul *Below* a ajuns până în ţinutul *Poswol* şi *Poniewitz*. Unde ni-sa mai opus duşmanul, l'am respins. Am făcut peste 1000 de prizonieri. Pe frontul *Narow* ne-am eluat trecerea peste râu şi dela *Ostrolenka* în sus. Mai în jos de acest oraş îl respingem cu începutul spre *Bug* pe duşmanul, care opune o împotrivire îndârjită. Am făcut câteva mii de prizonieri şi am capturat mai mult de 40 de mitralieze. Îelul de încunjurare format de trupele noastre în jurul grupurilor de forturi *Novogeorgiowski* şi *Varşovia* se strânge tot mai mult mai ales pe frontul nordic şi vestic al acestor forturi. Pe linia *Vollavics* (spre sud dela *Cholm*) — *Hrubiesov* (pe valea *Bug*-ului) l'am respins pe duşman în luptele din ultimele zile. Eri am făcut prizonieri 11 ofiţeri şi 1457 de soldaţi duşmani şi am capturat 11 mitralieze.

Dealtmintearea situaţia e neschimbată.

Spre vest dela *Vistula*, precum şi la trupele aliate de sub comanda generalului *Mackensen* situaţia e neschimbată.

(Notă: *Poswol* şi *Poniewitz* sunt situate cam la 60 de kilometri spre sud dela *Savie*).

Războiul cu Turcii.

Constantinopol 25 Iulie. — După ce duşmanul a aruncat în 20 l. c. bombe asupra noastră lângă *Ariburnu*, a încercat un atac în contra aripei noastre din stânga, dar a fost nevoit să se retragă în propriile-i poziţii fiindu-i ştirile secuite de focul nostru. Până dimineaţa şi-a repetat duşmanul de trei ori aceste încercări, dar

l'am respins tot de-atâtea ori alungându-l în propriile-i poziţii în timp ce i-am cauzat pierderi grele.

În 20 l. c. după amiază tunurile duşmane ni-au bombardat aripa dreaptă lângă *Sed-il-Bahr* cu ajutorul rachetelor şi a reflectoarelor. N'am ţinut însă de lipsă ca să răspundem. În zorile zilei de 24 l. c. am deschis un foc de artilerie asupra taberei duşmane de lângă *Kum-Kalek*. Lângă *Sed-il-Bahr* focul nostru a cauzat mari explozii şi a aprins un magazin de muniţii. Focul deschis de noi a ţinut 2 ore.

În 21 l. c. am bombardat cu succes tabăra duşmană precum şi poziţiile duşmane de artilerie dela *Mortolmian*. Duşmanul a răspuns dar fără succes.

Pe frontul *Irak* duşmanul a încercat să ne arate câteva detaşamente pentru ca să-şi acopere înfrângerile, dar l'am respins cu uşurinţă.

Pe celelalte fronturi n'a fost vre un eveniment de însemnătate.

ECONOMIE

Starea agricolă a României.

(la sfârşitul lunii Iunie 1915 st. n.)

Buletinul lunar de următoarele ştiri asupra stărei agricole a ţării la sfârşitul lunii Iunie 1915 st. n.

Cu toate că luna Iunie privită peste tot a fost secetoasă, cu deosebire pentru unele ţinuturi ale ţării ca părţile de câmpie şi Moldova, ploile generale şi unele cu prisosinţă ce au căzut la jumătatea şi la sfârşitul ei, au fost de un foarte mare folos pentru îmbunătăţirea şi dezvoltarea stărei agricole; nu mai puţin au contribuit şi ploile dintr-unele ţinuturi ce au căzut în cele mai multe zile din a doua jumătate a lunii.

Timpul uscat şi cald din prima sa jumătate a făcut ca toate sămânăturile de toamnă să înflorească, să lege şi să ajungă foarte bine formând spic mare şi plin de boabe. Acestei perioade se datoreşte producţiunea foarte frumoasă şi de bună calitate, ce se prevede pretutindeni pentru cerealele de toamnă. Nu tot astfel se prezintă însă starea sămânăturilor de primăvară şi mai ales a celor puse târziu, porumbul de exemplu, care în cea mai mare parte a câmpiei şi cu deosebire în Moldova — unde seceta ţinea încă în cursul primăverii — nu se putea desvolta din cauza uscăciunii, a răcelilor şi a lipsei de ploi mai multumitoare. Porumburile erau la sfârşitul lunii, mici, rari, răşirite rău şi în unele părţi nu se puteau desvolta din cauza uscăciunii pământului. Dacă cu toată seceta vegetaţiunea lor se mai menţinea în bună stare, aceasta se datorează umezelei produse din roua, ce se formează în nopţile răcoroase. În aceste ţinuturi sămânăturile de primăvară şi în deosebi porumbul era ameninţat în cele din urmă zile ale lunii Iunie. Ploile mari, ce au căzut asupra ţării întregi în perioada dela 28 Iunie la 4 Iulie, cu toate stricăciunile şi eşirile, în unele părţi, au fost de un foarte mare folos pentru toate celelalte sămânături şi cu deosebire porumbului ameninţat de secetă.

În urma acestor ploi se crede, că starea agricolă a acestui an va fi probabil cât se poate bună în întreaga ţară şi pentru toate sămânăturile, afară bine înţeles de a. ele regiuni unde, seceta dăinuind de prea lung timp, ploile căzute în urmă au fost prea târzii, sămânăturile fiind deja stricate.

Sămânăturile de toamnă mai timpurii şi mai ales orzul şi o parte din grâu au ajuns să se coscă în câmpie şi în Dobrogea între 10 şi 20 Iunie, către sfârşitul lunii au început secerişul

lor în multe părţi din aceste regiuni. Orzul secerat mai din vreme începuse chiar a se trece la finea lunii.

Pretutindeni în Muntenia şi în Dobrogea cerealele de toamnă sunt foarte frumoase, având paiul mare şi spicul frumos; în unele părţi însă au căzut mai ales după ploile din urmă şi s'au încurcat aşa că secerişul se face cam cu greu. În Moldova, deşi sămânăturile de toamnă sunt mai puţin dezvoltate şi ceva mai rari, se prezintă deasemenea destul de bine, sperându-se şi aci la o producţiune multămitoare.

În unele părţi grâul s'a mănât sau a fost atacat de rugină, însă foarte puţin şi pe suprafeţe destul de mici.

Rapiţa s'a terminat de secerat şi de trecut pretutindeni în bune condiţiuni, încă în prima jumătate a lunii; producţiunea ei este în general mică şi în puţine părţi mijlocie.

Sămânăturile de primăvară cum sunt orzul, ovăsul, nutreţurile şi diferite plante prăstoare au continuat a se desvolta în bune condiţiuni în Muntenia şi Dobrogea, unde au mai căzut ploi parţiale în prima şi au fost mai dese în a doua jumătate a lunii. Ele sunt mult mai slabe în Moldova, unde pe alocuri înaintea ploilor din urmă se pierduse chiar speranţa că vor mai produce.

Porumbul deşi luase o dezvoltare mai repede după ploile dela finele lunii Mai, din cauza secetelor şi a căldurilor din prima jumătate a lunii Iunie, începuse din nou a suferi şi era chiar ameninţat în Moldova ca şi în toată câmpia Munteniei. Din cauza uscăciunii pământului prăşila se făcea cu greu pretutindeni, mai ales în Moldova, cu toate acestea timpul frumos a permis ca să continue şi chiar să se termine în întreaga ţară; către sfârşitul lunii au început în multe părţi o a doua prăşilă a porumbului, mureşul şi raritul; asemenea s'a continuat şi terminat prăşila fasolei, a sfeclei, cartofului şi altor plante.

Porumbul, toate plantele prăstoare şi de nutreţ sămânate mai de timpuriu, se prezentau mai pretutindeni la finea lunii, în condiţiuni multumitoare de dezvoltare; nergeşit că starea lor s'a îmbunătăţit şi mai mult după ploile din primele zile ale lunii Iulie.

Tutunul deşi împedat în transplantare, şi prinaul făcându-se cu greu din cauza secetelor dela începutul lunii, acum se prăseşte destul de bine pretutindeni.

Cu tot timpul rece şi îngheţurile târzii, cari le-au produs stricăciuni, viile se prezintă cât se poate de frumoase ca dezvoltare şi au mult rod pretutindeni. Ele s'au săpat şi s'au tratat contra boalelor pentru a doua şi pe alocuri chiar pentru a treia oară; peronospora a apărut în mică cantitate până la finea lunii; este temeră de a nu se ivi după ultimele ploi. Viţa de vie a înflorit între 10 şi 20, având timp favorabil la această epocă; dacă nu se vor ivi alte neajunsuri, se prevede o producţiune în acest an.

Fânătele naturale, ca şi cele artificiale, se prezintă bine şi sunt frumoase în întreaga ţară, afară de acelea din unele părţi ale Moldovei, unde sunt slabe. Lucerniele s'au cosit a doua oară, asemenea a început a se cosi la aceasta epocă pe alocuri şi fânătele naturale. Cantitatea de fân produs a fost satisfăcătoare şi de bună calitate acolo unde s'au strâns şi clădit mai din vreme. Ploile din urmă au întrerupt cositul lor, ba a şi stricat o parte din fânăţ, ce era în brazde sau neclădit.

Pășunile au iarbă de prisos, cu toate că cele din Moldova de sus şi în unele părţi din câmpie începuseră a se urca şi înroşi din cauza secetelor din această lună. După ploile ce au căzut la finele lunii, iarba a început să crească din

nou. Vitele găsesc hrană îndestulătoare și sunt pretutindeni sănătoase.

Pomii fructiferi, arborii și arbuștii vegetează în condițiuni foarte bune, fructe sunt îndesate din toate speciile: producțiunea lor însă variază după regiuni. S'au copleșit cireșele și vișniile.

În unele regiuni din Dobrogea și chiar din celelalte părți, după ploile din urmă au început a se face ogoare pentru sămânături de toamnă.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 29 Iulie n.

Promoțiuni. În vederea îndelungatei servicii bune, pe cari le-a adăus bisericii și neamului, în deosebi culturii naționale române, — Preacuvioșia Sa, protosinelul *Dr. Eusebiu Roșca*, directorul seminarului „Andreian”, a fost înaintat Duminecă la sfânta liturgie, la înalta demnitate de arhimandrit, din partea Excelenței Sale, a Înalt Preasfințitului nostru arhiepiscop și mitropolit *Ioan Meșian*. Ceice știu să aprecieze *munca și corectitatea*, însușiri omenesti atât de rari în zilele noastre, se vor bucura, cu noi împreună, de aceasta binemeritată înaintare. — T. R.

Moartea unui bursier al societății noastre teatrale. Din București se anunță: Vineri a încetat din viață în spitalul Colțea, răpus de febră tifoidă, tânărul compozitor, *A. Harșa*, absolvent al conservatorului din Lipsa, venit la București din toamna trecută. A fost un tânăr de talent, modest și foarte singurac. Pe lângă studiile muzicale, ce le făcea la București, avusese un post la „Monitorul oficial”. În urmărirea a avut loc Duminecă. Regretatul *A. Harșa* a fost precum știm, câțiva ani ajutorat și de societatea noastră teatrală, pentru a-și putea termina studiile. A fost un talent mult promișător și s'a bucurat în cercuri largi de simpatii binemeritate. Moartea lui prea timpurie, departe de casă și de părinți, ne-a atins dureros. Odihnească în pace!

O scrisoare a papei Benedict al XV-lea. Din Roma se comunică: Episcopul din Rimini a primit o scrisoare de la Papa în care Benedict al XV-lea își arată preocupările sale față de pericolul ce amenință acest oraș frumos adriatic. Dar nu numai la Rimini — scrie Pontificul — duc grije, ci de toate orașele și târgurile italiene. Printre toți fiii mei, italienii sunt cei mai apropiați de Scaunul Apostolic. Pe lângă aceasta dintre țările ce se războiesc cea mai bogată în monumente de artă este Italia! Papa adaugă că a scris împăratului Franz Iosef exprimându-și credința că războiul va fi condus conform cu principiile dreptului internațional și după simțimentele de umanitate și că în mod special se va cruța bombardarea orașelor deschise și neapărate.

Averea cerșitorului. Cerșitorul spaniol Romagosa, încetând din viață, a lăsat în urma sa o avere de 170 milioane de pesete în efecte și imobile. Bogăția aceasta fantastică o moștenește episcopii din Madrid, Barcelona și Buenos Aires. Nevasta cerșitorului se împărtășește de beneficiul unor clădiri. După moartea ei, clădirile acestea trec în proprietatea celor trei episcopi.

Daruri marinoase. Din partea biroului „Asociațiunii” ni se împărtășește, că la stăruința dlui *Dr. Teodor Mihail*, direcțiunea băncii „Someșana” din Dej a dăruit pe seama Muzeului „Asociațiunii” suma de 1000 coroane. Afară de aceea dl Teodor Mihail a dăruit dela

sine pentru alte trebuințe ale „Asociațiunii” altă mie de coroane. În fine având în vedere împrejurările grele, prin care trecem, și în deosebi greutatea, cu care se luptă internatele de lângă școalele noastre medii în urma scumpirii alimentelor, precum și suferințele ostașilor răniți pe câmpul de luptă, tot D-șu, împreună cu stimata sa soție Eleftera, au binevoit a trimite prin biroul „Asociațiunii” 3 ajutoare de câte 1000 coroane pe seama „Mesei studenților” dela școalele române din Brașov, a „Internatului Vancean” din Blaj, și la colecta deschisă de „Gazeta Transilvaniei” pe seama ostașilor români, cărora li s'au amputat picioarele sau mâinile și cari și-a pierdut lumina ochilor în războiul actual. — Această nouă dovadă de sentimente nobile românești și umanitare a fruntașului nostru și a stimatei sale soții vorbește de sine.

Pierderile marinei entantei pe luna Iunie. Din Berlin se anunță:

După o socoteală bazată în cea mai mare parte pe datele Lloydului britanic, pierderile totale ale marinei comerciale engleze pe luna Iunie, au fost de vase cu o capacitate de 150.000 tone. Acestea au fost scufundate cu foarte puține excepții, în Marea Nordului și în zona de război engleză. Din totalul de 152 de vase scufundate, numai 7 s'au lovit de mine, iar restul au fost torpilate.

Printre vapoarele engleze pierdute, erau 29 de vase de comerț cu 90.000 de tone, dintre cari 19 erau de o capacitate de peste 3.000 de tone. Apoi au fost 65 de vase de pescări cu 12.000 de tone. Mai intră în acest număr și vre-o 12 vase cu pânză, între cari marea barcă a statului „Trumireshire”, carea ducea 2.000 de tone de cereale.

Fransa a pierdut trei vase din care cea mai mare „Loti” era de 2.196 de tone.

Rusia a pierdut 5 vase cu 6.500 de tone și 4 bărci cu 3.500 de tone.

Belgia a pierdut vaporul „Menapier” (1886 de tone) și încă alte 2 vase de pescări de 680 de tone.

Italia a pierdut în Iunie numai pe „Maria Garcia”, care a fost scufundată de flota austro-ungară la al 2-lea atac al ei contra coastelor italiene.

Unirea tuturor Bulgarilor. Oficiul bulgar „Narodni Pravda” scrie în ultimul său număr următoarele:

„Un an întreg Bulgaria mulțumită guvernului Radoslavoff, a stat departe de marele război. Astăzi, ea este cu forța sa neatinșă și economică întărită. Astăzi întregul popor bulgar este unit sub lozincă: „Unirea tuturor bulgarilor”, așteptând modul când va vorbi, când și el va striga: „Dați-mi tot ce este al meu”. Guvernul bulgar nu se lasă influențat de promisiuni, de laude, ori de unde ar veni ale. Guvernul bulgar este sigur că, după-ce și-a împlinit datoria către popor, păstrând forțele lui, acest popor la rândul lui își va împlini datoria către viitor, către idealul național: *O Bulgarie peste tot unde trăiesc bulgari*. Bulgaria este gata să facă față ori căror evenimente. Ea nu vrea aventuri, dar va cere ce este al său.

Englezii despre durata războiului: Ziarul „Times” ocupându-se de durata războiului, scrie între altele:

Două împrejurări pot sili Germania să încheie pacea: împrăștierea materialului omenesc și rădăcina insufletei patriotice germane. Cum aceasta nu se va întâmpla curând, *Anglia trebuie să se pregătească pentru un război, care mai poate dura cel puțin doi ani*. Frumose sorți de izbândă!

Coroane neperitoare. În loc de cunună peritoare pe coștiugul mult regretatei și veneratei matroane *Elena Simionăș n. Sterca Șulufiu*, răposată în Deva, membri familie, Șulufiu, anume *Florentina Târnoavean n. St. Șulufiu*, *Aurel* și *Amos St. Șulufiu*, au binevoit a dăruia 30 cor., din cari 10 cor. la fondul „Azilul-orfelinat” al „Reununei române du înmormântare din din Sibiu”, pentru adăpostirea orfanilor și bătrânilor noștri scăpați; 10 cor. la fondul *Andrei baron de Șaguna* pentru ajutorarea cu preferință a văduvelor și orfanilor ostașilor noștri căzuți în război și 10 cor. la „Legatul *Silvia Dr. Barcianu*” pentru ajutorarea copiilor săraci din Rășinari, aplicați la meserii, ambele înființate de Reuniunea meseriașilor români din Sibiu. Pentru această jertfă, bineplăcută oamenilor și lui Dumnezeu, implorând odihnă lină, reposatei și mângâiere celor îndurerăți, aduce calde mulțumiri, în numele Reuniunilor pomenite, prezidentul lor *Victor Tordășianu*.

Târgul de vite de vară al Avrighului se va ține în 12 August a. c., iar târgul de mărfuri în 13 August a. c. st. n.

Apel.

către familiile membrilor „Asociațiunii” căzuți pe câmpul de luptă.

Crâncenul războiului, al cărui martori suntem, pretinde numeroase jertfe de vieți din sânul poporului nostru. Între poii căzuți pe câmpul de onoare în luptele pentru tron și patrie „Asociațiunea” noastră încă numără câți-va din membrii săi cei mai vrednici. Ca semn de pietate pentru acești viteji, cari și-au vărsat sângele în credința unui viitor mai bun al poporului nostru, și pentru păstrarea numelui și chipul lor pentru viitorime, comitetul central al însoțirii noastre culturale, în vederea sa din 10 I. c., a hotărât să întocmească un album al vitejilor din anii 1914/15, căzuți în lupta pentru tron și patrie, și foști membri ai „Asociațiunii”, care album să se păstreze într'un loc de cinste în Muzeul „Asociațiunii”.

Spre scopul pregătirii acestui album, rugăm postimatele familii ale membrilor „Asociațiunii” de ori-ce categorie (onorari, fondatori, pe viață ordinari, ajutători sau membri ai Secțiunilor literare științifice), căzuți pe câmpul de luptă sau decedați în spitale sau acasă, ca ostași, în urma războiului actual, să binevoiască a trimite la adresa biroului „Asociațiunii” (Sibiu, str. Șaguna, 6) câte o fotografie (dacă se poate, format cabinet) a scumpilor lor decedați, însemnând pe dosul ei, în mod legibil, numele decedatului, ocupațiunea lui și localitatea, în care trăia înainte de război, calitatea sa de membru al „Asociațiunii”, anul nașterii, data morții, rangul său ca militar, trupa, la care a servit, distincțiile sale militare, și, dacă se știe, locul, în care a căzut sau a fost rănit cel decedat.

Fotografiile pot fi însoțite și de date biografice mai amănunțite, care se vor păstra în arhiva „Asociațiunii” și la timpul său se vor da publicității.

Avem nădejdea, că rugarea noastră va fi ascultată și astfel se va putea întocmi acest album, de interes atât familiar, cât și obșteasc.

Sibiu, 9/22 Iulie 1915,

Pentru comitetul central al „Asociațiunii” pentru literatura română și cultura poporului român:

Andrei Bărseanu.
prezident.

Spre știre. Nr. 32 al foii a fost confiscat de procuratură, astfel că am scos din nou Nr. 33.

Redactor responsabil: *Dr. Ioan Broșu*.
Pentru editură responsabil: *Ioan Hercș*.
Tiparul: „Tipografia Poporului”

Szám: 1953—1915.

2153

Pályázati hirdetés.

A szászcsori (Szeben vm) körjegyzői állás nyugdíjazás folytán üresedésben jövőn arra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat a kik ezen állást elnyerni ohajják, hogy kérvényüket szabályszerűen felszerelve f. évi augusztus hó 15-ig hozzám adják be.

Később beérkező kérvényeket figyelembe nem fogok venni.

A körjegyzőséghez tartozik Szászcsőr székelyen kívül Sebeshely és Sebeskákova község.

Az állás javadalma: 2000 korona fizetés, 240 kor. lakbér, 260 kor. uti általány, 200 kor. fűtési és villagítási általány, 190 kor. hiv. szolgálattási általány és a magánmunkálatok után a vm. szabályrendeletben megállapított szedhető díjak.

A választás napját később fogom kitűzni.

Szászcsor, 1915. évi július 13.

A járási főszolgabíró:
Graef, s. k.

In moara din Turnișor

am lipsă îndată de un ajutor sau de un servitor. Iohann Eckenwärtter.
2158

Un tinăr

din familie bună, absolvent de 3 sau 4 clase gimnaziale, reale sau civile, află loc de practicant la firma Ioan Comșa & Fiu Seliște (Széleslye).

Lemne de Foc și de Lucru.

Stejar tânăr bine uscat

20 Coroane stânenul în pădure. 155 Cor. Vagonul cu 10.000 Kgr. încărcat și predat din stația Vurpod.

Asemenea am 10.000 buci și 600 grămezi aghii amestecate cu darabă groasă.

Pălurea departe 2 kilometri de stația Vurpod. Adresă:

S. M. Marinescu

Vurpod lângă Sibiu. (Nagyszeben).

Caut o nevastă!

Subscribul fiind numai singur caut o nevastă ori fată mai în etate până la 30-35 de ani care posedă un atestat despre purtarea morală exemplară și care dispune de un capital cel puțin 5.6000 cor. ori de o avere, — pentru de ai preda birtu — Cafana, — de a me-naja în casa mea proprie pe timpul cât voi sta la miliție și de mă voi reîn-torace dela războiu în pace și îmi va con-veni persoana și purtarea ei (reciproc) o voi lua o de soție.

Doritoarele să se adreseze la subscri-sul cât decurând alăturând posa din ur-mă precum și adresa corectă.

Posele se vor reînpoia la fiecare. Sil-viu Stefan comerciant și hotelier în Vég-szentmihály comitatul Torontal.

Endovic Ferencz

erolitor de bărbați
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stoffe de
toamnă și iarnă în mare
asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine
de bărbați stoffe indigene
din care se execută după măsură
cele mai moderne vestimente pre-cum: Sacko, Jaquete și haine
de salon, cu prețuri foarte
moderate.

Deosebită atențiune
merită noutățile de stoffe pentru
pădășuri și „Raglan”, cari
se află totdeauna în depozit bogat.

Asuprăreverențelor con-
fecționate în atelierul meu, îmi per-mit a atrage deosebită atențiune
a On. domni preoți și teologi ab-solvenți. — În cazuri de ur-gență confecționez un rând
complet de haine în timp
de 24 ore. — Uniforme pentru
volontari, cum și tot felul de articl-de uniformă, după prescripție cro-itura cea mai nouă.

Cafea

cu 50% mai ieftină

Cafea cruțătoare americană, foarte aroma-tă și care dă mult. Un saculeț de probă (5 kilograme) se trimite pe lângă prețul de 11 cor., o jumătate kilogram teiu de primul rang cor. 2.20 franco cu ramburs.

Mulțumirea garantând!

M. SAPIRA.

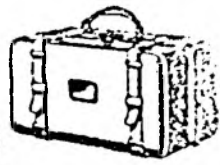
H. Export de cafea și teiu, în Buda-pest VI. Révay-utca 24

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelărilor)

Strada Cisnădiei 45 — SIBIU — Hellauergasse 45

Magazin foarte bogat în articole, pentru călărit, vânător, sport și volaj, po-clăzi și procovă-șuri, portmonee și bretele solide și

alte articole de ga-lanterie cu prețurile cele mai moderate. Cu-rele de mașini, cu-rele de cusut și le-gat, Sky (vârzob) permanent în depozit.

Toate articolele din brânzele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comandă prin poștă se efectuează prompt și conștient.

Mare depozit de hamuri pentru cai dela solurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperi-toare (țoluri) de cai și cofere de călătorie.

Săpunul de lapte de crin Steckenpferd

alui Bergmann & Co., Teschen a/Etbe

se bucură de cea mai mare simpatie și răspândire pretutindeni, mulțumim efectului său și de cel mai bun și recunoscut mijloc în contra pistărilor și de cel mai eficient mijloc sustinerii unei îngrijiri raționale a pielii și a frumuseții.

Mil de scrisori de recunoștință stau la dispoziție! Premiat de mai multe ori! Preț precum la cumpărare și să se observe apăsarea „Steckenpferd” și la firma depușă! Se poate căpăta (la 1 Kr.) în farmacii, drogerii și parfumeriilor etc. Asemenea se recomandă și proba cremă de crin „Mazera” (la 80 Hl. per tub), care este de un efect minunat între sustinerii mâinilor la dame în stare gingașă.

Nr. 949/915

2151

Publicațiune.

Comuna Veștem esarândează în licațiune publică, ce se va ținea în cancelaria comunei din loc, la 2 August 1915 orele 3 d. a. st. n.:

1. Pășunatul cu oi din munții Buceciu și Ildu pe perioada de 3 ani, începând din 1 Ianuarie 1916 și până în 31 Decembrie 1918.

Prețul strigărei 1500 Cor. Va-diu 10%.

2. Pășunatul de iarnă și primă-vară cu oi din hotarul intravilan pro 1915/1916.

Prețul strigărei 1000 Cor. Va-diu 10%.

Condițiunile de licație se pot vedea în cancelaria comunei în orele de oficiu.

Veștem, 12 Iulie 1915.

Primăria comunală,

Iuga Milea
primar.

Aureliu Moga
notar.

Publicațiune de licațiune.

Comuna Hôföld, în urma abricerei arândatorului mobilizat — Rudolf Habermann — esarândează din nou Duminec în 1 August 1915 la 11 ore a. m. în cancelaria comunală pe calea licațiunei publice ospetăria comunală de sub Nr. casei 75 în parter cu 1 odăie, culină și 2 pivnițe, în etaj cu 3 odăie și culină pe timpul din 1 August 1915 până în 31 Decemrie a anului de înce-tarea războiului și de încheierea păcei, însă cel mai târziu a anului 1919.

Prețul strigărei e 2150 cor. vadin c 10%. Condițiunile de licațiune stau es-puse vederei publice în cancelaria com-nală.

Hôföld, în 10 Iulie 1915.

Primăria comunală:

Toma Sora,
primariu.

Aurel Millea
notariu

Casa

din str. Ledererg Nr. 17 și casa din str. Relsbachg. Nr. 13 sunt de vânzare. A se întreba în Saggasse Nr. 15.

Apă minerală de Zaizon

a sosit acum proaspătă.

Asupra puterii de-a vindeca a acestei ape s'an exprimat D-nii Dr. Vilhelm Hanks, bacteriolog regn. și Dl. Dr. Mihail Hantz, că apa de Zaizon „Izvorul Béla” se poate îndosebi recomanda la defecte în schimbarea materiilor (asimilare), anemie, tuberculoză, arteroscle-roză, la bolnăvirea organelor de respirațiune și mîstuire, la dureri reu-matice, cum și la îmbolnăviri de rinichi și diferite epidemii.

Prin conținutul său bogat de Jod apa e îndeosebi potrivită pentru copii și persoane mai tinere. Amestecată cu apă oferă o plă-cută băutură răcoritoare. Prețul pe litru 24 fil. pentru cazul, că se cumpără mai mult 22 fil. Se găsește la

I. Josef Platz Strada Cisnădiei 39.

și la

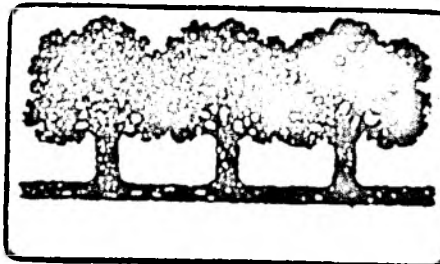
Fritz Markus, Rosenanger Nr. 6.

Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plă-cere de toți cari o cunosc. atât la orașe cât și la sate

Că berea noastră e foarte căuta-tă se poate vedea și de acolo că cum-părătorii se înmulțesc mereu

MOBILE

lucrate solid și conștientos ...

se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, A.A.A.A.

str. Sării 37

Specialist în:

MOBILE DE TOT FELUL pentru tineri nou căsătoriți, mobilări de hoteluri, vile, institute, ca-fenele și restaurațiuni

Telefon Nr. 47 cu legătură în comitatul întreg

Atelier propriu de tapiserie

Se lucrează după planuri artistice

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor, anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oară
12 bani, a treia-oară 10 bani.

Strălucita biruință a regimentului 50.

Inima ne zvâcnește mai puternic, și lacrimi de bucurie ni se strecoară pe furiș din ochi, când scriem știrile acestea. Sângele apă nu se face, este o vorbă veche românească. Ori cât de multe ar fi fost gurile pizmașe, ori cât de crude învinuirile ce s'au adus, vârtutea strămoșească a ostașului nostru român, le face să piară, cum se ascunde ceara de fața arzătoare a focului..

Regimentul 50, regimentul Moșilor a biruit!

Ar trebui să avem glas de trâmbiță, pentru ca să putem vesti în toate părțile vitejia fiilor munților și plaiurilor ardelenesti. Ei nu ne-au dat nici odată de rușine. Dela *Aspern* și până la *Custoza*, vrăjmașul a simțit împunsătura ucigătoare a baionetei lor, plumbul lor, tăria vâjnoasă a brațului lor de oțel. Și azi un nume nou se scrie luminos în cartea vitejiilor noastre: zidurile betonate ale *Ivangorodului*. Patru șiruri de redute au fost luate de voi; nenumărate șiruri de dușmani a-ți cutropit, stăvilind în fața ghererilor puterea lui neasemuită. Steagul vostru s'a pătat cu sânge din nou, dar a biruit. Unde sunt acum cei-ce vă trăgeau la îndoială cinstea? Unde sunt acei ce v'au batjocorit? Astăzi toate gazetele sunt pline de faptele voastre, și toate buzele rostesc cu sfială de biserică strălucitele fapte...

Nepoții s'au întrecut cu strămoșii!

Osămintele celor de demult au tresărit în morminte. Iar legătura care ne împreună pe toți, cei de acum cu cei de odinioară, prin aceleași suferinți, s'a întărit din nou. Suntem mândri de voi. Ochii noștri ni se îndreaptă acum către miazănoapte, și inimile ni rostesc ferbinți rugăciuni pentru sufletele voastre, celor ce au căzut, și pen-

tru vârtutea voastră, a celor ce sunteți în viață...

Budapesta, 2 August. La Domaszew, față în față cu gura riului Radomca, aliații noștri au avut ieri succese nouă.

Spre vest dela Ivangorod regimentele noastre ardelenene au cucerit cu baioneta 8 puncte de sprijin ale dușmanului construite în formă de etaj și betonate. Patru din acestea le-a cucerit singur regimentul de infanterie 50, care partea cea mai mare constă din Români.

Semicercul de impresurare în jurul *Ivangorodului* s'a strâns mult.

Am făcut prizonieri 15 ofițeri și 1300 soldați și am capturat 29 tunuri, dintre cari 21 grele, 11 mitralieze, un parc mare de utenziile, multă muniție și mult material de războiu.

Vitezele noastre trupe din Ardeal pot însemna această zi între zilele cele mai frumoase ale istoriei lor plină de glorie.

General de divizie *Höfer*.

Pentru gazeta „Siebenbürg.-Deutsches Tageblatt”.

Mari diplomați mai sunt și compatrioții noștri sași, dar cu deosebire le stă în frunte gazeta lor din Sibiu. Pentru ce se terese oare domnii aceștia să spună adevărul pe față? Generalul de divizie *Höfer*, în comunicatul său de Marți, mărturisește fără încunjur, că acel regiment, care a zdrobit vitejește stăvilarele de apărare rusești de la *Ivangorod*, e alcătuit în cea mai mare parte din Români. În articolul său botezat „Regimentul nostru din Ardeal” gazeta săsească însă tace mălc despre faptul acesta, înfățișând lucrul așa ca și când noi nici n'am fi pe lumea aceasta!

Să stăm strâmb și să judecăm drept, domnule *Emil Neugeboren*!

Omul de fier.

Sibiu, de sf. Uie.

În Duminică trecută s'a săvârșit pe piața mare a străvechiului nostru oraș, desvălirea sărbătorească a omului de fier. Gândul acesta a pornit de departe, de la Viena, ostașii noștri răniți, cari vor

fi fost în vestita capitală a monarhiei, de bună seamă că au mai făcut față la asemenea lucruri. Pentru noi însă, cei deacasă, a fost o întâmplare neobicinuită și plină de vârtute. Ce este omul de fier? Păi, nimic altceva, decât un om ca toți oamenii; atâta că nu-i viu, e făcut din lemn, și îmbrăcat în cămașe de zale, cu căciulă de fier pe cap, cu pavăză, și sabie grea, ce-o ține cuprinsă cu mâna lui zdravănă. Dar atâta nu-i de-ajuns. Două au fost țintele, pentru cari orașul nostru, a poftit să aibă în mijlocul lui pe omul de fier. Mai întâi și mai întâi, fieștecare persoană, care vine să-l vadă, are dreptul să vâre un cui în el, cumpărat din apropiere pe bani, și din venitul acesta apoi se vor ajuta ostașii de pe câmpurile de bătălii cu câte și mai câte. Pe urmă, omul acesta de fier, mai are să dovedească și pe viitor, tuturor, ce-or viețui după noi, din neam în neam, cum strămoșii lor s'au străduit în vremurile acestea grele cu ce-au putut, pentru mântuirea patriei de asuprirea crudă a vrăjmașului. Și asta e o faptă frumoasă!

La sărbătoarea de desvălire a luat parte tot Sibiuul, și mic și mare. Au fost de față toate națiile, cari trăiesc împreună aici, și s'au ținut voroave care mai de care, iar cântecele bandei militare au înveselit urechile noastre. Dar pentru noi, Românii, parecă tot n'a fost aceea, ce ne gândeam ca să fie. Noi vorbă românească grăită de cineva în fața omului de fier n'am auzit, și nici muzica n'a făcut să răsună și vreunul din vitejeștile noastre cântece de bătălie.

Și-atuncia mi-au venit în minte oamenii noștri de fier, din toate părțile, cari câștigă pretutindeni biruință după biruință.

Dela malurile triste ale Dunării de miazăzi și până pe sărăcioasele meleaguri ale Galiciei părjolate. Dela zidurile de cetate ale mândrului oraș al Varșoviei și până

pe stâncile prețipise ale Alpilor din țara Pământezului și Italianului, unde se bat azi nepoții cu nepoții, celor de-acum vre-o cincizeci de ani. Și mi-am zis: iată ostașii, iată oameni noștri de fier... Aicea, s'au bătut cuie în pieptul omului, cuie cumpărate cu bani, acolo plumbul sfășie inima ostașilor noștri; aicea au curs vorbe frumoase în graiuri felurite, acolo a curs sânge; aicea a cântat muzica cu dulceață, acolo a bubuit tunul.

Oamenii noștri de fier au vorbit: au vorbit cu sute de mii de glasuri. Pentru ei au grăit faptele, acolo sus, acolo jos, pretutindenea. Aicea n'a vorbit nimeni. Cu atât mai bine. Deși dacă n'a cutezat să spue nimenea vitejia alor noștri, ca s'o cunoască cu toții, au tipat parcă pietrele în locul acelora, ce trebuiau să-și deschidă gura! Nici glasul de doină al trâmbiței nu s'a auzit în piața mare. Și ne-a durut parcă o leacă inima. Oamenii noștri de fier, și-au cântat ei singuri însă doina lor de vitejie!...

Depeși.

Ținuta României.

„L'Opinion“ din Salonie publică următoarele:

București. — Ministrul Angliei de aci, s'a dus ieri la d. Brătianu comunicându-i că puterile aliate s'au înțeles în afacerea Constantinopolului. Strămtorile după înțelegerea aceasta vor fi deschise navigației și Constantinopolul va fi administrat de Rusia.

Se asigură că România considerând această soluțiune contrară intereselor sale de viață, va primi propunerile Germaniei.

Știrea aceasta trebuie primită cu rezervă

Flota rusă în apele românești.

Ni se comunică următoarele:

Mangalia, 17 Iulie. — Aci a venit știrea că flota rusă din Marea Neagră a trimis o luntre dela un torpilor, cu mai mulți ofițeri, la Balic ca să controleze corăbiile ce staționează în acel port cu ce fel de mărfuri sunt încărcate și unde se duc.

Cu privire la trecerea de munițiuni prin România.

București. — Guvernul român răspunde următoarelor atacurilor ce i-se aduc pe chestia trecerii de munițiuni:

„Căile ferate germane au înștiințat guvernul român despre trecerea pe la noi a unui tren sanitar pentru Turcia, compus din 42 vagoane închise. Acest tren sanitar, intrat la noi prin Predeal, a fost controlat, prin examinarea fiecărui pachet în parte, de către comisiunea compusă din dnii Preorian inspector la c. f. r., Arabolu inspector vamal și major Ioanid. La controlul foarte sever făcut, nu s'a găsit în trenul sanitar german, destinat pentru „Crucea Roșie“ din Turcia, decât țevi, vată, pansamente și medicamente, atât și numai atât.

Această afirmațiune o facem în chipul cel mai categoric și adaogăm ca să se știe odată pentru totdeauna, că nu trece și nu este posibil să treacă nici un fel de munițiuni către Turcia pe la noi.

Ordinele date în această privință sunt stricte după cum controlul vagoanelor în trazit se face cu o severitate, care pune în imposibilitate trecerea sub orice formă de munițiuni pe la noi.

Cavaleria noastră n' intrat în Lublin.

Budapesta. (Oficial.) În capitală a produs mare însuflețire comunicatul lui Höfer, sosit aci noaptea, în care se anunță că cavaleria noastră a intrat ieri noapte în Lublin.

Mari lupte cu italieni.

Berlin 16 Iulie. — (Telegramă întârziată). — „Lokalanzeiger“ spune că

atacul italienilor pe tot frontul începând dela Gorizia și până la Monfalcone, continuă cu înverșunare. Toată ziua focul artileriei e neîntrerupt, iar noaptea au loc asalturi de infanterie conduse cu cea mai mare putere și cu cel mai mare curaj. Artileria italiană improașcă necurmat o ploaie de gloanțe silind trupele austro-germane să facă încordări uriașe, ca să poată rezista atacului italian.

Acelaș ziar mai zice, că locuitorii Triestului sunt de față de pe cheiul portului la aceste lupte de artilerie și că lupta de pe Isonzo e una din cele mai crâncene din războiul lumii. Nici chiar atacurile date de austro-germani împotriva rușilor, cu scopul de a rupe frontul rus între Tarnov și Gorlice, n'a atins o atât de mare încordare.

„Frankfurter Zeitung“ zice că italienii s'au bătut într'adevăr cu curaj, atacând aproape neconținut cu baioneta.

O socoată asupra războiului lumii.

Ziaristul englez Sydney Brooks publică o socoată interesantă care prin cifrele ei dă un tablou limpede al marelui încercări din lume.

Până astăzi 12 state sunt în războiu, și afară de Spania, China și statele din America de sud, nici unul din statele astăzi neutre încă nu știe dacă va scăpa de războiu.

În Europa din fiecare șapte kilometri pătrați cinci se țin de statele beligerante, din fiecare 12 oameni 10 aparțin acestor state.

În Africa situația e și mai rea. Dacă considerăm Marocco ca teritoriu francez, atunci numai coloniile spaniole Abisinia și republica negrilor, Liberia, sunt neutre, dar acestea formează numai a douăzecea parte din teritoriul Africii și sunt locuite de a șaptea parte din populația Africii.

În Azia mai mult de o jumătate din populație aparține statelor luptătoare. Australia aparține toată Angliei. În Statele Unite se află 12 la sută cetățeni ai statelor luptătoare și numai America de sud nu-i atrasă în vârtejul războinic.

FOIȘOARĂ

NUȘCA.

—*

Nu era frumoasă Nușca, dar avea multă drăgălășie, multe mișcări dulci, multe zimbete atrăgătoare și o minte naturală, cu care parcă înțelega întreg satul, plutind peste mintea ori căruia și întrecându-i cu mari depășiri. Frumozii li erau numai ochii, negrii, adânci ca două fântâni bogate de păcură ce ar fi înăvuit o țară întreagă. Nu înalta tare, dar bogată se deosebia de toate fetele și prin însușirile trupesti și mai vărtos prin cele sufletești. Dar suratele ei în loc s'o iubească și s'o stimeze pe cum era vrednică, o urau, o pizmuiau, și era obiectul lor de cărtire. Prea multă umbră le făcea, prea de multe ori auziau pe ai lor spunându-le:

— De ce nu sunteți și voi dracului, ca Nușca văduvă. Grăiește ca o carte. N'o taie nici dascălul. Mândră fată, bato s'o bată. Bine ar fi să fiți toate așa.

Fetele își mușcau buzele de ciudă, dacă

n'o taie una, las o' taie zece și se strângeau toate împotriva ei. Și nici una nu ținea cu ea.

Dar Nușca nu-și bătea capul cu fleacurile muieresti. Ea le iubea pe toate și le făcea bine la toate, și iar ele să întorceau și li căutau prietănia. Ura lor o învingea dragostea, căci Nușca avea inima bună, ca pâinea cea albă.

Și nu era fecior în sat, care să nu-și fi rupt cel puțin o păreche de opină pentru dragostea ei, dar ea nu să avea bine, decât cu Ieronim tot fecior sărac ca și ea, și tot așa de chip și de zdravăn și de cumințe. Duminicile și în sărbători erau tot la olaltă, și când erau numai ei nu le mai trebuia nici de mâncare, de bucurie. Atâtea vorbe frumoase aveau unul pentru celălalt și așa de bine să înțelegeau, de parcă lumea întreagă o ținea în brațe amândoi. Valurile vinetelor li legăna cu închipuire prin toate bucuriile lor și prin toate plăcerile vieții. Se mai întâlneau ei câte odată și pe furis, între patru ochi și cât le era de dulce dragostea, numai ei știau și Dumnezeu, ce le-o dăruise, ca cel mai scump dar al său.

Dar mare minune a fost de care s'a mirat tot satul, dela un cap la celălalt, că Nușca căzu dragă lui moș Lupu, ce rămase văduv în iarnă, cel dintâiu om în sat, gospodariul cel mai avut, bărbatul cel mai văzut al satului.

Moș Lupu o avea dragă din pruncia ei, de când cetia apostolul între două luminări de ceară. Așa de frumos pășea Nușca prin sf. locaș

al Domnului și se închina adânc înaintea altarului și apoi începea respicant și dulce, cuvintele sfinte din graiul apostolilor. Era ca o mironosă curată, ce vine să ungă pe domnul bucurându-se de sf. înviere. Mai dulce și mai sfios răsunau ceterile sfinte din gura fetițelor ca dintr'a băieților, căci ele mititecele, au mai multă inimă, și ceau sătenii.

Și moș Lupu o netezia pe frunte și pe părul cel ca peana corbului și îi da o coroană, iar Nușca se lipia cu drag de el și îi căuta zădărnice mână să io sărute, căci moș Lupu și-o ascundea, și nu i-o da.

— Fericit a fost ciasul și maica ce te-a născut și ziceau vecinele în apropierea nunții. Așa noroc avu o fată săracă, ba, mai rar.

Moș Lupu abia era în pragul bărbăției, dar era ostent de atâtea treabă și cam bolnăvicioasă, lucru ce și-l ascundea cum putea mai bine. Pieptul li era slab din cale afară și picioarele îl tot dureau, dar lângă Nușca cea dragă i-se părea, că iar li flăcău de 20 ani. O iubea cu mare foc la inimă, moșul.

Dar și Nușca era vrednică de toată lauda. A reînnoit toată casa unde a intrat. Harnică și iute ca pârjolul în câțiva ani averea li s'a întreit. Mâna ei era făcută ca să iese aur din ea. Toate ieșau de minune. Mâncau ca ospățul bogatului, vacile și porcii lor, pilda satului. Grădinile riau pe pământ, galițele li se topiau de grase. Amândoi erau pe o mână. Amândoi siran-

În total un miliard de oameni se află în stare de războiu.

Credințele d-lui Carp.

Iasi, 19 Iulie. — D. P. P. Carp întorcându-se la Tîbănești a fost întrebat în gara Buhăești ce crede asupra situației:

„Credința mea — a răspuns dl. Carp — este că în August sau Septembrie vom intra în Basarabia.” Dan.

Ce va face guvernul Bulgar.

„Balkanska Posta” publică următorul răspuns al ministrului președinte Radoslavoff, la întrebarea:

„Dacă toate eforturile pe cale pacifică pentru a ni se da îndărăt ceea ce ni s'a luat la București nu dau nici un rezultat, ce va face guvernul bulgar?”

„Noi vom îndeplini datoria noastră până la sfîrșit. Guvernul va cerceta situația și va hotărî dacă să ne amestecăm sau nu în războiu. Când, însă, și ultimele eforturi pentru o pacifică înțelegere se vor prăbuși, Bulgaria va face uniunea sa națională cu armele. Tot norocul pentru aplanarea neînțelegerilor pe cale pacifică nu e încă pierdut. Din contră, sunt motive cari fac să se creadă că dorința guvernului bulgar de a se înlătura o nouă vărsare de sânge va fi prețuită de conducători competenți, și ei, în ultimul moment, vor prefera să îndeplinească cererile Bulgariei, în loc de a fi pricina unor noi vărsări de sânge.

Cuvântarea lui Asquith.

Londra, 18 Iulie. — La hotărîrea închiderii parlamentului englez primul ministru Asquith a arătat, în linii generale situația războiului.

În primul rând Asquith și-a spus părerea că un timp oare-care încă războiu va fi o chestie de trăinicie.

Trecând la altă ordine de idei a spus că Anglia ar fi nemulțumitoare dacă n'ar recunoaște încercările eroice ale rușilor, de a stăvili revărsarea trupelor inamice. În toată istoria militară nu se cunoaște o pildă mai strălucită de dis-

ciplină și trăinicie de cât cea arătată de armata rusă în ultimele șapte săptămâni.

Despre Italia, Asquith a declarat în aplauzele Camerei, că constată cu cea mai mare plăcere cum acest nou aliat câștigă mereu teren.

În Franța n'a fost de la începutul războiului un moment în care ambele armate să fie însuflețite de mai multe sentimente de frăție și să fie mai sigure de biruință ca acum.

Despre flotă e destul de spus că e puternică, mai puternică ca la începutul războiului și blocada submarinelor nu i-a produs nici o pagubă serioasă. Mările sunt libere. Anglia primește alimente și materii prime în aceiași măsură ca în timp de pace.

Recrutarea urmează fără întrerupere.

Situațiunea e cât se poate de bună. Ultimele știri de pe câmpul de luptă sunt foarte bune. Lloyd George, care a adunat în jurul său o mulțime de specialiști, a reușit să organizeze producția industrială a materialelor necesare pentru continuarea războiului pe o temelie pe care nimeni n'ar fi visato și mulțumește din belșug necesitățile Angliei.

Asquith a comparat apoi situația de azi cu cea de acum un an și se întreabă dacă este o calomnie mai mare ca aceea că națiunea engleză nu e în stare să facă față marelui misiunii ce și-a luat.

Primul ministru englez a terminat cuvântarea sa cu cuvintele: să continuăm cu încăpăținare opera pentru victoria finală sigură, cu aceeași energie și hotărâre care ne-a însuflețit în cursul ultimelor douăsprezece luni. (Aplauze îndelungate).

Ministrul englez se vede că nu știe nimic de bătălia ce-o mănâncă Rușii.

Căderea Varșoviei e de o însemnătate „mică”.

Lugano. — Ziarul parisian „Matin”, care numai ieri laudase tăria linteii Bug, azi accentuează că tranșeele dela Bug sunt de o însușire slabă. Totul a-

odată mi s'a arătat și mie bună starea în viață, și eu n'am știut ce să fac cu ea. Ori ar fi judecato chiar și oameni de o față proastă. Lasă fie cum a voit ea!

Dar odată la o vânătoare, cum mergea Ieronim așa buimac, gândindu-se mereu la Nușca, ce i-a tras dungă peste toate socotelile lui, slobozi un glonț așa în neștire, ca și când ar fi voit să împuște în ceasul lui cel rău, și nimeri pe un tovarăș de vânătoare fecior holtei ca și el și îl omori pe loc.

În aceeași zi fu arestat.

Satul de șes cu lanuri bogate de grâu, cu toate bunățiile pământului, cu oameni agomotoși și trăiți bine, ce nu-și gândeau decât la bine și nu să așteptau decât la petreceri, fu zguduit de omorul lui Ieronim.

— Ce-o mai fi și asta pe noi! Ieronim feciorul cel mai de treabă, fala satului, cântărețul bisericii să facă lucrul acesta, la care nu se așteptase nimenea!

Și când înaintea legii rudele mortului susținură, că între cei doi tovarăși de vânătoare ar fi fost mânia și pizmă de multă vreme și că omorul a fost plănuț, Ieronim fu condamnat la 10 ani închisoare în temnița din Vaș.

(Va urma.)

Elena din Ardeal.

tără, spune numital ziar francez, dela prevederea pozițiilor de apărare, căci după stadiul în care se găsește acum războiul chiar și căderea Varșoviei e de o însemnătate mică. Lucrul principal e ca armata rusească să rămână întreagă iar aceasta ne-o garantează înțelepciunea generalisimului rus, marele duce Nicolae Nicolaevici.

Din Duma rusească.

Golirea Varșoviei. — Dușmanii trebuie învinși. — Un ordin de zi al Țarului.

Ceeace s'au prevăzut și ceeace o spun nu numai ziarele antantei ci în-săși ziarele rusești, pare or fi fapt împlinit: *Puternica cetate rusească va fi golită.* Știrea aceasta o întăresc acum în mod oficial următoarele două telegrame din Petersburg:

Petersburg, 2 August. În ședința Dumei ministrul de războiu Polivanov a anunțat puțința golirii Varșoviei.

Petersburg, 2 August. În ședința Dumei ministrul de războiu a spus între altele:

Rușii se vor retrage în poziții, în cari conducerea armatei va putea pregăti *reluarea ofensivel.*

Proiectele militare, cari vor fi supuse deliberării Dumei, cuprind înainte de toate *chemarea sub arme a contingentului 1915 și a diferitelor alte categorii ale rezervelor.*

Situația economică a Rusiei nu e zguduită. Dușmanii trebuie necondiționat învinși, căci altfel ajunge Europa sub jugul teutonic!

Țarul a adresat armatei, din prilejul împlinirii anului de războiu, un ordin de zi în care spune între altele, că *Rușii trebuie să recucerească teritoriile pierdute și să se încrede în biruința din urmă a armatei rusești.*

Soartea Dardanelelor în mâinile României.

Poma 19 Iulie. — Ziarul „Corriere della Sera” scrie că după știrile sosite la Roma, lipsa de munițiuni în Turcia începe a fi un lucru mare, care împreună cu pierderile însemnate de oameni suferite în ultimele lupte, ar face apărarea turcilor din ce în ce mai slabă. Munițiunile ce le au nu ar fi de ajuns mai mult decât pentru o lună, iar fabricațiunea lor nu este cu puțință decât într-o măsură foarte mică.

Dacă dar, guvernele din Sofia și București vor continua să se opună cu toată strășnicia trecerii pentru Turcia, succesul aliaților în Dardanele se va apropia. Guvernul român a declarat că rămâne credincios obligațiilor impuse de neutralitate și nimeni nu se poate îndoi de aceasta. Cu toate acestea diplomația între buințată de germani e așa bine uneltită încât e nevoie de cea mai mare luare aminte pentru a le zădărnici.

După știri vrednice de crezământ s'au concentrat în granița Austro-Ungariei către România materii de războiu pentru Turcia.

Se știe că ministrii francezi și englezi au atras în câteva rânduri atențiunea guvernului din București asupra unor transporturi de mașini provenind din Austro-Ungaria și Germania și destinate Turciei.

Era vorba de mașini destinate fabricării armelor și munițiilor.

România prin opunerea sa neastrămutată la transitul pentru Turcia, pe lângă că îndeplinește o obligațiune impusă de starea de neutralitate, dar servește și interesul său propriu care este acela de a nu întâri apărarea Dardanelelor.

Argumentul adus de Germania că ar fi un pericol pentru România statornisirea Rușilor în Dardanele, nu este temeinic, având în vedere că stăpânirea în viitor în stămtori va fi pentru libera trecere pentru toate statele.

Fortarea Dardanelelor este numai unul din multele întâmplări ale acestui războiu, pe care aliații îl duc pentru a rezolva toate chestiunile

gători și răvnitori. Abia se puteau mișca dela lucru.

— Ci mai las lucru cela Nușco, și mai vino și la moșu să te mângâie, de-o săptămână nu te-am strâns la sîn, ca pe un prunc nevinoțat. Și Nușca să lipia cu violențe de moșul și îi era drag de el, dar inima i-se topia, când se gândea la Ieronim. Cunoștea ea alte buze dulci și fragete ca smeura coaptă, și alte brațe tinere și viguroase, ce îi frâneau mijlocul și locul unde strângea de o dureau cu săptămânile, o durere așa de plăcută, de care ofta din adânc.

Dar să simțea bine ca nevastă tină, gătită cu poale scumpe, de cari nici n'a visat. Se făcuse frumoasă ca floarea hrănită în loc bun. Strălucia ca un bujor între femei. Acum toate suratele o inbeau și o încujurau în mijlocul lor, că așa sunt făcute femeile să iubească ca păunul, podoabele mai pe sus de toate.

Și trăia fericită Nușca în mijlocul belșugului, îndrăgita de tot satul.

Dar bietului Ieronim îi mersă mult mai rău. Măritișul Nușcâi îl scoase din țișini.

— Cap de miere ce să-i faci. Parcă eu n'o puteam ținea cu nucădulce și turte de miere. I-a trebuit tinereții ei să auză horcăiturile moșului! Prea dragă a avut-o ca să poată începe dragostea cu alta. Umbla așa fără rost și nu știa încătrău să deie. Dar cine ști la ce bună va mai fi și asta își zicea, că de nu mergea după Lupu poate îi părea rău toată viața. Iată, și-ar fi sis-

europene după principiul libertății popoarelor și independenței națiunilor.

Ziarul »Corriere della Sera« conchide că: dacă România este în adevăr preocupată de soarta strimtorilor în viitor, cum nu mai încapă îndoială că aliații vor învinge poate la sfârșit, cel mai bun mijloc de a garanta propriul său interes va fi pentru România acela de a lua parte cu glorioasă sa oștire la războiul liberator în care luptă Impărită înțelegeră. (A. T. I.)

Cadouri pentru trupele din Dardanele.

Poma, 19 Iulie. — Generalul Sir John Hamilton a adresat soției sale, Lady Hamilton, următoarea scrisoare:

»Bravii mei șoimi nu mai pot după țigări, la trebuie tot mai multe țigări; mai simt nevoie după hârtie de scris și creioane, rufe fie de lux fie obșnuite.

Dacă ai putea aduce această scrisoare la cunoștința publicului, sunt sigur că se vor găsi mulți cari să-și arate recunoștința lor față de curajul dovedit de forțele expediționare din Mediterana.

D-na Hamilton a publicat scrisoarea și primește zilnic cu multă mulțumire șilingi și tot felul de obiecte pentru uzul soldaților și marinarilor

(A. T. I.)

Incetarea moratoriului în Austro-Ungaria.

În numărul de Joi 20 Iulie al Monitorului oficial a fost publicată ordinațiunea guvernului ungar privitor la desființarea moratoriului. Noulă hotărâri moratoriale au aproape aceleași margini ca și cele de până acum, deosebirea e că ordinațiunea de acum nu statorește nici un termen de oprire a nouilor dispozițiuni. Noulă dispozițiuni intră în vigoare în 1 August și vor sluji ca directive și după încheierea războiului.

Ordinațiunea deacum cuprinde dispozițiuni privitoare la achitarea împrumuturilor contractate înainte de 1 August 1914. Aceste împrumuturi contractate în baza cambială sau a altor hârtii de valoare girabile, vor trebui să se achite în două rate și anume prima rată în Octombrie 1915 și a doua în Octombrie 1916.

Din datoritiile făcute prin cumpărarea de mărfuri nu trebuie să se plătească nimic în luna August, și începând din Septembrie și în fiecare a doua lună următoare se vor plăti 10 procente din capital.

Pretențiunile cari sunt din timpul de după publicarea primei ordinațiuni privitor la moratoriu se poate pretinde să fie achitate în întregime.

Privitor la împrumuturile ipotecare ordinațiunea dispune, ca achitarea împrumutului numai în acel caz se poate amâna dacă proprietarul datoră dovedește că nici lui nu-i plătește nime și va avea să-și plătească din datorie în măsura în care își încasează și ei pretențiunile.

Privitor la chiriile după locuințe rămân în vigoare dispozițiile de până acum sau se pot plăti în rate lunare până în 5 a fiecărei luni.

Asupra depunerilor în cont-curent deponenții dispun liber, din depunerile pe libele se poate cere și de aci înainte numai o replătire de 10 procente.

Premiile de asigurare scadente, luând ca punct de plecare Martie 1915, trebuie plătite până în 30 Septembrie 1915, adică în timp de 6 luni, și premiile cari vor fi scadente de aci înainte vor avea să fie plătite la 6 luni, așa că

după ziua din urmă a acestui an înceată orice amânare și intră în vigoare iarăși dispozițiunile normale.

Favorurile acordate de ordinațiunile de până acum celor înrolați și familiilor lor rămân în vigoare până la alte dispoziții.

Gândurile marelui socialist francez Hervé.

Stat maghiar de sine stătător. Infilițarea unui stat ovricesc.

(Din gazeta »Világ«.)

Deputatul American Albert I. Beveridge publică în ziarul »Call« din New-York convorbirea pe care a avut-o în Paris cu d. Gustav Hervé, grozavul socialist împotriva armatei, de altădată. Acum făcând unsalt îndrăzneț d. Hervé s'a făcut un războinic furios.

Deputatul american întâlnește pe d. Hervé în casa celui mai avut parisian; el a cercetat pe d. Hervé și la redacție.

Reproducem următoarele părți din convorbirea acestora, în cursul căreia d. Hervé pe lângă ideile cele mai mari și mai nobile pune și idei foarte deosebite.

— Socialiștii germani — a spus d. Hervé — au fost în stare să împedecă izbucnirea războiului. Socialiștii francezi le spuneau: »Să ne gătuim guvernele, în cazul când acestea ar lua chiar cele mai neînsămnate pregătiri de război«. Asta s'a întâmplat cu prilejul congresului nostru internațional ținut acum opt ani la Stuttgart. Germanii au răspuns: »O, noi nu putem să facem așa ceva! Noi nu putem lua garanții, că ne vom împotrivi guvernului nostru, în cazul când poporul nostru ar începe războiul«. Aveau o știință ca și când kaiserul ar fi Dumnezeu lor! Ei nu vor să facă neplăcerea tubitului lor kaiser! Asta n'au marturisit-o pe față dar așa se arătau.

Apoi d. Hervé își împreună mâinile ca la rugăciune, își ridică ochii spre cer, ca și când ar rosti rugăciune.

Apoi am spus socialiștilor germani: »Faceți ca guvernul vostru să dea îndărăt Franței Alsacia-Lorena, iar noi vă dăm coloni. Desfaceți alianța cu Austria, iar noi vom desface alianța cu Rusia«.

Germanii au răspuns. »Asta ar duce la răzcoală!« Să fie răzcoală — răspunserăm noi — e mai bună o răzcoală decât un război lung!« »Asta e cu neputință spuseră Germanii.

— Ce privește războiul de acum pot spune că el a fost provocat de partida militară a Germaniei. Socialiștii germani au fost în stare, să împedecă izbucnirea războiului; acum nouă, socialiștilor francezi, ni se vine ca pentru totdeauna să punem capăt războaielor. Ca urmare trebuie să zdrobim militarismul german. Noi luptăm pentru pacea lumii.

— Ce se va face cu militarismul și starea tristă din Rusia?

— Nu e tocmai așa! În Rusia poporul e mult mai bine pregătit pentru primirea socialismului, decât în Germania. Acolo e cu mult mai puternic duhul de libertate decât în Germania. (!) Războiul acesta va deschide ochii Rușilor.

— Ce va aduce sfârșitul războiului?

— Refacerea Europei pe această temelie. Toate popoarele, cari au legături de sânge, idealuri și năzuințe comune, se vor uni. Aceasta este temelia naturală a formării națiunilor, iar nu hotarele trase cu sabla, cari le despart. Apoi fiecare națiune să se guverneze de sine. Să nu mai fie cucerire de loc, să nu mai fie războaie. În statele unite ale Europei să se facă poliție internațională și un tribunal ales, obligator.

— Cum îți închipuiești refacerea Europei?

— Asta este foarte simplu. 1. Alsacia-Lorena revine Franței, deoarece ea face parte din Franța. 2. Din același motiv Sleswigul se va ceda Daniei. 3. Vom reînființa Polonia. 4. Vom împărți Austria. Acest stat nu formează o națiune, iar popoarele ei n'au o obârște comună și nici dorințe comune. Partea locuită de Germani se va da Germaniei și pentru că să vedeți că suntem drept, părțile locuite de Români se vor da României, și așa mai departe. Ungaria, strește, ar deveni regat de sine stătător. Aceste vor trebui să se întâmple așa după cum spusei, aceasta fiind o dorință firească a tuturor.

— Dar Turcia?

Aceasta va fi împărțită în trei părți. Constantinopolul cu ținutul vine Rusiei, Franța va primi Siria, Anglia va primi Bagdadul și ținutul lui cu calea ferată.

— Iar coloniile franceze?

— Populația acestora mai are lipsă de a fi stăpânită. Pe locuitorii Algerului de pildă, când ei vor deveni coști, ei vor face cetățeni francezi. Tot așa vom face și cu celelalte popoare.

— Mai aveți și alte planuri în programul dv. cu privire la noua refacere națională?

— Da mai am un proiect, care mai ales îmi este scump: reînființarea statului ovricesc în Palestina.

— Asta e tot?

— Deocamdată asta e totul. Odată începută lucrarea, urmează continuarea. Acum trebuie să ne vindecăm ranele sângerânde; acum trebuie să lucrăm pentru vecnicie. Dacă am întreprinde aceasta, vom avea iarăși un război ca și cel de azi, pentru aceleași scopuri.

Lupta dela hotarul italian.

— De un martor

Un artilerist d'ei noștri descrie opintirile italiene de pe platoul dela Doberdo în următorul mod:

Zi fierbinte în luna lui Cuptor. De la ameză bat tunurile cumplit: dușmanul trage asupra pozițiilor infanteriei noastre. Semn, că la noapte are să pornească la atac.

Felul de luptă al italienilor se urmează așa: Foc de tunuri, puternic și stăruitor, prin care voiesc se înmoaie infanteria dușmană atât moralicește, cât și fizicește. Infanteria noastră însă, care în vreme de un an a văzut furtuni și mai mari, nu se lasă înfricată.

Cât durează bombardarea, nimeni nu poate să-și scoată din tranșee nici măcar vârful nasului, fără a fi expus la răniri. Jos, în șanț, se cutremură aerul

de sgomotul infernal. Trăsnetul de vară e nimic în asemănare cu glasurile de tun. Dealuri vâi și stânci tremură, frunza copacilor se face praf de răsunet al armelor.

Se aude lovitura: bumm! După câteva secunde șueră granata purtătoare de moarte d'asupra întăriturilor, Bumm! răsună de aproape: granata a explodat lângă șanț. Ceasuri întregi alternează aceste două sunete.

Toate calibrele urlă: tunul de câmp, bateria de munte, mortierele 28. E iadul în ființă. Nori de praf se înalță în aer, bucăți de scânduri zboară în toate părțile. Incepe și șuerul șrapnelelor și explodând câtrănite își risipesc gloanțele omorâtoare asupra ruinelor.

Încrează Artileria lucrează tot mai turbat. Infanteris dușmană se aruncă încet câtră pozițiile noastre. Se târăe, alu-

necă înainte, ca pisica. S'a înnoptat. E întunec. Tunurile tac. Este liniștea ce precede furtunei. Acu se pornește hora.

Stăm agitați lângă tunurile noastre. Deodată reflectoarele luminează ținutul și iarăș se face întunec. În clipa următoare tunurile noastre se descarcă. Foc! foc! strigă comandantii.

Și graiesc tunurile, și izbesc granatele.

Ne încordăm toți nervii. Apa curge pe fețele noastre. Focul îngrozitor ne ametește. Vedem vijelia de gloanțe, granatele cad în fața întăriturilor noastre și mătură dușmanul. Acum vine porunca, să încetăm focul. Jos, sub noi, răsună mitralierele, dușmanul ear se avântă la atac. Infanteria noastră rupe în strigăte de: hurra! Trec zece cincisprezece minute... Trâmbița sună comandă: Să înceteze armele. Am respins năvala.

Telegramele războiului.

Intâmplările în nordul monarhiei.

Budapesta, 29 Iulie. La granița între *Bucovina și Basarabia* glotași croați și ungari au atacat pe neașteptate o poziție puternică rusească. Dușmanul a luat o la fugă după o luptă sângeroasă piept la piept, lăsând pe loc 170 de morți.

Spre est dela *Kamionka-Stanilova* am prins 7 ofițeri și 500 soldați. La Sokal am dat înapoi din nou atacuri dușmane. Dealtfel starea noastră pe frontul nord-estic e ne schimbata.

La granițele italiene. Pe linia de front de pe caasta mării Italianii au îndreptat în contra noastră atacuri numai pe marginea înălțimilor dela *Sdrausina* și *Vermeigliano*, dar fără folos. În fața capului de ped del *Görz* dușmanul a golit pozițiile sale de asalt și s'a retras în liniile, pe care le ocupase înaintea luptelor.

La granița *Carintiei* sunt în curs de lupte de artilerie și cioniri mai mici. La granițele *Ti-*

Viclesugul Rușilor când se bat.

Vrednicii nostri dușmani au născocit un rușinos obicei, adică viclesug de luptă, cu care socotesc ei să scape de înfrângere. Ei se apropie fără arme și cu mâinile ridicate de șanțurile noastre, întocmai ca și când ar vrea să se dea.

Când sunt mai aproape însă scot din buzunar granate de mână și le aruncă asupra ostașilor noștri. Granatele acestea explodează însă spre norocul nostru numai foarte rar. Aceasta viclenie se poate vedea de chipul dingazeta de azi.

rolului a fost respins un batalion dușman la Marco în valea Etsch-ului iar pe teritoriul Toscana a fost respirată o companie italiană.

Höfer.

Budapesta, 30 Iulie. După o liniște de mai multe zile aliații au luat atacul pe întreg frontul dintre Vistula și Bug.

Am spart șirul dușmanilor într-o lărgime de front de peste 25 kilometri spre vest dela până în ținutul Chmielec.

Corpul al 17-lea austro-ungar după un înclint atac spre vest dela Chmielec a cucerit pozițiile rusești.

Armatele germane au ocupat seara linia Piask-Biskupiec și calea ferată. De acolo spre est, spre nord-est dela Kowala-Belzyce-Krasnostav și lângă Wojslawice armatele aliate au pătruns în liniile dușmane.

Azi dimineată Rușii au început retragerea pe întreg frontul, pustiind toate satele și cătunele, iar pe câmpuri aprinzând toate grânele. Sunt urmărit neconștient. Spre nord-est dela Ivangorod pe ambii țărmuri ai Radomka la 28 Iulie dimineată, cu lupte grele în mai multe locuri i-am constrâns să treacă Vistula. Înnoțitorii germani și austro-ungari între cele mai grele împrejurări au dat din nou prilej să-și dovedească îndemânarea și simțul datoriei de a se jertfi.

Pe Bugul de sus apărătorii podului principal dela Sokal în fața atacurilor de puteri mari s'au retras spre nord-est cu câteva sute de metri și acolo au înfrânt toate atacurile repetite ale dușmanului.

Dealtfel în Galiciă războiul este neschimbat.

La granițele italiene. În ținutul Görz, pe marginea înălțimii continuă încă atacurile italienești. Sunt numai strădanii zadarnice de a înainta bateriile dușmane spre avantposturile noastre. Astfel spre est dela Sagrado trupe italienești s'au trudit să câștige pământ la Redupuglio.

Ideosebi s'a trudit dușmanul, zadarnic, pentru Mt. dei Sei Busi, pe care îl stăpânim cu mari puteri. Pe frontul sud-estic nu s'a întâmplat vre-o luptă mai însemnată în celelalte locuri.

Pe înălțimea dela Comen în zilele trecute un tun de-al nostru ce urmărea pe un avion italian a tras în aeroplan. Un observator l-a aflat eri sub ruinele aeroplanului aprins.

Intâmplările pe mare.

Italianii nu de mult au înființat o stațiune electrică pe insula nelocuită Pelagoza, pe care nu sunt debarcați soldați. La 28 Iulie câteva torpiloare au bombardat clădirea stației pustiind-o. Apoi un mic grup al torpiloarelor noastre pentru a statori mai bine poziția dușmană l'am trimis în recunoaștere. Grupul, cu toată rezistența aprinsă, a înaintat peste tranșeele dușmane până la locul de apărare betonat, puternic întărit de italieni și cu ajutorul fecului de tun al torpiloarelor noastre am făcut mari pierderi Italianilor. Astfel a căzut comandantul Italianilor și un al. oficer. După recunoașterea reușită trupa s'a întors fără pierdere însemnată, cu toate că a fost grozav focul dușman.

Submarinele dușmane zadarnic an îndreptat mai multe torpiloare împotriva vapoarelor noastre Höfer.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin, 32 Iulie. — Darea de seamă a marelui cartier general german e pentru azi următoarea:

Pe câmpul de operații dela vest: În Flandria artileria noastră a zdrobit pe canalul Fournes un scripet înzestrat cu un tun de mare calibru.

Spre vest dela Souchez a fost respins un atac francez. La Givenchy, în Argoni, precum și la Vauquois am adus la explozie cu folos mine.

Exploziile franceze în Champagne au rămas fără folos.

La est și sud-est: Spre nord dela Nijmegen situația e neschimbată. Spre nord-est dela Suwalki pe amândouă părțile liniei ferate spre Olita, am ocupat o parte din pozițiile dușmane făcând 2910 prizonieri și luând 2 mitralieze.

Eri și azi noapte Rușii au reînnoit atacurile lor în contra frontului nostru spre sud dela Narva. Toate eșirile lor au dat greș cu mari pierderi pentru ei.

Spre vest dela Novo-Georgisk, pe malul sudic al Vistulei, o 1/2 de companie germană, atacând pe neașteptate pe dușman, a prins 128 Ruși. În ținutul spre sud-vest dela Gora-Kalvarja Rușii au încercat în noaptea spre 28 Iulie să înainteze spre vest, au fost însă eri atacați și respinși.

La sud-est: Situația pe frontul trupelor germane e în genere neschimbată.

Berlin, 31 Iulie. — Darea de seamă a marelui cartier general german e pentru azi următoarea:

Pe câmpul de operații dela vest: La Perthes (Champagne) au fost aduse la explozie din ambele părți mine, cu care prilej un tranșeu francez aflător spre nord-vest de această localitate a fost nimicit. În pădurea Bois-de-Pretre un atac francez îndreptat de ambele laturi dela Croix des Carnes a fost nimicit în fața obstacolelor noastre de focul infanteriei și artileriei germane. În Vosgi dușmanul a atacat eri după amiază din nou linia Lingekopf-Barrenkopf. Luptele în jurul stăpânirii acestei poziții încă nu s'au terminat. Doi aviatori englezi au trebuit să se dea jos pe apă în apropierea coastei și au fost făcuți prizonieri.

La est situația este în genere neschimbată.

La sud-est: Pe frontul sud-estic trupelor generalului Woyrsch le-a succedat în 28 Iulie des de dimineată să treacă Vistula în mai multe puncte între revărsarea Pilice și Kosivice. Pe malul estic se dau lupte. Până acum am făcut 800 prizonieri și am luat 5 mitralieze. Armatele aliate ale lui Mackensen au reluat eri ofensiva.

Spre vest dela Wieprz trupele germane au spart poziția rusească și seara am ajuns la linia Piask-Biskupiec și linia ferată spre est dela aceste localități. Am luat mai multe mii de prizonieri și trei tunuri. Acest atac, precum și eșirile trupelor austro-ungare și germane din apropiere spre est de Vistula, a trupelor de gardă prusice la Kruppe, spre nord-est de Krasnostov și a altor trupe germane în ținutul dela Wojslawice au făcut să se clatine frontul rusec între Vistula și Bug. Azi dimineată Rușii au părăsit pozițiile lor pe întreaga linie. Ei se mai țin numai spre nord de Grubiesow.

Războiul cu Turcii.

Constantinopol, 30 Iulie. — Comunicatul oficial al marelui cartier general otoman e pentru azi următorul:

Prin atacuri repetite pe frontul Caucazului am respins încoșul cu încoșul forțele rusești, cari cu ajutorul bandelor au încercat să atace din dos aripa noastră dreaptă și să lărgiască frontul de luptă, cauzându-le pierderi.

La 25 Iulie în lupta ce s'a dezvoltat pe înălțimea Grobodo am respins mai departe spre război trupele ajutoare dușmane. Am prins peste 300 de Ruși, între ei 7 ofițeri, și am făcut pradă o baterie întregă cu transportul ei de muniție și o mare cantitate de puști împreună cu muniția lor. Din greșala dușmanul fugărit s'a înclănat cu trupele sosite să întărească propria lor aripă dreaptă. Artileria noastră, care a început să tragă focuri a sporit pierderile dușmanului pus pe fugă într-o dezordine deasvârșită.

Pe frontul Dardanelelor la 27 Iulie a mers mai departe lupta infanteriștilor și duelul artileriei cu întreruperi.

La 26 Iulie câteva torpiloare dușmane au încercat să bombardeze la Sedul-Bahr aripa noastră dreaptă de lângă Kerciz-der. Artileria noastră a nimerit un torpilor, la ceasce celelalte au încetat focul și s'au îndepărtat.

Pe celelalte fronturi nici o întâmplare mai însemnată.

ECONOMIE

Ingrășarea pământului.

Nu departe de Răscrucea erau vreo trei grădini bulgărești. În fiecare an, așa pe toamnă veneau carele Bulgarilor să ridice gunoiul de vite din curtea fiecărui gospodariu. Și atunci auziai vorbe ca acestea:

- Ai bălegar, măi Române?
- Am berechet!
- Mi-l dai mie?
- Ce-mi dai pe el?

— Hehei! Mai vrei și bani! Să fii buzbucuros că te scap de el. Și totdeauna, ciondă-niala se sfârșea astfel: Bulgarul încarcă tot bălegarul pe car și pleacă.

Dar Românul tot credea că a câștigat ceva: a pus pe Bulgar să-i răniască și să-i facă curtea ca oglinda.

Numai de Dinu Simion Militaru nu se lipiau Bulgarii. Acesta cât îl vedea, îi lua la goană și se infuria, se năcăja de obrăsnicia lor și de lenea Răscručenilor. Pornea prin sat și unde vedea cameni, îi oprea:

— Bine, măi oameni buni, cum vă îndurați voi să dați de-a gata Bulgarilor bălegarul cu care a-ți putea îngrășa locurile voastre? Va să zică: grădinarul are nevoie, voi nu! Voi aveți pământuri bune, nevoie mare și sunteți șireți ca oala de bală: puneți pe alții să vă măture curtea. Halal gospodarii!

— Dar ce-ai vrea să-i facem? Noi tot îl ardem pământul în groapa dela marginea satului. Pentru foc avem lemne; n'avem nevoie de tezeo. Ce vrei să-i facem?

— Încă mă mai întrebi? — răspundea atunci Dinu oșărit. Dar tu pe ce lume trăiești? N'ai auzit tu până acum că e bine să duci bălegar pe câmp, pentru că îngrășă locul?

— Ba am auzit, dar...

— Ai auzit? dar ai văzut pe cineva punând gunoiu pe loc?

— Te-am văzut pe tine astătoamnă.

— Hei, haideți la mine să vă arăt cum fac.

— Hai!

Și întotdeauna, ceata venea cu el. Mulți din ea veniau nu pentru a învăța ceva, dar pentru a nu măhni pe ginerele preotului.

Cum îi vedea în oborul lui, Dinu le arăta mai întâi grajdul, dându-le toate lămuririle pe cari le credea el folositoare. Grajdul venia aşezat cu fața la miază-zi și în dosul lui, așa dar înspre miazănoapte era grămadă de gunoiu.

— Mai întâi — începea Dinu — eu rănesc în fiecare zi în grajd. Gunoiul îl pun, pe cum vedeți, aici potrivindu-l bine și călcându-l. Până la un loc și gunoiul de cal și pe cel de bou. Și gunoiul începe să putrezească. O mulțime de viețuți mici că nu le putem vedea cu ochii, sunt în grămadă. Ele voesc, foesc, se hrănesc, înfierbântând, dospind, prefăcând unele părți ale bălegarului. Când văd că paoale au putrezit, atunci știu că bălegarul e gata de dus pe loc. Dacă atunci n'am timp, îl acoper cu pământ ca la un cot grosime și aștept să fiu mai slobod.

Când am mai scăpat nițel — că de muncă nu acapă omul până o muri — îi încarc frumugul și-l duc pe câmp. Acolo a-ți văzut voi cum fac: las o depărtare cam de doi stăngenți între grămjăjoarele de gunoi și apoi împrăștii cu furca tot gunoiul, potrivindu-l tot atât de gros protutundeni. Iar când l-am împrăștiat, tabăr cu plugul pe loc și-l bag sub brazdă. Apoi când fac arătura de-a doua, arătura de sămănătură, bag plugul mai adânc, spre a nu scoate bălegarul în fața pământului.

E oare greu să faceți și voi așa?

— De!

— Dar mai bine e oare să dați hrana ogoarelor voastre unor venetici?

— Ia spune, Dinu, luă vorba un Român, de ce spunea că acoperi cu pământ grămadă de gunoiu dacă nu te înlesnești s'o cari?

— Pentru că dacă n'aș pune pământ gunoiul ar pierde în fiecare zi din puterea lui hrănitore. Tot de aia îl și bag sub brazdă cât pot de repede.

Acestea erau cuvintele cari se schimbau între Dinu Militaru și Răscručenii, cu prilejul trecerii căruțelor bulgărești după gunoiu. Și din an în an erește numărul celor ce-și duceau bălegar pe ogoarele lor.

Iar în anul acela oamenii mai văzură ceva. Tocmai acum băgaseră ei de seamă că ginerele popli, băgase trifoiul sămănat acum un an pe două pogoane de loc. A luat în anul acela o coasă de pe el și când trifoiul s'a ridicat iar și a început a înflori, Dinu nu l'a mai cosit ci întâiu a trecut cu tăvălugul peste el, apoi l'a arat.

— Bun plan și ăsta! — zise într-o zi unul din Răscručenii.

— Bun avan: a din urmă coasă din anul al doilea o bagi sub brazdă.

— Și pierzi bunătațe de nutreț: zise unul.

— E adevărat, dar de ce-o fi făcut Dinu așa oare?

— El are nutreț destul pentru vite. Ce-i pasă?

Pe când vorbeau oamenii, pică și Dinu care auzind desprece e v. rba le zise:

— E adevărat că pierd o coasă de taifoiu, dar vreau să fac și eu o încercare anul ăsta, Pun grâu în trifoiștea arată. Cred că am să fac ceva.

— Te-a văzut Dumezeu, Dinule! — vorbi un bătrân.

— De! — zise Dinu — să vedem cum o fi și vremea.

Iar în anul următor ginerile preotului face două chile de grâu la pogon. Ar fi făcut mai bine de două chile, dar grâul căzuse rău, fiindcă locul a fost prea gras și ginerile popii se hotărî să nu mai are de aci înainte trifoiul ei să-l comasce și numai miriștea lui s'o ogorască, spre a pune grâu.

Și apuse și Rescrucenilor să facă la fel.

Iar în toamna următoare, pe ogoarele îngrășate din anul trecut, grâul tinăr răsărise și creștea de-și era mai mare dragul să te uși la el.

C. Sandu Aldea.

Concurs de primire

la seminarul junimel române greco-catolice stua. (Internatul Vancean de băieți) din Blaj.

1. Părinții cari voiesc să-și ajeze băieții pe anul școl. 1915—16 în Seminarul junimii române gr.-cat. dela gimnaziul gr.-cat. din Blaj, sunt avizați, că *terminul concursului* de primire este 10 August n. 1915. Cererile de primire sunt a se adresa Preavenatului Conzistor metropolitan din Blaj. Cererile băieților, cari în anul școl. trecut nu au fost elevi ai seminarului junimii, au să fie înzestrate cu extras de botez, testimoniu de pe anul școl. trecut și atestat de revaccinare. În cerere părinții sau îngrijitorii au să-și însemne *locuința și poșta ultimă* cu adresa și să declare, că cunosc pe deplin toate condițiile de primire și se obligă a le împlini întru toate. Ca rezoluțiunile să se poată expeda francate resp. recomandate, petenții sunt rugați să alăturo marcelo poștalo de lipă.

1 Pentru elevi sunt a se plăti 400 cor., pentru cvartir, vîpt, luminat, apălat, încălzit, scaldă, în caz de lipsă medie și medicină. 20 cor., ca *taxă de înscriere* pentru cei ceico vin pentru întâiadată în Seminarul junimei. Taxa de înscriere are să se plătească deodată cu ocaziunea înscrierii; iar suma de 400 cor. în două, respectiv în patru rate anticipate și anume câte 200 cor. în 1 Septembrie, în 1 Februarie, ori câte 100 cor. în 1 Septembrie, în 15 Noemvrie, în 1 Februarie și 15 Aprilie.

3. În vederea împrejurărilor actuale de traiu, extraordinar de grele, Preav. Conzistor metropolitan a hotărît, să se încasseze în acest an, în chip excepțional, și un *adaus de scumpete* de 50 cor., plătitibile la începutul anului școlar, deodată cu rata I a taxei de întreținere.

Părinților alumnilor li se atrage decsebit atențiunea, că, în acest an, mai mult ca ori și când, rectorul va trebui să stăruiască

pentru *achitarea la terminii fixați* a ratelor taxei de întreținere, și pe elevii, ai căror părinți sau îngrijitori nu vor plăti ratele la timp, necondiționat *va trebui să-i dimită* din Internat.

4. Elevii vor avea să aducă cu sine:

a) o carte de rugăciuni; b) 4 părechi de schimburi de pânză sau giolgiu, bune; c) cel puțin 6 batiste; d) 2 părechi de încălțăminte și cel puțin patru părechi de ciorapi sau de obiele; e) 1 saltea (sac de paie) și 2 lepedee (cearsafuri) de pus pe saltea; f) 2 perini și 4 fețe de perini; g) 1 tol sau plapomă și 2 lepedee de plapomă; h) 2 lepedee *albe de giolgiu* pentru acoperirea patului; i) cușit, 1 furcă, 1 linguriță, 1 lingură, pahar și cel puțin 3 servete; l) 1 perie de vestminte și 3 perii de încălțăminte; m) cel puțin 3 ștergere și 2 pieptene, unul des și altul rar. Pe rufe și vestminte trebuie cusut numărul ce se va comunica în rezoluție. Rufe și vestmintele neînsemnate vor fi respinse.

5. Elevii vor avea proviziunea întreagă și anume: a) locuință în sale mari, sănătoase, luminoase și provăzute cu toate cele de lipsă; b) vîpt întreg, adecă dejun, prânz, ojină și cină. La dejun: cafea cu lapte ori lapte cu cacao și pâne; la prânz 2—3 feluri de mâncări, la cină 1—2 feluri. c) Spălatul și cărpitul rufelor. d) Luminat în timpul recerut. e) Încălzit în timp de iarnă. f) În caz de boală, medic, medicamente și îngrijirea de lipsă. g) Scaldă caldă în timpul iernii, amăsurat prescrișelor igienii. Afară de aceasta superioritatea se va îngriji, ca elevii mai slabi în studii pe cât se poate, să fie ajutamați în studiu.

6. Părinții în decursul anului școlar să nu trimită bani la adresă sau la mână elevilor, ci banii să vină la adresa superiorităților, care se va îngriji ca să le procure rezvizitele de școală, cărțile și celelalte lucruri de lipsă. De asemenea să nu le trimită nici mâncări, decât doar la ocazii, căci Seminarul îi prevede deplin cu cele de lipsă.

7. Părinții sunt îndatorați să rebonifice eventualele stricăciuni făcute de fiii lor. De sine înțeles, că pentru obiectele, ce se strică prin folosință, fără vina elevilor, nu se cere nici o desdaunare.

8. Elevii să vor prezenta la începutul anului școlar înaintea superiorității seminariale, cei nou primiți însoțiți de părinții sau îngrijitorii lor, unde vor plăti taxele prescrișe, vor da în seamă obiectele și li se va designa mobilarul destinat spre folosință.

Blaj, 31 Iulie 1915.

Dr. Victor Macaveiu,
rectorul Seminarului junimii române
gr.-cat. din Blaj.

Știrile Săptămînii.

Sibiu, 5 August n.

Scuții sârmele de telefon! Magistratul face atenți pe toți aceia cari umbla cu mașini de îmblătit să crușe sârmele de telefon și telegraf, cari sunt de mare trebuință în vremurile acestea grele. Ori-cine s'ar face vinovat de ruperea sârmelor, va fi

aspru pedepsit, după cum a poruncit o ordinașune a ministrului. Magistratul.

La fondul reununii fem. rom. din Suburbiul Iosefin au mai dăruit dna Livia Dr. Crăciunescu 2 cor., dna Elena Lucuș 2 cor., dsoara Delia Olariu 2 cor., iar la fondul sârărilor a dăruit dna Cornelia Simion 4 cor. Ca membră pe viață s'a înscris Paraschiva Levezan cu suma de 10 cor.

S'a pierdut o bivoliță. Incă din 30 Maiu a. c. am pierdut o bivoliță de 4 ani cu furcută în urechia s.ângă, cornul furcuței retezat de desupt și urechia dreaptă oblu retezată, din pășunatul comunei Arpașul inferior. Vă rog cu tot respectul, ca un om serac numai cu două bivole, că cine știe de ea să mă avizeze pe mine, sau primăria comunală din Alsóárpás, dar dacă pe calea aceasta oi afla-o, că de când s'a pierdut am tot căutat-o, însă înzădar, că nu am aflat. Vă rog din tot sufletul ajutama, ca să nu rămân cu jugul jos! Irinle Stoica 41/a.

Slobozenie pentru săcerat. Ministrul de honvezi, a dat voie ca cine vrea să secera și să îmblătească, aflându-se ca soldat în districtul Sibiuului, o poate face cerând concediu de la 1 August—15 Septembrie 1915. Magistr.

Mereu oprite. Gazetele ungurești aproape fără excepție, continuă a-și face merite întru confiscarea vitejilor, care pe dreptate se cuvîn ostașilor românt din armata monarhiei. Obiectul acesta, — care numai frumos nu e, — merge atât de departe, încă astăzi vedem cum un serios organ de publicitate nu stă la îndoială să schimbe înțelesul unui raport dat de cartierul general. În marea luptă ce se dă în Polonia rusească, „infanteria ardelenă”, în urma unui atac viguros, a cuprins localitatea Kostrzyn zice însuși raportul din 20 Iulie al lui Höfer. Infanteria ardelenă nu va să însemneze alta decât: trupe mai ales românești din Ardeal.

Cu toate acestea „Magyar Hirlap”, foaia contelui Andrássy, scrie în primul articol din nr. 202: „un loc însemnat e Kostrzy, despre care tocmai acum raportează Höfer, că l'au ocupat viteji maghiari, eroi ardeleni”. (hős magyar vitézek, derék erdélyi leventék viték bel). Acești „erđelyi leventék” sunt alcătuiți aproape în întregime din români, nu din maghiari, — ar trebui să îndrepteze scriitorii dela organul ilustrului conto.

Antanta face noul comanue de muniție în America. Rotterdam. — Antanta a comandat la fabricile din America 1000 aeroplane, un miliard de gloanțe și 3 milioane de puști, cu condiția ca aceste să fie livrate cât mai curând.

Prisonieri civili austro-ungari în România. Din București s'a anunță: în urma unei înțelegeri venite între Austro Ungaria și Serbia, cu privire la schimbul de prinsonieri civili un număr de 200 prinsonieri austro-ungari au plecat din Serbia și au ajuns Merceurea la T-Severin pentru ca trecând prin țara noastră să fie repatriști prin punctul Căineni.

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.

Pentru editură responsabil: Ioan Hercy.

Tiparul: „Tipografia Poporului”

„FOAIA POPORULUI”

pe CÂMPUL DE LUPTĂ

se poate trimite ori-unde și cu facere de ori-când, ceea ce aducem la cunoștință cetitorilor noștri, spre orientare, în urma mai multor întrebări ce primim mereu.

Prețul abonamentului este 2 cor. pe timp de 5 luni de zile

Pentru abonamente pe câmpul de luptă statorim prețul de 2 cor. pe timp de 5 luni, fiindcă știm, că suma de 2 cor. (în bani de hârtie, bancnote de câte 2 cor.) se trimite mai ușor. Schimbarea adresei altundeva, tot pe câmpul de luptă, sau mai târziu în vr'un oraș ori sat din lăuntrul Monarhiei austro-ungare, se face gratuit; e destul a scrie noua adresă pe o carte poștală, unde să se spună însă și adresa de mai nainte.

Abonamente de acestea se pot face și din partea celor de acasă, cari doresc să trimită Foia la vr'un neam sau cunoscut de pe câmpul de luptă ori în altă parte a Austro-Ungariei.

Nr. 32,915 not.

2168

Edict de licitațiune.

Comuna politică Ardány (com. Bis-trița-Năsăud) esarândează prin licitație verbală publică, ce să va fi în ea în 26 August a. c. st. n. la 10 ore a. m. în cancelaria notarială din Ardány cârcima comunală pe timp de 3 ani celui ce oferă mai mult.

Prețul strigării 700 cor. Vadiul să depune 10%.

Condițiunile de licitațiune să pot vedea în cancelaria notarială în orele oficioasă.

Ardány la 30 Iulie 1915.

Primăria comunală.

În moara din Turnișor

am lipsă îndată de un ajutor sau de un servitor. Iohann Eckenwarter.

2158

Anunț de căsătorie.

Sunt aplicat la un oficiu românesc. Din lipsa de cunoștință caut pe aceasta cale cunoștința unei fete în etate de 26—35 de ani. Fotografiile împreună cu ofertul să se adreseze sub „Serios” la adresa redacției acestei foi. Numai oferte serioase se primesc.

Se caută

un băiat în etate de 13—13 ani absolut de 2 cl. gimn. sau civile, ca elev la Librăria Poporului din Turda. Sunt preferiți cei cari știu limba maghiară.

Tuturor

proprietarilor de moară sau cari au mori în chirie, le anunț că mi-a sosit un mare transport de

Pietri de moară TRACHIT. Prețurile sunt moderate.

Andreas Rieger
SIBIU

2169

O iapă.

de 5 ani, de culoare galbă, urechea stângă spintecată s'a pierdut pe hotarul comunei Boița (com. Sibiu).

Cine o va afla binevoiască a aviza proprietarul Dan Bara din Boița p. u. Nagytalmács dela care va primi o remunerațiune potrivită.

Anunț

Unul sau doi învățasei de prăvălie află aplicare immentan, condițiuni favorabile să recere să poseadă și limba maghiră sau germană.

Firma: Const. Gh. Bolog

Câmpeni - Topánfalva com. Turda Arieș.

Caut o nevastă!

Subscribul fiind numai singur caut o nevastă ori fată mai în etate până la 30-35 de ani care posedă un atestat despre purtarea morală asemănată și care dispune de un capital cel puțin 5-6000 cor. ori de o avere, — pentru de ai preda birtu - Cafana, — de a me-naja în casa mea proprie pe timpul cât voi sta la miliție și de mă voi reîn-țoarce dela războiu în pace și imi va con-veni persoana și purtarea ei (reciproc) o voi lua-o de soție.

Doritoarele să se adreseze la subcri- sul cât decurând alăturând posa din ur- mă precum și adresa corectă.

Posele se vor reînpoia la fiecare. Sil- viu Stefan comerciant și hotelier în Vég- szentmihály com-tatul Torontal.

**Lemne de Foc
și de
Lucru.**

Stejar tânăr bine uscat

20 Coroane stânenul în pădure. 175 Cor. Vagonul cu 10.000 Kgr. încărcat și predat din stația Vurpod.

Asemenea am 10.000 bu- tuci și 600 grăuneri aghii ames- tectate cu darabă groasă.

Pădurea departo 2 kilometri de stația Vurpod. Adresa:

S. M. Marinescu

Vurpod lângă Sibiu. (Nagyszoban).

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stoffe de
toamnă și iarnă în mare
asortiment.

Noutățile

soafte chiar acum, pentru haine
de bărbați stoffe indigene
din cari se execută după măsură
cele mai moderne vestimente pre-
cum: Sacko, Jaquette și haine
de salon, cu prețuri foarte
moderate.

Deosebită atențiune
merită noutățile de stoffe pentru
pardisiuri și „Raglan”, cari
se află totdeauna în depozit bogat.

Asupra reverențelor con-
fecționate în atelierul meu, imi per-
mit a atrage deosebita atențiune
a On. domni preoți și teologi ab-
solenți. — În cazuri de ur-
gență confecționez un rând
complet de haine în timp
de 24 ore. — Uniforme pentru
voluntari, cum și tot felul de articl
de uniformă, după prescripție croi-
tura cea mai nouă.

Casa

din str. Ledererg Nr. 17 și casa
din str. Reischbachg. Nr. 13 sunt
de vânzare. A se întreba
în Saggasse Nr. 15.

Cafea

cu 50% mai ieftină

Cafea cruțătoare americană, foarte aroma-
tă și care dă mult. Un saculeț de probă
(5 chilogramme) se trimite pe lângă prețul
de 11 cor., o jumătate kilogram teiu de
primul rang cor. 120 franco cu rambursă.

Mulțumirea garantând!

M. SAPIRA.

H. Export de cafea și teiu, în Buda
pest VI. Révay-utca 24

Crema de dinți

KALODONT
70 filleri

Isvor vindecător!

Dacă suferiți de rinichi, ficat, stomac, reumatism, boale femești, și
de ori ce alt morb care derivă din sânge, comandați

Nalther Tablete,

acesta este leacul cel mai bun din lume

Garanție:

Acelaia cari nu vor folosi sau vindeca li reînpoim banii plătiți.
Comandele din afară le efectuăm prompt prin rambursă.

Prețul pentru una cură Cor. 6.

Agentura Generală:

Aurel Popescu
Sibiu, Piața mică 25

Săpunul de lapte de crin Steckenpferd

al lui Bergmann & Co., Teschen a/Elbe

Se bucură de cea mai mare simpatie și răspândire pretutindeni, mulțumită efectului său
și de cel mai bun și recunoscut mijloc în contra pustulelor și de cel mai sănătos leac
sustinerea unei îngrijiri raționale a pielii și a frumuseții.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziția Premiat de mai multe ori Pri-
mă la câmpire și să se observe apriat la marca „Steckenpferd” și la firma deplădi
Se poate câpăta (la 1 Kr.) în farmacia, drogerii și parfumerii etc. Asemenea se recomandă
și probata cremă de crin „Mazera” (la 80 fill per tubă), care este de un efect minunat
întră sustinerea mâinilor la dame în stare îngrasă.

Atelierul pentru dentistică alui

E. Dieker

s'a deschis din nou.

Fleischergasse 30

Cel mai vechiu și mai mare institut
financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA”

institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Elisabetopole,
Lugoș, Mediaș și Mureșosorheiu

Agenturi: Orșova, Sânmărtin, Sânmi-
clăușul-mare și Șeica-mare

Capital societar	K 6,000.000.-
Fonduri de rezervă și penziuni	„ 2,350.000.-
Portofel de cambii	„ 17,700.000.-
Imprumuturi ipotecare	„ 12,400.400.-
Depuneri spre fructificare	„ 24,500.000.-
Scrieri de fondare în circulațiune	„ 10,000.000.-

Primește depuneri
spre fructificare cu **5-5 1/2 %**
după terminul de abdicere, plătiind însuși darea de interes

execută asemnări de bani la America
și îngrijește încasări de cecuri și asignațiuni
asupra oricărei pleți, mijlocește tot felul de afaceri
de bancă. — Orice informațiuni se dau gratis și
prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de filialele
și agenturile institutului.

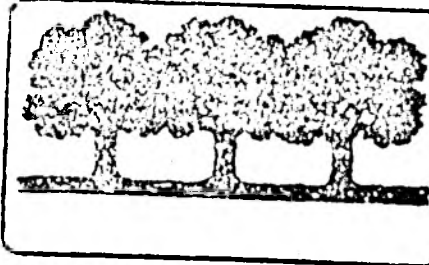
Direcțiunea.

**Berea albă și neagră din
Bereria dela Trei-Stejari**

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere
e căutată și
se bea cu plă-
cere de toți
carlo cunosc-
at la orăse
cât și la sate

Că berea
noastră e
foarte cău-
tă se poate
vedea și de
acolo că com-
părătorii se
lumulesc
mereu

MOBILE

lucrate solid și
conștientios ...

se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, A.A.A.A.

str. Sării 37

Specialist în:

MOBILE DE TOT FELUL

pentru tineri nou căsătoriți, mobilări
de hoteluri, vile, institute, ca-
fenele și restaurațiuni

Telefon Nr. 47 cu legătură în comitatul întreg

Atelier propriu de tapiserie

Se lucrează după planuri artistice

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor, anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a două-oraș
12 bani, a treia-oraș 10 bani.

Varșovia.

Mândra cetate a împărăției polone de odinioară, și al treilea oraș mare din țara puternicului țar, se află de aci înainte în mâinile noastre. Reușita aceasta e mare fără greș. A trebuit un an întreg de înțeleștări de brațe, de bubuituri de tun, de spintecări și omor, până când vrăjmașul slăbit în oasele lui, a fost nevoit să-și tragă puvoiul oștirilor sale, dincolo de riul plin de sânge al Vistulei....

Prăpădul lor, al Rușilor, a pornit din plaiul de la Tarnov.

Deatunci zi de zi, și săptămână de săptămână fără contenire, oștirea noastră înfrățită cu Germanii, au împins îndărăt atâta putere de om de țăr se ridică părul pe cap. Căci muscalii au avut milioane de ostași și nu glumă. Au venit ei ce-i drept astătoamnă ca bălaurul din poveste, cu o sută de capete, să ne înghită pe de-a întregul, și-au pârjolit satele și orașele țării noastre fără cruțare. Îi trimetea, așa, într-o neștire, împăratul lor. Și veneau de socoteai c'a dat potopul pe oameni. Spunea lumen, că erau atâția, de ai-doma țăr se părea că răsar din pământ. Cuprins-au locurile noastre, bată-i focul să-i bată, și-au adus jale în casa gospodariilor. Păi, ziceau ei, când se dedeau, noi n'am fi pornit, dar vedeți dumneavoastră, așa ni s'a dat poruncă și noi trebuie să ne supunem. Și s'a fost întâmplat, că ficiorii noștri de prin Ardeal se întâlneau cu Rumânii din Basarabia, și când se luau la luptă, vedeau că sunt frați de-o mamă. Căci unul striga una și celalalt tot așa, cum face Românul. Le veneau lacrimile în ochi de-a binelea bieților oameni, văzând pacostea asta că trebuie să se omoare Român pe Român, dar n'aveau ce face.... Și ziceau ai noștri: dați-vă mă, voi, oameni buni, că p'aci e mai cu

hasnă mâncarea. Ei răspundeau: ci veniți voi aicia, că și la noi e bine. Apoi tura-vura, numai ce ridicau Basarabenii noștri mâinile, căci erau gospodari de bună înțelegere. Așa s'a întâmplat... În Rusia mai trăește un neam oropsit, ca și Basarabenii, le zic de nume Poloni, așa le spun. S'au dat, bieții și ăia, căci ziceau, noi ne prăpădim sub jugul împăratului nostru, Noi nu mai putem trăi. Și se dedeau.

Așa a fost.

Mai rupându-i de aici, mai strângându-i de dincolo, i-am scos din Galiția, și i-am trecut pe pământul lor. Să vadă și ei ce-i războiul. Iar unde am pus odată piciorul a pus și Dumnezeu mila. Ți-e lehamite câtă putere de stărv a lăsat Rusul în urma lui. Ardeau sate, de se schimbaseră noaptea în zi; era numai roșu unde-ți întorceai ochii, să privești. Rușii fugeau iar noi după ei. Tot așa și tot așa până-ce am ajuns în fața întăriturilor dela Varșovia. Și-apoi dă Doamne bine! Pe aceasta au lăsat-o Muscanii de urit, căci prea-i frigeau plumbii noștri, și grijea zilei de mâne.... Acum sunt departe dincolo de cetățile lor. Stau grămădiți puzderie de om, neștiind unde le stă capul. Ce-or fi plănuiind însă nu poate ști nimeni, căci Rusu-i viclean ca o vulpe. De ce-or fi arzând și pustiind ei satele lor, căci creștini sunt și ei? Ce-or fi însămnând la răboj cu asta? o știe numai cel de sus...

Oștirea noastră stă acum biruitoare în Varșovia și fapta asta ne umple de bucurie!

Mobilizare

in România.

Lugano 7 August.

Aflăm din gazeta »Berliner Tageblatt«, următoarea veste: ministrul

de războiu român, a chemat sub drapel clasele de arme, care n'au fost mobilizate până acum. Sunt cu totul zece contingente, adică cu trei mai mult ca la mobilizarea făcută pentru războiul balcanic.“

Generalul de inf. Hermann Kövess de Kövessháza, comandantul corpului 12 de armată, — cu reședința în Sibiu — a fost decorat de Maj. Sa cu marca cruce a ordinului Leopoldin cu decorația de războiu.

Din ședița dumei rusești.

Vorbirea ministrului rus Sasonov.

Având la îndemână pe scurt vorbirea aceasta, o reproducem în următoarele părți mai însemnate după ziarul »Neue Freie Presse“

Amicii și aliații Rușiei.

Puține schimbări s'au produs în raporturile dintre popoare dela ultimul meu discurs. Ca și mai înainte, Rusia este și răsărit legată de vitezele ei aliato și lucrarea statelor feliurite este bine organizată, deoarece puterile fiecărui stat sunt folosite în cel mai bun mod spre a se ajunge la singurul scop comun (Bravo). Familia amicilor s'a îmbogățit cu un nou oaspe, adică cu Italia (vii și îndelugate aplauze) al cărei popor, tindea de multă vreme să libereze de jugul străin pe concetățenii ei. Numelă de Triest și de Trentin au fost de îndelungată vreme cavântul mare al urmașilor acelora, cari au luptat pentru Italia. Guvernul Salandra în cursul celor dintâi luni de războiu a pregătit cu grije intrarea lui în acțiune, iar când ceasul a venit el s'a aliat la Rusia, Franța și Anglia în numele împlinirii dorințelor poporului italian. Sunt foarte fericit că am ocaziunea de a saluta împreună cu dv. pe Italia aliată! (Bravo!)

Despre neutrall.

Dacă pilda Italiei ar fi fost urmată și de alte state, aceasta ar fi contribuit la sfârșirea repede a războiului, la încetarea vărsării de sânge, apropiind astfel ceasul în care popoarele luptătoare ar fi gata de a lua munca pașnică și rodnică. Cu toate acestea timpul hotărârei nu a trecut; se poate spera că vor trage folos de ea acei neutri, cari nu vor putea altfel să dea o deslegare dorințelor lor naționale.

În vremea din urmă s'a vorbit mult despre starea sufletească a vecinilor noștri suedezi dela Nord. S'au tras gânduri nepotrivite din cuvintele spuse de bărbații lor de stat. Raporturile noastre prietenești cu Suedia, dorința noastră de a întreținea cu ea cele mai bune raporturi de de bună vecinătate sunt prea cunoscute pentru

ca să am nevoie să le întăresc. În același timp ne dăm socoteala de greaua împiedicare făcută pentru comerțul suedez din pricina poziției ei de țară ce stă în mijlocul luptătorilor; dar sunt mulțumit a arăta felul cu care guvernul suedez păstrează neutralitatea sa veghind la interesele lui naționale. *Negocierile anglo-suedeze* ce s urmate acum la Stockholm, au arătat de ambele părți dorința nelindioasă de a găsi un loc de înțelegere și urăm în mod sincer să se ajungă în curând la un rezultat ferocit.

Felurile grozave de războiu întrebuintate de Germania, care nu se oprește nici în fața otrăvirii soldaților noștri, nici la nimicirea femeilor, copiilor și cetățenilor pașnici (Se strigă: Rușine!) n'au putut să nu facă a se naște în țările neutre simțăminte de amărăre. Tot așa locuitorii Statelor unite sunt pătrunse de simțăminte omenești și nu poate să nu facă împotrivire față de asemenea lucruri. Teribila scufundare a „Lusitaniei” a costat viața atâtor cetățeni americani. Acest atentat prin cruzimea lui este o pată pe numele Germaniei. Este greu a spune dacă măsuri mai energice vor atrage luarea aminte a Presidentului *Wilson* către guvernul german, dar este sigur că toți americanii sunt amărâți contra lucrurilor germane, cu toate nizuințele ce aceștia fac spre a câștiga bunăvoința Americii.

Batjocorirea Turciei.

Vitejia fără pildă a trupelor aliato care se luptă la Galipoli, provoacă admirațiunea noastră. (Bravo, aplauze.) Suferind pierderi, forțând pie-deci aproape de neînvinș ridicare de natură chiar și folosite de germani, vitejii noștri aliați cu tărie nezluncinată se apropie de momentul dorit când o legătură apropiată se va stabili între noi și ei. Turcii provizori furtuna care se apropie, s'au năpustit cu o cruzime neînchipuită asupra popoarelor creștine care se află încă sub puterea lor. Armenii sufer persecuțiuni neuzite care n'au sfârșit încă duhul lor, deoarece voluntarii armeni se luptă cu curaj contra asupritorilor lor. (Bravo, aplauze.) Ca probă orașul Van unde nu rezistat aproape o lună apăsării turcești până la liberarea orașului de către trupele noastre. Persecuțiuni teribile suferă populațiunea greacă din partea turcilor, asupra femeilor și copiilor, ceea ce nu poate să nu provoace compătimirea poporului grec și a guvernului lui. Acesta din urmă va avea să deslege întrebarea dacă este în stare să vie în ajutorul coreligionarilor săi din Asia mică, fără a se uni cu puterile care se luptă pentru drept și dreptate.

România făcută atentă.

Nu mă îndoiesc, că și în celelalte țări încă neutre, guvernele se găsesc în deplin înțeles cu cerințele popoarelor lor, deși nu se hotărăsc pentru moment a urma calea pe care li-o arată interesele lor și trecutul lor întreg. Cu această ocaziune trebuie să arăt apăsarea pe care a suferit-o România din partea trimișilor austro-germani (!) Cu toate acestea cu toate sforțările lor, guvernul român face față ispitei și noi continuăm a păstra cu el amicitia a cărei întărire și dezvoltare face obiectul griji-lor noastre a tuturor.

Sârbia și Muntenegru.

Socotesc de prisos să arăt împreunăvenirea Sârbiei la lupta noastră contra inamicilor noștri. După minunile de vitejie și de creștință de care a făcut probă armata sârbă, cu forțe noi și sprijinindu-se pe ajutorul Franței și Angliei, ea e gata a se uni cu aliații. Sunt incredințat că poporul sârb în conștiința de datoria lui patriotică va trage euraș pentru *celelalte jertfe cerute de întâmplările mari de azi*, cari sunt deopotrivă pentru toți aliații. (Aplauze.)

Ocuparea orașului *Scutari* a fost pricinuită precum a declarat guvernul din Otinje, prin trebuința de a opri prădările de către bandele albaneze, cari au îngreunat aducerea de mâncare regulată în Muntenegru.

Persia Japonia și China.

De încheiere Săsanow a vorbit de turburările din lăuntrul Persiei, cari sunt hrănite de o „propagandă secretă și publică” pentru a așta pe camenii din Persia în contra aliaților.

Sasonow aduce apoi laude *Japoniei* și *Chinei*, arătând aerul prielnic antantei, făcut și propagat de gazetele acestei țări.

Cu ce se mângăie Rușii?

Vltoarea ofensivă va fi ireversibilă?

Berlin 23 Iulie. — „*Ruski Invalid*”, într'un articol intitulat: „Un an de războiu și noile dispozițiuni ale forțelor noastre”, scrie mângându-și compatrioții după bătăile suferite în Polonia următoarele:

„Trebuie să ne folosim de nemăsurata întindere a teatrului nostru de războiu, să îndepărtăm cât mai mult de baza lor forțele dușmane și să le sleim în tot felul, — întâ argumentul în numele căruia putem să jertfim părțile înaintate ale frontului nostru. Marea slă-

bire a adversarilor noștri, care a și început să se vadă, este un semn pe care trebuie să ne bizuim, și ea este aceea care va hotărî, cu cele mai puține jertfe și în modul cel mai grabnic înfrângerea germanilor, completă și definitivă.(?)

Se poate constata că conducerea noastră este sănătoasă și fără prejudecăți, de oarece ea ține seama că nu trebuie să i se îngăduie dușmanului să aibe o mare învingere pe câmpul de luptă, pe când, în schimb, îi dăm să înghită o nouă bucata din vastul nostru teritoriu, îmbrăcatură care pe vremuri, a determinat zdrobirea completă a însuși genului războiului.

Avem acum împotriva noastră aproape toată cavaleria germană, cea mai mare parte a armatei austriace și peste 70 de divizii germane; artileria adversarului nostru este puternică prin număr și calibru; rezervele sale în munițiuni îi dau puțința să rupă pozițiunile noastre cele mai tari și să le transforme în ruine.

Tăria trupelor noastre face ca ele să reziste cu eroism, nu numai ținând piept focului neînduplecat al dușmanului, ci încă trecând la ofensivă și pricinuind dușmanului pierderi nenumărate și sleindu-l din ce în ce mai mult.

Este de asemenea trebuință pentru noi să scurtăm liniile noastre de comunicație și să restabilim frontul nostru cu prețul chiar al golirii Varșoviei și a liniei Vistulei, cu Ivangorod și Novo-Georgiewsk.

Lumea noastră rusă trebuie să se supue unui nou examen de pricepere strategică, să-i primească cerințele în liniște și să aștepte cu încredere momentul distrugerii complete a dușmanului.

Retragerea noastră ne promite pentru curând o nouă înaintare, de astădată grozavă după ce vom fi desfășurat și întărit trupele noastre, pe când trupele dușmanului sunt aproape sfârșite.

Înăugurind, deci, un nou an de războiu, avem planuri și speranțe mai sigure și păstrăm vechea și arzătoarea hotărâre de-a duce lupte până la capăt. Sunteți prea grozavi d-lor Ruși!

NUȘCA.

(Urmare și fine.)

✱

Nușca se frângea toată în sufletul ei. Nu-mai inima ei ar fi putut convinge pe jude că iată Ieronim numai e pe lume decând cu mărișul ei, că departe a fost de el, gândul omorului. Dar inima ei era ascunsă adânc și glasurile din fundul mormintelor nu se mai aud.

Ieronim intrase în închisoare adânc mahnit de loviturile grele ale sorții, dar cu sufletul tare, gata să lupte și să învingă ori ce piedecă, ce i s'a pus în drumul vieții.

Era ca un apostol între ocași, gata să-i mângăie și să-i îmbărbătează pe acești nefericiți ai vieții. Pe fața lui senină umbrită numai de aripa unui dor neîmplinit, nu se vedea fiorul crimei. Cum în încheiere liturghisă în fiecare

dimineață, Ieronim cântăreț bun de strană își ridică focul inimii prin cântecul sfânt spre Dumnezeu în toată dimineața. Parcă însuși Dumnezeu l'a trimis aici în acest colț negru de lume, ca prin glasul său cel melodios se ridice o clipă spre cer, sufletele cele întinate ale criminaliștilor. Și să facu un mare cârturar și se deșteptă asupra multor lucruri prin citirea gazetelor ce li se trimiteau. Învăță meșteșugul împletiturilor de nule, apoi măsuritul, încât era spre multe lucruri bune aici. Pentru purtarea lui cea frumoasă, ca o pildă de om de omenie și ca un dascăl a celor din jurul său, după cinci ani de zile a fost pus sloboz de împăratul. Grea i-a fost viața în ocnă și mult s'a bucurat de slobozire.

Era în săptămâna luminată a paștilor când se reîntoarse la ai săi. Clopotele satului sunau jalnic și vestiau plecarea cuiva dintre cei vii.

— Pe cine îngropați, întrebă pe un bun frate.

— Pe moș Lupu. S'a răcit la sămănat într'o zi ploioasă, a căzut la pat și dus a fost dintre cei vii. Se vezi ce se bozește Nușca de nu mai poate.

Preotul, aflând de sosirea lui Ieronim îl chemă la casa parohială și se bucură mult de scăparea lui din prinsoare prin pecetea preainaltă a împăratului.

„Așa, așa, Ieronime, pe cel curat îl spală Dumnezeu de toate relele și scârbele, ce se aruncă asupra lui. Degetul tatălui ceresc îl vedem în toate ale noastre. Cu cât ne zmereste lumea cu atât mai sus ne înalță Domnul. Te rog înă de una, să vii la înmormântarea repusatului Lupu să cântăm iară împreună, ca mai de mult, că mult ți-am dus lipsa și să faci un vers jalnicei văduve.”

Mult s'a codit Ieronim, că nu poate, că una, că alta și în urmă tot a primit.

În bățătura cea largă și curată a repusatului se adunase întreg satul. Era o caldă zi de primăvară cu o boare dulce în care se legăna mirosul crudel ierbi. Nușca era frântă și trupește și sufletește. Și-a pierdut cinstea ei cea mare, mâna ei cea bună. Săptămânile de veghiere la patul bolnavului, vorbele lui din urmă, despărțirea lui cea grea de lume nu le putea uita.

— Nușco i-a zis, când cu atâta greu și-a închis ochii, ai fost bună și curată ca porumbița cea de neaș. Toată averea mea îți rămâne ție-dacă rămâi văduvă toată viața, dacă nu te legi de văduvie jumătate rămâne rudelor mele și jumătate ție. Spune soția mea cea bună aici înaintea domnului notar, ce dorință ai că așa fac cum zici tu.

Din Dumă.

Propunerea contelui Bobrinski. — Rușii se plâng că n'au munit.

Petrograd, 23 Iulie. — Duma a primit propunerea următoare pentru trecerea la ordinea zilei, după cele zise de contele Bobrinski, în numele grupurilor octombriștilor și naționaliștilor.

Salutând faptele glorioase ale bravelor noastre trupe de uscat și pe mare, afirmând că, după un an de războiu, evenimentele militare întâmpinate au întărit în întreaga populație a imperiului, hotărârea neclintită și unanimă de a urmări și de a duce la capăt lupta începută până la învingere, admitând că această învingere trebuie dobândită cu ajutorul întregii populații prin crearea mijloacelor noi de luptă, stăruind pentru consolidarea păcii interne prin uitarea vechilor lupte politice, cerind bunăvoința autorităților în favoarea intereselor tuturor cetățenilor credincioși ai Rusiei, fără deosebire de neam, de limbă sau de lege, conziderând că numai unirea dintre țară și guvern, poate duce la o biruință sigură și repede exprimă încrederea sa în guvern, precum și credința ei neclintită că defectele constatate până acum în administrația aprovizionării armatei vor fi numai decât stărpite cu concursul camerelor legislative și că vinovații lipsurilor constatate, vor fi pedepsiți cu asprimea legii, oricare ar fi situația lor oficială; Duma imperiului trece la ordinea zilei.

D. Rodzianko, ales președinte prin 296 voturi, contra 24, a rostit o cuvântare în care a spus:

Războiul ne-a unit pe toți; războiul actual a făcut să dispară tot ce ne învrăjbea, înjghebând într'un bloc solid toți reprezentanții Rusiei, în scopul unic al biruinții.

Exprim această urare sinceră, că în urma războiului, să nu mai existe între partidele noastre decât raporturi amicale bazate pe această încredere reciprocă, care s'a stabilit acum. (Westnik.)

Depeși.

Din statele balcanice.

Postul primministru grec Teotoktis a spus — precum anunță „Universul“

— Dacă îmi rămâne mie toată averea gândești că voi mai trăi cu neamurile tale, cari și așa și bine cât mi-a fost de vrăjmașe, mai bine fie pe jumătate să nu te blăsteme nime, sufletul meu... cel bun și izbucni într'un plâns sfâșietor.

Așa se fie, și a închis ochii pe veci.

La finea prohodului Ieronim cânta duios cu vocea lui de inger din ceriu, de storcea lacrimile și bocetele tuturor:

Cât de grea e despărțirea,
O tu Nușcă draga mea,
Când îți lași aici iubirea,
O tu Nușcă draga mea,
Când mă duc pe drumul mare,
O tu Nușcă draga mea,
Sufletul meu fi mai tare
O tu Nușcă draga mea,
De fi-o fi greșit vre-odată
O tu Nușcă draga mea
Regute de acum mă iartă,
O tu Nușcă draga mea.

Și făcu o pomeană deamă de cinstea mortului. Ieronim sta cu ochi plecați, ca cel ce poartă o rană, ce nu se mai vede. Insași gazda îl puse blidul înainte, că așa e obiceiul.

— că parlamentul Greciei va fi cu siguranță trimis acasă.

— O telegramă din Petersburg anunță: Ziarul „Birserija Vjedomosti“ știe din cercuri diplomatice, că în timpul cel mai scurt Bulgaria va pași pe față cu cerințele ei către Sârbia.

— „Times“ anunță: După ziarul grecesc Grecia se va alătura fără întârziere Serbiei pentru cazul când Bulgaria ar ataca Serbia

Atacul decisiv între Nyemen și Dvina.

Din Rotterdam se comunică:

Ziarul „Morningpost“ primește din Petersburg știrea, că Rușii așteaptă atacul hotărât între râurile Nyemen și Dvina, unde mijlocul rusesc a ocupat poziții noi.

Inchiderea certei germano-americană.

Se anunță din New-York, după o depeșă din Berlin către ziarul New-York World, că cartă cu „Lusitania“ se scotește la Berlin ca închisă. Părerea în cercurile oficiale germane este că președintele Wilson anume a vot să curme prin nota sa orice alte tratative. Un răspuns al Germaniei ar fi îngreuiat conflictul, mărind încordarea.

Dorințele României.

Ținutul Negotinului, România și Bulgaria.

În numărul său dela 14 Iulie, marele ziar „Deutsche Tageszeitung“ scrie următoarele:

„Kölnische Zeitung“ primește din Sofia știrea, că România ține tare la dorințele sale pentru luarea districtului Negotin, în colțul de nord al Serbiei și că această cerere este cu neputință pentru Bulgaria, căci atunci ambele mări ale Dunării ar fi românești, și legătura între Ungaria și Bulgaria ar fi la dorința României.

Trupe japoneze în Europa. (?)

München. — „Münchener Neueste Nachrichten“ află din Copenhaga: Ziarele parisiene sunt informate, că Japonia a luat măsuri pentru trimiterea unui

corp de armată de o jumătate milion oameni în Europa.

Dela sfatul de ministrii români.

București — Un sfat de ministri s'a ținut, după cum v'am anunțat. Vineri dimineața dela orele 11 până la 1 oră p. m. acasă la dl Ioan I. C. Brătianu, prim ministru și ministru de războiu.

Toți ministrii au luat parte. S'a cercetat situația din afară și s'a discutat chestiunea transporturilor și de bucate.

S'a hotărât ca pentru a veni în ajutorul agricultorilor și pentru a se ușura transporturile cerealelor să se încredințeze construirea de linii duble de-a lungul principalelor drumuri cari duc la hotare.

Consiliul a discutat și chestia exportului grâului, dar n'a luat încă nici o hotărâre în această privință.

Lucrarea diplomatică a împătritei înțelegeri.

România. — Ziarul „Corriere della Sera“ scrie că știe cum că purtarea guvernului român este bine privită de cabinetele împătritei înțelegeri. În ultimul timp lucrarea diplomatică a pătritei înțelegeri e mult mai deopotrivă.

Acțiunea diplomației italiene a lucrat cu mare folos în această direcție întrucât a știut să ordoneze toate eforturile, tinzând la scopul comun.

Concentrări pentru marile manevre române.

București. — Zilele acestea a apărut ordinul pentru concentrări. Concentrările ce s'au anunțat au ca unică ținută să pregătească instrucția militară a ofițerilor și oamenilor aparținând diferitelor clase în concediu (complecși) sau rezerviști, cari nu și-au completat perioada de instrucție în acest an. Ele n'au nict un caracter mai deosebit. De obicei, concentrările de toamnă urmate de manevre mari, se făceau într'un spațiu de timp mult mai scurt și un mare număr de oameni sunt chemați în acelaș timp.

Anul acesta pentru a întrerupe cât mai puțin oamenii posibil, dela muncile

— Uite Ieronime ce mai drag de văduvă de

23 de ani, îi ȳopti o nevastă mai îndrăznească. Zama știu că a fost bună, fie pomană celui răposat, apoi alta nu vreau să mai știu răspuns și să duse.

Mare foc i-se aprinse de nou la inimă Nușcei, decând cu venirea lui Ieronim. Iată Dumnezeu i-a împlinit într'uite toate voia ei. Știa ea bine ce face, când s'a cununat cu moș Lupu, s'a gândit ea la toate și iată toate așa sau împlinite, cum le-a croit ea, dar mare îi era nerăbdarea și spaima văzând, că Ieronim nu-i dă nici un semn de înțeles. Înzădar l'a cheimat în atâtea rânduri, că numai în el s'ar fi putut încrede în atâtea treburi, ce-i rămase după repausatul, dar Ieronim nu se arătă. Se ducea în dreapta și stânga pe la surate doar va auzi un cuvânt, cât de neînșămnat se vază, că ce este, toate dejaba. Ieronim nu mai voia să-o mai cunoască cu toate bogățiile ei, căci partea ei după moș Lupu se ridica la 10.000 cor, și poate și mai mult. Nușca decând l'a văzut și auzit cântând pe Ieronim numai para focului.

— Vai, vai ce faci cu mine Ieronime, îți zicea când se vedea însăruind singură și bine ști tu, că nu te chiem așa numai de flori de păr, te chiem să-ți spun vestea cea de bucurie, pentru care eu mult am jefit, dar Ieronim nu mai era nicăiri.

Și numai într'o zi cu soare dogoritor auzi de pe coasta din fundul grădini glasul lui cel răsunător mănând vacile la aratul ogorului.

— Cea Florină, hi Bălană.

Nușca nu mai avea astămpăr. De vre-o cinci zeci de ori dase de mâncare la rețuice și la pui. Nu-i despărțea decât o șăritură, Nușca toată ziua își făcu de lucru prin curte să-l vază, să-l auză, cu atât cel puțin să-și mai stămpere inima. Și Ieronim le vedea toate, dar se codia mereu.

— Lasă, pui de lele, se mai înveți și tu ce-l așteptarea, că eu m'am frânt destul după tine.

Pe la scăpătutul soarelui Ieronim trecu cu plugul pe la poarta lor și se făcu că n'o vede pe Nușca, ce ținea o maramă.

— Ți-a fi sete Ieronime, vino și-ți dau un strop de apă.

— Nu-mi trebuie am învățat eu să rabd că am avut eu când.

Și numai cu mare greu, după ce mult a lăsat-o să se sbată și a văz'o că chiar nu mai poate, s'a hotărât Ieronim să înceapă iar ce a fost odată, dragostea adevărată.

Elena din Ardeal.

câmpulul și pentru a nu îngrădi prea multe trupe deodată în anumite puncte — concentrările se vor face în trei rânduri de 20 de zile, în chipul următor:

Prima dela 25 Iulie la 14 August inclusiv, a doua dela 16 August la 4 Septembrie inclusiv, a treia dela 6 Septembrie la 25 Septembrie inclusiv.

Oamenii făcând parte din coloanele de muniții, și aparținători părților acestora nu vor fi chemați.

Transportul de bucate din România.

În ce privește transporturile de cereale d. Costinescu, ministru de finanțe, a pus pe d. Gheorghiu, directorul general al vămilor, să cerceteze toate punctele vamale pentru a stabili o regulă în transporturile cu căruța, așa ca autoritățile vamale românești și cele austro-ungare să stabilească, în comun înțeles modul cum să intre și să iasă căruțele.

Să crede că prin Predeal se vor putea scoate, cu carele, 67—70 vagoane pe zi, iar prin toate celelalte puncte încă vre-o 300 de vagoane așa că, în total, pe șosele și căile ferate, dacă nu vor interveni noi intreruperi, vor putea acum ieși prin toate punctele de frontieră peste 700 vagoane pe zi.

Rușii despre golirea Varșoviei.

Petrograd, 24 Iulie. — Comunicat al marelui stat major: Din cauza condițiilor stării trupelor noastre de pretutindenea, trupele noastre dela vest de Varșovia, au primit ordinul de a se retrage pe dreapta Vistulei. Conform cu raportul primit, acest ordin a fost împlinit, iar trupele cari acopereau Varșovia, s'au retras în ziua de 5 (8), la 5 dimineață, fără atac din partea inamicului spre noul front ce le-a fost arătat, după ce au nimicit la spatele lor toate podurile peste Vistula. (Westnik).

O nouă încercare a pătrunderii înțelegerii.

Atena, 22 Iulie. — *Ministrul puterilor Quadruplet Înțelegeri* au făcut ieri seară, o întrebare cu toții pe lângă d. Gunarts, președintele consiliului și ministru de externe. Aflăm că acest demers avea de scop regularea afacerilor balcanice, ceea ce ar îngădui să se îndădăduiască în puțină ajutorul statelor balcanice la întreprinderea puterilor Quadruplet Înțelegeri, (Agenția a-tentană).

Increderea aliaților în biruință.

Două telegrame.

Amsterdam, 24 Iulie. — Ziarul „Le Temps” publică următoarele două telegrame trimise în Franța, din Rusia, cu prilejul împlinirii unui an dela izbucnirea războiului:

Marele duce Nicolae, generalisimul armatelor rusești, a telegrafiat:

„Am încredere nestrămutată că marile lupte vor fi încoronate de Dumnezeu cu biruința desăvârșită a aliaților.”

Sassanow a telegrafiat:

„Aici toate sunt pregătite pentru învingerea de la sfârșit.”

Comunicate străine.

Comunicat italian.

„Pester Lloyd” publică următorul comunicat italian:

Roma, 24 Iulie. — Comunicatul din 5 August st. n. — În văile Cadorei continuă cu putere lupta de dărâmare a bateriilor noastre contra lucrărilor de acoperire inamice. În Carnia dușmanul a încercat la 1 August st. n. o nouă întoarcere ofensivă în contra crestei Medatte curcitură de noi la 30 Iulie st. n. dar a fost respins cu pierderi grele.

La 2 August st. n. inamicul folosindu-se de ceață, a atacat prin surprindere pozițiile noastre de la Scarnits până la Monte Quiestata dar a fost de asemenea respins.

Au sosit noi amănunte despre succesul avut de trupele noastre: s'au strâns 200 de arme și multe muniții și s'au mai făcut alți 20 de prizonieri. În cele două zile următoarea artileria inamică așezată împrejur de Malborghetto a bombardat îndelung Forcella, întrebându-se și proiectile cu gaze înecăcioase. Bateriile noastre au izbutit totuși să o reducă la tăcere.

În Carco în noaptea de 2 August st. n. inamicul a repetat atacuri grele contra aripii noastre drepte în zona muntelui Sei Bui făcând întâi acțiuni demonstrative spre aripi opuse. Toate eforturile lui s'au sfârșit de rezistența noastră. Pe ziua de ieri a continuat ofensiva noastră cu progrese simțitoare spre centru.

La aripi dreapta lupta pentru lărgirea ocupațiilor noastre pe zona muntelui Sei Bui continuă încă aspră și îndârjită.

Eri s'au luat 345 de prizonieri între cari 3 ofițeri. (Stefani).

Comunicat rusesc.

„Pester Lloyd”, publică următorul comunicat rusesc:

Petrograd, 24 Iulie — În direcțiunea Bausk-Riga, la 3 (8) s'au dat lupte pe râul Miesauetow, la cat de Ponevigo; germanii concentrându-și forțele continuă contra ofensiva. În această regiune luptele s'au desfășurat în ultimele zile cu succes când pe o parte, când pe alta.

Pe Narva la 3 (8) am respins atacurile crâncene ale inamicului în direcțiunea Kolno-Lomja, aproape de râul Skva și în unghiul Ostrolenka. Trupele noastre, dând lupte îndârjite, s'au retras pe noul front.

Pe Vistula, trupele noastre urmând ordinele primite s'au retras de pe linia Blonie-Nadarjin pe pozițiunea Varșoviei. Această mișcare s'a făcut fără împiedecare din partea inamicului.

Trupele germane cari au trecut Vistula zilele trecute lângă Matzievitze, au dat la 2 (8) cu mari forțe, un șir de atacuri zadarnice silindu-se în zadar a întinde regiunea ocupată.

În regiunea trecerii fluviului, lângă Ivanogorod, trupele noastre conform planului operațiilor hotărât își restrâng pe încetul frontul pe țărmul stâng al Vistulei.

Între Vistula și Bug luptele continuă. Pe dreapta apci Vepri, lângă lac, la nord-ostul satului Lentchna și pe drumul Kholm-Wladova, în regiunea Goralyssaia, la 3 August st. n., inamicul a făcut cu forțe mari încercarea de a sparge frontul nostru. Aci lupta a atins o îndârjire aproape nemaivăzută. S'au distins divizia 4, de infanterie, susținută de regimentul 15 Kostroma, și de diviziile 18 și 70.

În cursul zilei o întreagă grădina de proiectile inamice a căzut în tranșeele noastre dar aceste unități s'au fcut tari adăpostindu-se în pălării în contra proiectilelor

inamice, respingând cu îndârjire împingerile marilor forțe inamice. În urmă, spre căderea nopții, luată în mod viguros ofensiva și doborârea groasele mase germane cari se retrag în dezordine.

Chestiunea trecerii munițiilor prin România.

„Ziua” publică următoarele:

Am atins într'un alt loc al ziarului nostru chestiunea trecerii munițiilor pentru România. Profităm de prilejul care ni s'a oferit pentru a arăta convingerile noastre în această privință. Noi credem că orice cerere, care s'ar face pe lângă guvernul nostru pentru a obține trecerea munițiilor pentru Turcia va trebui să rămână nerodnică, întrucât întreaga politică a guvernului nostru se întemeiază pe convingerea că Dardanelele vor cădea peste câteva săptămâni. Apoi cum se poate cere guvernului nostru ca să lucreze contra temelilor politicii sale, prelungind ținerea Dardanelelor, înlesnind Turcilor primirea de munițiuni? Nu stăm de vorbă dacă guvernul face bine sau rău, dacă prevederile sale sunt bune sau rele; noi suntem convinși de nedreptatea lor, însă convingerile noastre n'au nici o influență asupra guvernului. Viitorul va arăta cine a avut dreptate. Oprirea trecerii de munițiuni pentru Turcia, este un semn pentru politica guvernului nostru, căci hotărârea dela Haga nu cere neutrilor asemenea oprire, cum pare a crede de pildă „Universul”.

De aceea munițiuni pentru Turcia vor începe a se trece numai când guvernul nostru va fi hotărât de a schimba politica sa și momentul pare a nu fi sosit încă pentru aceasta. Noi așteptăm că aceste momente vor sosi; faptele sunt mai tari ca părerile schimbătoare chiar ale bărbaiilor de stat. Dar dacă am avea dreptul de a da un sfat diplomației germane i-am recomanda de a ocoli orice pas care ar putea să fie socotit în înțelesul că Germania se roagă pentru trecerea munițiilor destinate Turciei.

Vitejia regimentului 50.

Ziaristul Magyar Lajos trimite ziarului „Neues Pester Journal” din cartierul presei austro-ungare următoarea corespondință:

La 2 August regimentele românești cari se află în armata lui Woirsch, comandate de generalul Kövess — au respins pe dușman până în lăuntrul forturilor Ivanogorodului.

În aceste lupte s'a distins cu deosebire regimentul 50 de infanterie compus în cea mai mare parte de români, cari în bătălii trecute și-au dobândit dreptul să poarte chipul monarhului pe drapelul lor.

Frontul de sud al cetății Ivanogorod a fost apărat de opt forturi puternice. Regimentul 50 și cu alte trupe a pornit asaltul contra acestor fortificații și cu mare voinicie a rupt toate pledecile ținând piept unui foc de artilerie ucigător.

Vitejii români au tăiat gardurile de sârmă și în spărturile produse în frontul rusesc au pătruns, luând în urmă cu asalt și cea de din urmă linie de apărare rusească. Despre faptul plin de vitejie al acestor trupe este o mărturie prețioasă faptul că asaltul acesta ne-a costat numai 241 soldați, printre cari sunt foarte mulți ușor răniți.

Vitejia aceasta dovedită a românilor noștri a fost arătată cu laudă de generalii Woirsch și Kövess în două ordine de zi speciale.

Prizonierii ruși istorisesc că era un chip minunat cum românii noștri înaintau în focul omorător, întâi cu sânge rece și apoi cu un zel de neînfrânt au luat cu asalt pledecile rusești, cu aceeași disciplină ca și cum s'ar fi aflat pe câmpul de manevră.

Sub titlul „Szetreazke” foia săcuiească „Csikvármegye”, care se tipărește în Gyergyószentmiklós și din care ni s'a trimis un număr, publică următoarele:

pe malul Vistulei, din șașturile întâriturilor Ivangorodului a izbucnit eri strigătul victorios: Szetreaszka!

Acest »Szetreaszka«, acolo adânc în teritoriul Rusiei înseamnă mai mult decât alte dați. Acest »szetreaszka« sub zidurile Ivangorodului înseamnă, că Românimea din Ungaria își înfige cu cea mai neșăbuită ură baioneta în corpul uriașului rus.

De 12 luni bonvezi unguri de limbă maternă română dau răspunsul lor țarismului rusesc, dar cel mai puternic răspuns s'a desfășurat din șașturile dela Ivangorod...

R regimentul de infanterie Nr. 50, pe care în timp de pace îl numeau »nu-știu regiment«, a arătat acum în războiu ce șile. A el »Szetreaszka«, care s'a ridicat de pe buzele soldaților unguri de limbă maternă română din regimentul ard-lean, este una din cele mai frumoase clipe ale războiului. Acel în a cărui suflet s'a sălășluit cea mai mică umbră a îndoelii, acela care a lăsat să se apropie de urechia sa umbra gândului de grijă — privească acum la trupele ungare, cari trag un zid în jurul Ivangorodului.

Iar cei rămași acasă, familiile lor fie mândre pe »regimentul nostru« fiindcă regimentul

de infanterie 50 și-a încununat ieri la Ivangorod frunza cu vitejie.

Telegramele războiului.

Căderea Varșoviei și a Ivangorodului.

Buda-estă 5 August (Sâmbătă).

Întâmplările în nordul monarhiei.

Șrul lung al succesei, pe cari aliații și le au luptat începând cu lupta din Maiu dela Dunajef, în Galiția, apoi în Polonia sudică și nordică și în provinciile de la Marea otică, au fost acum încoronate cu căderea Varșoviei și a Ivango odului.

Tupele noastre au ocupat eri Ivangorod ul iar trupele germane ale armatei principelui Bavariei Leopold și-au făcut intrarea în capitala Poloniei rusești.

Înt e Vistula și Bug aliații pătrund înainte spre nord, dând ici colo lupte de urmărire.

Cavaleria austro-ungară a ajuns la Usculug, iar cea germană la Wladimir-Wolinskiy. De alt-um situația e neschimbată.

La granițele italiene. Pe frontul tirolez s'au dat lupte mai mari numai în ținutul dela seaua muntelui *Kreunberg*. Un atac început eri dimineată de mai multe batalioane ale regimentului italian de infanterie 92 în contra localității *Nesalpe* (spre nord dela seaua muntelui *Kreunberg*) a dat greș cu mari perderi pentru Italiani.

Dușmanul s'a retras eri după amezii mai mult fugind în întâriturile spre sud dela râulețul de graniță.

Pentru scăparea acestor întârituri italiene, eri după amezii un batalion dușman a încercat un atac prin înșelăciune în contra poziției noastre (spre nord dela sea). După o luptă scurtă însă l'am respins și pe acesta. Dușmanul a avut la vre-o sută de morți. Comandantul și mai mulți ofițeri ai batalionului au căzut. Pierderea noastră în aceste lupte e mică.

În ținutul *Görz* Italianii au îndreptat din nou, de eri după amezii începând un puternic foc de artilerie contra poziției noastre de pe platoul dela *Doberdo*. Când infanteria dușmană a voit să între în atac de către *Sagrado* și spre

Una din armele cele mai grozave din războiul acesta este mitraliera (pușca-mașină). Ea are putința să măture câmpuri întregi de oameni cu năpraznicele-i gloanțe, secerând mii

de vieți. Chipul de față arată o grupă de mitraliere deale noastre cu mânăitorii lor cum așteaptă o hoardă de Cizaci pentru ca să-i improaște cu foc.

sud dela *Sdraussino*, a fost cu totul nimicată de artileria noastră. Pe celelalte fronturi nu s-a petrecut nimic mai însemnat. *Höfer*.

Budapesta 6 August (Duminecă). — Spre nord-vest dela *Ivangorod* aliații noștri au înaintat mai departe.

Intre *Vistula* și *Bug* luptele de urmărire continuă.

În *Galiția-estică* situația e neschimbată.

La granițele italiene. Incercările de atac ale Italianilor, cari încercări și eșiri singuratic se repetă zi de zi, se termină întotdeauna cu nesucces pentru ei.

Unde infanteria italiană începe atacul, sau îi respinge focul artileriei noastre, sau, dacă pot să se țină, atunci îi respinge viteza noastră infanterie, pricinindu-le mari pierderi. Nici chiar pregătirile cele mai temeinice și mai puternice ale artileriei dușmane nu pot schimba nimic în acest mers al întâmplărilor.

Tot în modul acesta au dat greș mai multe atacuri ale dușmanului, date ieri și în noaptea de 5 August și adevărat, unul dat la *Sagrado* și altul contra înălțimii dela *Podgora*, unde câmpul de luptă este acoperit de cadavrele Italianilor.

Tot atât de nesuccese au rămas și eșirile dușmane de pe unghiul *Plava* și din ținutul *Krn*.

La Montefalcone am nimicit un balon legat italian, care avea să observe mișcările artileriei.

În Alpii dela *Krn*, în ținutul *Monte Gariba*, trupele noastre au ocupat mai multu poziții bune pe înălțimi de pe teritoriul italian.

Pe frontul din *Tirol* am respins atacul unui batalion dușman îndreptat contra *Col-dibanei*.

O patrulă de-a noastră a atacat în o vale italiană a teritoriului munților *Ortler* o jumătate companie dușmana, aducându-i pierderi însemnate. *Höfer*

Întâmplările pe mare

Un submarin al nostru a torpedat și a scufundat ieri dimineață un submarin italian tip *Nautilus* lângă *Pelagoza*.

Balonul italian „Citta di Iesi” a fost coborât de focul grănelor noastre înainte de ce ar fi putut pricinui vre-o pagubă, în noaptea de 5 spre 6 August tocmai când încerca să sboare pe de-asupra portului *Pola*. Trei ofițeri de marină, un mecanic și doi soldați, cari se aflau în balon, au fost făcuți prizonieri. Balonul l-am adus în *Pola*.

Comandamentul flotei.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin 5 August. — Pe câmpul de operații dela vest: În *Vosgi la Lingenkopf* și spre sud de acolo, luptele s-au început din nou. Altcum pe acest front nu s-au petrecut alte lucruri mai de însemnătate.

La ost și sud-est: În *Curlanda* și *Samogitia* cavaleria noastră a fugărit pe Ruși la *Genaiți la Irshy* și *Onikeshty*. În luptele acestea, precum și în cele date spre est dela *Ponickaz* am făcut ieri și alaltăieri 2226 prizonieri între cari și 2 ofițeri.

Armatele generalilor *Scholtz* și *Gallwitz* luptând cu îndârjire au înaintat mai departe. Contra-atacurile viteze și desparate ale Rușilor contra liniei *Lomza-Ostrow-Wiskov* au rămas fără nici un rezultat de ambele părți ale drumului. Aici am făcut prizonieri 22 ofițeri și 4840 soldați și am capturat 17 mitralieze.

Armata principelui *Leopold de Bavaria* a pătruns și a cuprins ieri și astăzi noaptea linia din lăuntru și din afară de întărituri a *Varșoviei*, unde cele din urmă trupe ruse au mai desfășurat încă o rezistență îndârjită. Trupele germane au luat azi în stăpânire orașul.

La Ivangorod și spre nord de aici situația e neschimbată.

Intre *Vistula-superioară* și *Bug* continuăm urmărirea.

Spre est dela *Bug* artileria germană a intrat în *Wladimir-Wolinsky*.

Berlin 6 August. — Pe câmpul de operații dela vest: la *Lingenkopf* și spre sud lupta continuă.

Tunurile noastre de apărare au silit patru avioane dușmane să aterizeze. Unul din ele s'a aprins, iar unul a fost nimicit.

Pe țărm a căzut în mâinile noastre un hy-

droplan francez împreună cu pasageri care se aflau pe el.

La ost și sud-est: În *Curlanda*, în ținutul *Ropel* (60 klm. dela *Ponienviāz*), apoi la *Kowarek* și *Kurkie* (spre no.d-est dela *Wilkomierz*) decurg lupte cu reușită nouă.

Pe frontul dela *Narew* spre sud dela *Lomza*, trupele germane au înaintat mai departe, cu toată rezistența îndârjită a Rușilor.

Intre gura *Bug* ului și *Nasielsk*, trupele noastre de impresurare dela *Novogorogiew* au spart poziția dușmană la sud de *Blendostwo* și au înaintat spre *Narewul de jos*.

Baloanele au bombardat gara dela *Bieloslok* După cum am amintit și în raportul nostru de ieri, Rușii, după ce au fost respinși atât din linia de forturi din afară cât și din cea din lăuntru a *Varșoviei*, fără ca orașul să fi suferit au evacuat orașul și s'au retras în *Praga*, pe țărmul drept al *Vistulei*.

De aici improască lăuntru *Varșoviei* cu foc de artilerie și de infanterie de ieri dimineață începând. Cu deosebire se pare că pun mare însemnătate pe nimicirea castelului regal al vechi Polonii.

Trupele noastre fără îndoială nu pot suferi nimic în urma acestui foc, într'un oraș de mărimea *Varșoviei*; se desmintă însă în modul acesta vorba Rușilor, că adevărat golirea *Varșoviei* s'a făcut din punct de vedere a cruzării capitalei.

Trupele noastre de dincolo de *Vistula* au ocupat câteva poziții dușmane. Contra-atacurile ruse au rămas fără succes.

Spre nord-est dela *Novo-Alexandria* trupele austro-ungare au scos din pozițiile lor pe dușman, iar la *Savvin* (spre nord dela *Cholm*) l-au scos din poziții trupele germane.

Războiul cu Turcii.

Constantinopol 5 August. — Trupele noastre au atacat cu îndârjire trupele din urmă dușmane, care în pozițiile lor din ținutul *Hamur* spre est dela *Kilidschgoedigi* au încercat să acopere retragerea armatei principale. Pe dușman l'am alungat spre nord și am făcut 150 prizonieri. Rușii au avut mai mult de 500 morți și 1000 răniți. Trupele noastre, cari urmăresc pe Ruși au ocupat ținutul *Karakilissa* spre nord dela *Hamur*.

Pe frontul dela *Dardanele* s'au dat pe unghiul *Ariburnu* lupte neînsemnate de tranșee. Artileria noastră a nimicit o poziție dușmană.

Constantinopol, 6 August. — Înaintarea aripoi noastre drepte continuă. Trupele noastre au ocupat întreaga valea *Murad*.

Pe frontul de la *Dardanele*: În noaptea de 3 spre 4 August dușmanul a adus la explozie o mină înaintea șanțurilor aripoi noastre din stânga și apoi a început atacul, dar l-am respins pricinindu-i pierderi. Înaintea șanțurilor dușmanul a lăsat mulți morți.

Tot în această noapte artileria noastră din aripa dreaptă a bombardat un torpilor dușman, care s'a retras după ce a fost nimerit de mai multe ori. Pe corabie s'a iecat foc.

Lângă *Sedil-Bahr* din timp în timp se dau lupte de artilerie și de infanterie.

Trupele noastre au ocupat în atacul de înaintare la aripa stângă, în direcția tranșeeilor dușmane, un teritoriu de 200 metri.

Aviatori dușmani au aruncat bombe asupra spitalului dela *Lagadere*, lângă *Sedil-Bahr*, cu toate că se putea vedea bine drapelul semilunei roșii. În urma bombardării patru răniți, cari erau sub îngrijire au murit, iar alte 14 persoane au fost rănite.

Pe celelalte fronturi nu s'a petrecut nici un eveniment însemnat.

Mucenicia celor tăcute...

Cetesc în ziare dureroasă poveste a nevestei funcționarului *Hossu* din Oradea-mare, care a căzut moartă când i-a sosit vestea că bărbatul ei și-a dat sufletul într'un spital al armatei împărătești, și mă gândesc la o mare nedreptate ce o facem noi în darea prietenilor noastre. Gândurile în orice clipă, ne alunecau spre *Galiția*, pe ale cărei câmpii vedem sângerând 600 de mii de Români. N'a fost conferință în vremea din urmă, n'a fost întrunire publică, n'a

fost articol de ziar în care să nu se fi pomenit când cu mândrie, când cu durere și amărăciune, faptele și soarta regimentelor românești.

Ne-am gândit însă numai la eei din linia de războiu. Și în înfrigurarea noastră pentru schimbările de pe fronturi, am uitat cu totul că mai sunt ființe cari duc un războiu și mai greu și mai zdrobitor. Am uitat cu totul de mamele, de soțiile celor duși. Puteți-vor oare, chiar și biruințele cele mai strălucite, să răspătească vre-odată lacrimile și chinurile acestor ființe?

Eu le-am văzut când a început mobilizarea austro-ungară și le-am văzut apoi în cursul războiului. Adevărata suferință adusă pe capul omenirii de urgia aceasta, ele o purtau, și nu bărbații cari își puteau înăbuși durerea sau și-o schimbau în sălbătăcie războinică. Plânset femeesc umplea întreagă țara *Ardealului*, toate gările și toate drumurile; același plânset întovărășit de așteptare desnădăjduită, apasă și acum sufletele. Adevăratul chin nu-i doar despărțirea, ci așteptarea care urmează.

Ei bine, toată toamna, toată iarna și primăvara asta, gările orașelelor din *Ardeal*, unde erau spitale, au fost martore celor mai sfâșietoare torturi omenesti. Vestele, mamele celor duși steteau cu săptămânile prin sălile de așteptare și coridoare. Așteptau transporturile de răniți, cu credința că poate vre-unul dintre ei le va aduce vești despre ai lor. Am văzut în Septembrie neveste cu câte trei, patru copii, cari veniau la *Arad* cum dedea Dumnezeu, cu perechea de desagi și cu cerga în spate, se așteptau pe lespezile reci ale coridoarelor dela gară și steteau acolo săptămâni întregi cu copilașii, așteptând o veste.

Seara biata mamă își culca odrasla pe desaga goală, cu capul pe desaga ruptă, le acoperea cu cergă și rămânea cu ochii în lacrimi și cu urechile aștințite la vre-un șuerat de tren. Când se isprăvea merindea se ducea acasă, ca peste câteva zile iarăși să se întoarcă la gară și să-și topiască ochii de lacrimi și sufletul de obidă.

O icoană, pe care n'am s'o uit.

Era la *Arad*. Soseau răniții dela *Mitrovița*. Erau mai toți cu răni ușoare. Abia vre-o câțiva erau răniți mai greu de trebuiau duși cu targa. În jurul gărei o mare de capete, țărânci, orășence, bătrâni, un amestec dureros și îngrijorat prin care numai penele de cocoș ale jandarmilor se plimbau țănoșe. Când sanitarii transportară pe cei câțiva grav răniți, deodată prin vuetul calm al mulțimei se auzi un țipăt:

— „George al mamei! George!”

Un soldat de pe targă făcu semn sanitarilor să se oprească și să-l lase jos. Din mulțime se smulse cu toată împotrivirea jandarmului o femeie, trăgând o fetiță după dânsa. Ca o nebună tăbărită asupra rănitului și păr'că voia să-l înăbușe în sărutări: era nevasta soldatului, dacă-mi aduc bine aminte, din comună *Pecica*. Toți o priveam înduioșați.

— „Maică dragă, te-ai întors?”

Și-l privea lung și iar îl săruta. Copilața zâmbea și se lipise strâns de obrazul tatălui său.

După ce se mai liniști biata femeie îl întreabă de-i greu rănit. El îi răspunde blând, că nu mai și-a frânt piciorul și i-l'a pus în ipsos, că o să poată rămâne acum mult acasă. Femeia începu să zâmbească și ochii i-se înviorară.

Deodată însă puse mâna și ridică de pe picioare pătura cu care era acoperit rănitul: amândouă picioarele erau tăiate din sus de genunchi. Femeia scoase un țipăt și căzu mototol la pământ. Copila sari repede lângă dânsa strigând cu plânset: „Mamă! mamă!” Rănitul se uită înfiorat la trupul de jos, voi să întindă mâna spre copilă, dar mâna nu-l mai sluzea, își ridică prost capul cu niște ochi ca de sticlă, apoi căzu greoi pe targă.

Doctorul anunță moartea amândurora. Lumea mai de aproape se descoperi. Iar copilă rămase fără nimeni, se uită la noi și plângea desnădăjduită.

Pe soldat l'au înmormântat a doua zi în ținutul militar, pe nevastă după cât am auzit au dus-o neamurile s'o înmormânteze acasă. Nici după moarte n'au avut norocul să fie împereună!

Și ce multe vor fi aceste dureri, pe cari nimeni nu le pomenește, nimeni nu le înseamnă, și puțini vor să le priceapă!

Sunt marile dureri mute ale mamelor și soțiilor, a nevastă funcționarului Hossu și a țărâncei dela vecica, sunt durerile femeii, care de rana glonțului vrăjmaș mai tare sângerează ea, decât cel ce l'a primit

Și e bine să ne aducem aminte de asta...
(A.-ul) V. Stolica

Știrile Săptămânii.

Sâmb, 12 August n.

Fotografiile celor căzuți în luptă. Primim spre publicare următorul avis: Cunoscuta foaie săptămânală ilustrată din Budapesta cu numele: „Tolnai Világ Lapja” (VII, Dohány-utca 12) face cunoscut pe calea autorităților locale, că reproduce gratuit fotografiile celor căzuți pe câmpul de război. Pe lângă fotografiile trebuie alăturat și scris clar numele și locuința celui căzut în război. Magistratul orașenească.

Regimentul de infanterie Nr. 50. În luptele mari dela Ivangorod s'a distins în deosebi, cum am anunțat, regimentul nostru dela Alba-Iulia, cu numele Marele duce Frideric de Baden. Se recrutează aproape întreg din români, mai cu seamă din părțile munților apuseni. Regimentul este din 1762. Până 1851 a purtat numele de al 17-le regiment. După desființarea graniței ardelenice s'a trasformat în regiment de linie cu numărul 50. Șeful său dela 1908 încoace este marele duce Friderich de Baden. Flamura regimentului poartă, cum se știe, medalia de aur, care n'a are nici un regiment al armatei austro-ungare, iar în cursul războiului acestuia a primit dela împăratul germaniei un steag cu „Crucea de fier” pentru vitejia dovedită.

Lublin și Holm. Două orașe cucerite de trupele austro-ungare și germane, sunt din cele mai însemnate ale Rusiei apusene. Lublinul este după Varșovia, orașul cel mai frumos al Poloniei, bogat în biserici ortodoxe, romano-catolice și evanghelice. O catedrală din veacul al 13-lea se înalță ca un mândru monument istoric. Mănăstiri bătrâne, palate vechi ale familiilor nobile renumite sunt mărturiile unui trecut plin de fapte mari. În suburbii locuiesc astăzi numai evrei. Pe vremea Iagelonilor Lublinul avea 40.000 locuitori. Tătarii l'au pustiit în veacul al 13-lea, 14-lea și al 15-lea. Rușii l'au cucerit în 1831. — Holmul, cuprins de armata lui Mackensen, e situat în ținut foarte roditor și poartă mare negoț de grâne și vite. Orașul e împodobit de un mare castel și cu mai multe biserici ortodoxe și romano-catolice.

Dragostea între o bavareză și un prizonier rus. Din München se anunță: Tribunalul din Nürnberg a osândit la șase luni temniță pe o bavareză, care corespundea cu un prizonier rus. În discursul desbaterilor a ieșit la iveală din scrisori, că prizonierul rus avea de gând, s'o ia în căsătorie, după război, pe bavareză.

Nu i munițiune. Gazete ce stau aproape de guvernul rusesc se plâng iarăși de lipsa munițiilor din vina Angliei. Ziarul „Riesi” zice, că nu numai muniția lipsește din Rusia, ci și voința de a învinge. „Ruscoe Slovo” declară, că nu se mai poate nega primejia ce amenință Petrogradul după căderea Varșoviei.

Câtă armată luptă împotriva Rușilor. Rotterdam. „Ruci” din Petrograd scrie: Pe linia de batăie dela Marea Balta până la granița României se luptă 70 divizii de infanterie și 11 divizii de cavalerie. Între Vistula și Bug în strâmtorose pe Ruși cel puțin 750.000 soldați austro-ungari. Germanii mai nediază afară de acest a și 3 cetăți așa că nu avem să ne temem, că armatele puterilor centrale vor ocupa în curând întreg teritoriul asediat. Nici aici n'a o probă il că din cele 3 cetăți ar cădea în curând vre-una.

Decreșterea populației. Deja și datele statistice resimt urmările războiului. Cu luna Maiu începând — a 10 lună dela mobilizare — scade enorm numărul nașterilor față de luna de mai înainte. Așa vedem, că în luna Mai s'au născut în țara Ungaria 39.606 copii față de 44.705 cazuri de moarte civile (necontând pe cele de pe câmpul de luptă) așa că în loc de obișnuită creștere facem să a populației, se înregistrează o decreștere de 5099, alina cu atât mai puține cazuri de nașteri au fost față de morții civili. S'au înmulțit și cazurile de nașteri moarte. Chiar în părțile noastre banatice, între Tisa, Mura și Dunăre este mare quotientul fetilor morți. Cazuri de moarte au fost mai multe în stânga Dunărei. Mai mic au fost numărul morților în comitatul Hunedoarei. Căsătorii au fost înaintea Ungariei în luna Maiu 620. Mai puține ca în alți ani în această lună a dragostei.

Socialist condamnat în Germania. Din Berlin se anunță: Ziarul socialist „Vorwaerts” anunță că socialistul-democrat Heinrich Hüneke din Brema a fost condamnat la 9 luni închisoare pentru afățări la ura de clasă, îndemnuri date soldaților ca să nu se supună ordinilor militare și nici unei legi. El răspândise o broșură sub titlul: „Inamicul cel mai principal e în propria noastră țară.”

Varșovia. Capitala Poloniei rusești, pe care acum au luat-o armatele noastre, are 700 mii locuitori. Ca centru politic și industrial este cel mai important oraș al Rusiei apusene. Comunicația se face cu ajutorul numărărilor șosele și căi ferate în toate direcțiile, la care se adaugă și fluviul navigabil Vistula. Ca fortăreață Varșovia este foarte întinsă, dar forturile sale nu sunt dintre cele mai moderne. Se crede, că ar avea totuși 1400 de tunuri și o garnizoană

de cel puțin de 50.000 de oameni. Vistula în urma lăptimii sale, este un bun scut natural. Ocuparea Varșoviei este de o însemnătate deosebită atât pentru situația sa geografică, cât și pentru liniile ferate, cari o leagă direct cu celelalte fortărețe.

Lupta de iarnă. Administrația armatei germane a comunicat ziarelor, ca pentru o eventuală campanie de iarnă s'a îngrijit de pe acum să aibe în abundență ehaine căldurase pe seama soldaților, anume: căciuli de iarnă, mănuși și pumnusei.

Concurs de primire în internatul pedagogic gr.-cat. român din Blaj.

I. Fînd elevii Institutului pedagogic obligați să locuiască în Internat, toți aceia cari doresc a se înscrie la institutul nostru își vor înainta cererile de primire la Direcțiunea Internatului pedagogic gr.-cat. român din Balázsfalva — Blaj până în 20 August st. n. inclusive. Cei ce au mai fost și anul trecut alumnii ai internatului vor înzestra cererile lor cu testimoniu ultim, iar aceia cari acum se înscriu pentru în-tăiadată cu: extras de botez și testimoniu de pe anul școlar trecut. Pe lângă aceasta fiecare va alătura la cerere o declarație a părintelui ori a tutorului iscălită de doi matori, în care acesta declară că cunoaște condițiunile de primire și se obligă a solvi taxa anuală regulat. Iar ca rezoluțiunile să se poată expedia francate, petenții sunt rugați să alătore marcelo postale de lipsă. Rugărilor, cari nu vor împlini aceste condițiuni, nu vor fi luate în socotință.

2. Taxa de întreținere e 300 cor., pentru care sumă vor primi cvartir, vîpt luminat, încălzit, spălat, în caz de lipsă medie și medicină. Fiecare elev e dator să plătească îndată la intrarea în Internat 20 cor. taxă de înscriere. Elevii cu progres cel puțin suficient și purtare morală bună vor fi împărășiți cu beneficiu de pîne (tipii). Iar cei neîmpărășiți vor plăti pentru pîne 7 coroane la lună anticipativ. Taxa de întreținere se va plăti în trei rate anticipativ și anume în 1 Septembrie, 1 Decembrie și 1 Aprilie, altfel vor fi dimiși din Internat.

3. Elevii vor aduce cu sine a) o carte de rugămintă și anume: Mîngăierea creștinului de Ioan Genuț, b) 4 perechi de schimburi de pînză sau geolgiu, hunc, c) cel puțin 6 batiste, d) 2 perechi de încălțăminte și cel puțin patru perechi de corap sau de obiele, e) saltea (ac de paie) și 2 lepede (cearceafuri) de pus pe saltea, f) 2 perini și 4 fețe de perini, g) 1 tol sau plapumă și 2 lepede pe plapumă, h) un lepedou pentru acoperirea patului, cusut ori țesut cu motive naționale, i) 1 perie de vestmită și 3 perii de încălțăminte, l) 1 perie de dinți, m) cel puțin 3 ștergare și 2 piepteni, unul des și altul rar.

4. Elevii în schimbul taxei minimele de 300 cor. vor avea proviziunea întreagă și anume: a) locuință în sale mari și luminoase, încălțate b) vîpt întreg, adică dejun, prînz și cină, c) spălatul și cărpitul rufelor, luminat în timpul recerut, e) în caz de boală medie, medicamente și îngrijirea de lipsă.

6. Cei ce din lipsă de loc nu vor fi primiți în Internat vor putea lua vîptul la Internat pentru suma minimală de 26 cor. la lună, plus 7 cor. pentru pîne.

7. Alumnii se vor prezenta la începutul anului școlar cu rezoluțiunile însoțiți de părinții sau îngrijitorii lor, vor plăti taxele prescise și vor da în seamă obiectele.

Blaj, la 4 August 1915.

Direcțiunea institutului pedagogic.

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.
Pentru editură responsabil: Ioan Hereș.
Tiparul: „Tipografia Poporului”

Anunț!

Unul sau doi învățăceli de prăvălie află aplicare momentan, condițiuni favorabile să recere să poseadă și limba maghiară sau germană.

Firma: Const. Ch. Bolog

Cămpeni — Topánfalva com. Turda Arieș.

Atelierul pentru dentistică alui

E. Dieker

s'a deschis din nou.

Fleischergasse 30

O iapă.

de 5 ani, de culoare galbînă, ureches stângă spintecată s'a perdut pe hotarul comunei Boița (com. Sibiu).

Cine o va afla binevoiască a ariza proprietarul Dan Bara din Boița p. u. Nagytalmács dela care va primi o remunerațiune potrivită.

Publicare.

Foștii Coloni din comuna Oprea-Cârțișoara arăndează dreptul de vânat pe 3 ani și $\frac{1}{4}$ continuativ începând din 1 Octomvrie 1915 până în 31 Decemvrie 1918. Teritoriul e 933 jug. catastr. constător de pădure (în mai mare parte) și de pășunat (în mai mică parte). Sălbăticiunile cari se găsesc pe teritor sunt următoarele: urși, capre negre, căprioare, porci sălbatici, vulpi, iepuri etc. Prețul strigări e 50 Cor. și licitanții au a depune 10%, vadiu. Condițiunile detaliate de licitație sunt puse spre vedere publică la prezidențialul compositorului în Oprea-Cârțișoara, cari din partea doritorilor se pot privi ori și când.

Licitația se ține în 15 Septemvrie 1915 la 10 ore a. m., la cancelaria comunală din Oprea-Cârțișoara.

Oprea-Cârțișoara, 2 August 1915,

N. Olariu,
notar.

Arsenie Budac,
președinte.

Anunț.

Pentru fabrica de chereste a din Brezoiu, (România) se caută un învățător care să poată preda învățământul în cele 4 clase primare, în limbile germană și română.

Conoșterea limbii române în conversație și scris este obligatorie.

Salariul este de 200 Lei lunar, plus locuință, luminat și lemne pentru încălzire.

Ofertele se vor adresa la „Lotru” Soc. anon. rom. pentru exploatarea de păduri, Brezoiu Jul. Vâlcea.

Invățacei

se primesc în frazelăria lui Stefan Moga, Sibiu. 2171

Copii de școală

și elevi de școala comercială se primesc cu întreținere bună, având privilegii în învățarea limbii maghiare și germană. Sibiu, Rosengasse 15.

Anunț de căsătorie.

Sunt aplicat la un oficiu românesc. Din lipsa de cunoștință cant pe aceasta cale cunoștința unei fete în etate de 26—35 de ani. Fotografiole împrenă cu ofertul să se adreseze sub „Serios” la adresa redacției acestei foi. Numai oferte serioase se primesc.

Se caută

un băiat în etate de 12—13 ani absolut de 2 cl. gimn. sau civile, ca elev la Bibliotecă Poporală din Turda. Sunt preferiți cei cari știu limba maghiară.

Tuturor

proprietarilor de moară sau cari au mori în chirie, le anunț că moare solicit un mare transport de

Pietri de moară TRACHIT.

Prețurile sunt moderate.

Andreas Rieger

SIBIU

2169

Cafea

cu 50% mai ieftină

Cafea crușătoare americană, foarte aromată și care dă mult. Ea se culește de pe un (5 chilogram) se trimite pe lângă poșta de 11 cor., o jumătate kilogram teiu de primul rang cor. 22) franco cu rambursă.

Mulțumirea garantând!

M. SAPIRA.

H. Export de cafea și teiu, în Budapesta VI. Révay-utca 24

Lemne de Foc
și de
Lucru.

Stejar tânăr bine uscat

20 Coroane stăruenul în pădure. 175 Cor. Vagonul cu 10.000 Kgr. încărcat și predat din stația Vurpod.

Asemenea am 10.000 bu-tuci și 600 gră. ezi. și hii ames-tecate cu drabe groase.

Pătura depune 2 kilometri de stația Vurpod. Adresa:

S. M. Marinescu

Vurpod lângă Sibiu. (Nagy-zeban).

Ludovic Jermacz

croitor de bărbași

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12

recomandă p. t. publicului cele mai bune stife de toamnă și iarnă în mare asortiment.

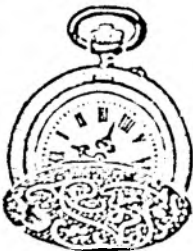
Noutățile

sofite chiar acum, pentru haine de bărbași stife înțelegere din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimentații: sacco, Jaquette și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atenție merită noutățile de stife pentru pardisuri și „Ragham”, cari se află totdeauna în depozit bogat.

Asupra reverențelor con-fecționale în atelierul meu, mi permit a atrage deosebită atenție a Oa. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez în timp de 24 ore. — Unomine pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitoră cea mai nouă.

100.000 oroloage!

Din cauza războiului sunt silit a pune în vânzare 100.000 de oroloare de din argint limitat cu mașinărie Anker-Remont, excelentă așezată în Rubine, pe lângă preț de fabricație de: 1 buc. K. 3.10, 2 buc. K. 6.50, 6 buc. K. 17.50, 12 buc. 33.50. Asadar nimeni să nu intrețasă această ocaziune de a-și comanda acest orologiu

excelent și intrădevăr de jumătate cinstit. Comandă numai decât, pentru că în scurt timp vor fi toate vândute, 3 ani garanție în scris. Trimite pe lângă rambursă prin

Simon Lustig.

Urenfabrikslager, Neu Sandez 30.

FOAIA POPORULUI

pe CÂMPUL DE LUPTĂ

se poate trimite ori-unde și cu început de ori-când, ceea ce aducem la cunoștință cetitorilor noștri, spre orientare, n urma mai multor întrebări ce primim mereu.

Prețul abonamentului este: 2 cor. pe timp de 5 luni de zile.

Pentru abonații noștri pe câmpul de luptă statorim preț de 2 cor. pe timp de 5 luni, fiindcă știm, că suma de 2 cor. (în bani de hârtie, bancnote de câte 2 cor.) se trimite mai ușor. Schimbarea adresei altundeva tot pe câmpul de luptă, sau mai târziu în vi'un oraș ori sat din lăuntrul Monarhiei austro-ungare, se face gratuit; e destul a scrie nouă adresă pe o carte poștală, unde să se spună însă și adresa de mai înainte.

Abonamente de acestea se pot face și din partea celor de acasă, cari doresc să trimită Foaia la vr'un neam sau cunoscut de pe câmpul de luptă ori în altă parte a Austro-Ungariei.

MOBILE

lucrate solid și conștientios ...

se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile

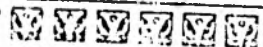
SIBIU — NAGYSZEBEN, str. Sării 37

Specialist în:

MOBILE DE TOT FELUL

pentru tinere nou căsătorii, mobilări de hoteluri, vile, institute, cafenele și restaurațiuni

Telefon Nr. 47 — cu legătură în comitatul întreg

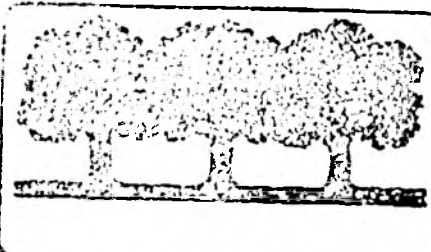
Atelier propriu de tapiserie

Se lucrează după planuri artistice

Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc. Atât la oraș cât și la sat.

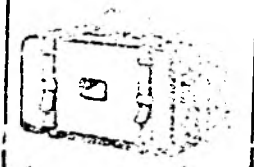
Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo că câmpăritorii se înmulțesc mereu

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor)

Strada Cisnădiei 45 — SIBIU — Heltauergasse 45

Magazin foarte bogat în articole, pentru căroțat, călărit, vânat, sport și volaj, po-clăzi și procovă-turi, portmonee și bretele solide și

alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârșobi) permanent în depozit.

Toate articolele din brânsele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comande prin poșta se efectuează prompt și conștientios.

Mare depozit de hamuri pentru cai dela soierile cele mai ieftine până la cele mai fine, copertoare (joluri) de cai și coferă de călătorie.

De 20 de ani se recomandă ca un mijloc probat împotriva

Călcături (boala rea)

și a slăbirii nervilor leacul numit „Epilepticon” preștit de farmacia „la Lebedă” din Frankfurt am Main. Medici și spităuri îl recomandă ca un mijloc foarte bun chiar și pentru boala cari își au izvorul în derăpanarea nervilor, cum este, boala lui Vitus (tremurici), isterie, dureri și slăbiciuni de nervi (unghieri prin corp și altele). Micsorează durerea bolnavilor a creierilor, atacurile se răresc până ce demultele încețoază cu totul bolnavii simțuri și chiar și copiii suferă de această boală. Fără de-a avea nămiri stricătioasă. — Dr. med. Carl Ganz scrie: „Încl un alt mijloc nu aduce servicii așa de bune, la vindecarea epilepsiei”. Prețul de cutie 7 Cor. Să se păte căpăta la toate farmaciile.

La domiciliu se poate căpăta o carte gratis despre boala aceasta. Deprăzilele principale sunt la farmacistul Josef Török, Budapesta Király-utca 12 și la farmacia „Salvator” Possogy Am Domplatz.

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foale politică Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: „Foia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-ora
12 bani, a treia-ora 10 bani.

Zi de sărbătoare.

Sibiu, 17 August.

Donăzeci și patru de bubutturi de lux au vestit, azi, în zorî, orașul nostru sărbătorirea nașterii Majestății Sale Regelui Francisc Iosif I. Vârsta de patriarh, vârstă ajunsă de puțin muritor, pe suprafața pământului. Cel ce au avut prilejul să-l vadă vr'odată, de bunăseamă că chipul încăruntatului monarh, le-a rămas pentru totdeauna adânc tipărit în tainele sufletului. Și mulți l-or fi văzut acum și din Rumânii noștri, cari au trecut prin minunata capitală a împărăției dundrene...

Se obișnuiește în gazete, ca de zua aceasta însemnată să se scrie articole, și laude, cu mai mult sau mai puțin meșteșug, după cum se pricepe omul, în care să se scoată la iveală dragostea și alipirea popoarelor din monarhie, față de suveranul lor. Și cu deosebire, noi, Românii, ne-am ardat totdeauna în cuvintele cele mai frumoase, câtă recunoștință și dragoste avem față de acela, care ne-a ocrotit în vremuri de grea cumpănă pentru neamul nostru. Și-o făceam din inimă.

Regele, pentru poporul românesc este o ființă sfântă; e ceva supraomnesc; și de câteori s'a întâmplat să ne cheme „împăratul”, apoi prin foc și trăznete, am alergat la chemarea lui. Suntem, socot., cel mai credincios dintre toți aceia, cari viețuiesc sub oblăduirea mâinii lui suverane. Deastădată însă, cuvintele noastre ar spune prea puțin, ori cât ar fi de multe și de iscusite.

Aceea ce s'a zis altădată, Majestate, azi am talmăcit-o prin fapte. Zidurile Ivan-gorodului vor grăi mai tare de cât noi în veclii vecilor. Ți-am adus jertfă de sânge și nu de vorbe; jertfă de mîi de viață, stinse pentru gloria Tu, pentru blăstarea familiei Tale, și, penitrucă te iubim mai presus de toate. O, cât de dulce ne-a atins faptul că moștenitorul tronului Tău în pribegia sa printre popoarele Tale, ne-a agrăit ostașii și în sfânta noastră limbă strămoșească. E un semn bun acesta și-o luăm ca o proorocie adevărată pentru vremuri mai senine. Căci azi ne-ai cunoscut din nou credința, așa cum nu ți-a fost dat parcă s'o vezi nici odată mai lîmpede. Nici când poporul nostru, nu s'a arătat mai mare, mai conștiu de datorința lui, și totodată mai încrezui în puterea lui, ca în clipele acestea.

Să nu fim însă rău înțeleși. Omul are datorințe și drepturi totodată. După ce ți ai împlinit datorința, cade-să a gusta și din roadele împlinirii drepturilor noastre. Mîile de ostași, cari au murit pe câmpul de viață, își dădeau dînhul cuprînși de gândul că celce vor veni după ei vor fi răsplătiți. Neîmplinirea visurilor din urmă ale lor, s'ar schimba poate în desnadejde. Deaceia, Majestate, îți dorim și azi cu prilejul celor 85 de ani, cari îi împlinești, să ajungi vârsta lui Metusalem, și cu același mînd tremurătoare, cu care ai iscălit chemarea vitejilor tăi sub arme, să iscălești și cartea învierii noastre sufletești!

Războiul puterilor mari.

Mestecându-mă odată printre oameni d'ai noștri, am auzit de multe-ori grăind pe unii dintre ei, în chipul acesta: eu nu voi citi gazeta cutare sau cutare, căci nu voi pricepe șuhan. Domnii d'ia scriu prea pe politică. — Apoi, dumnea-voastră cinstiți gospodari, aveți toată dreptatea! Căci ce va folosi omului de a citi bolborosind zece mii de cuvinte, și ar pricepe numai o sută? De aceea mai bine voi scrie zece cuvinte pe înțelesul tuturor, decât o sută de cuvinte în

limbă varvară, precum zice la carte și sf. apostol Pavel...

Fiecare om cu bună rânduială ce-și aruncă azi ochii, pe-o gazetă, va întâlni o mulțime de nume pricepute și nepricepute. Vom face deci și noi de astădată puțină politică, dar așa ca să priceapă toată lumea, și cel învățat ca și cel cu mai puțină carte. Iată, vor citi oamenii noștri la gazetă, despre războiul dintre tripla alianță, cu quadrupla ententă, sau lupta puterilor centrale împotriva împărăției înțelegeri.

Ce-o mai fi și asta, vor zice unii. Da pășărească limbă mai grăesc și Domnii noștri, bată-i norocu să-i bată. Cimilitura însă nu-i așa de mare, și trebuie doar omul să-i găsească cheia, c'apoi merge ca pe apă.

Sub vorbele tripla alianță, sau puterile așa zise centrale, se înțelege azi nu alta decât Monarchia noastră, împreună cu Germania și Turcia la un loc. Turcia, trebuie să știe fiecare, că ni s'a alăturat nouă abia în anul trecut, înlocuind Italia, care ni-a părăsit trecând pe partea celorlalți. Această unire s'au alianță, cum îi mai zice, s'a născut, oameni buni, în anul Domnului 1879, fiindu-i nănaș vestitul și de toți laudatul Bismark, cancelarul împărăției germane, de pe vremea aceea. La anul 1883 a intrat și Italia la masă, împreună cu cele două împărății puternice și înfloritoare, în toate privințele. Legătura aceasta s'a făcut cu țința, ca atunci când una din aceste puteri va fi lovită de-o alta străină, celelalte să-i vină în ajutor. Vorba ceea: unde-i unu nu-i putere la năcaz și la durere; unde-s doi puterea crește și dușmanul nu sporește....

Acum cumpăna tăriei a început să incline către puterile centrale, căci erau cogeamite trei, și nu glumă. Pentru ca celelalte state să nu sufere apăsare din partea acestor din mijloc, s'au gândit și ele să se împreune la un loc, penitruca la un război să nu piară din lipsa de bună înțelegere. Astfel s'a alipit mai întâiu Rusia și Francia și au făcut așa zisa dubla înțelegere, adică îndoită, fiind două state. La acestea, hamiș, s'a alăturat apoi Englezul, socotind a scoate folos din prietinie. Cu drept cuvânt s'a folosit. Și așa față în față cu puterile din mijloc, ne trezim într-o bună zi cu zidul întreitei înțelegeri sau antantă (entente) cum îi mai zice, după o vorbă franțuzească care însemnă

înțelegere. La aceștia s'a alăturat la urmă și Italia, părăsindu-ne pe noi cu necredință, și-așa am auzit grăindu-se într-o dimineață de quadrupla sau împătrita înțelegere, care este tot una și aceeași.

Aceste puteri mari, au ajuns deci să se lupte unele cu altele pentru stăpânirea negoțului și-a coloniilor. Fiecare stat mai mare, pe lângă aceea ce stăpânește el la sine acasă, mai are ținuturi și în alte părți ale lumii, din cari trage mari foloase și acele ținuturi se numesc colonii. Anglia spre pildă, stăpânește jumătate pământul în felul acesta. Și-apoi știți dumneavoastră, că pe omul bogat toată lumea-l pizmuește. Fiecare vrea să tragă jar la oala lui. Negoțu-i lucru mare, după cum o știe tot omul, și o țară fără de negoț se prăpădește. Așa să vă tâlmăciți dar războiul acesta. Germania vrea să-și întindă negoțul în paguba Angliei, peste lumea întreagă. Angliașul nu se lasă. Monarchia noastră vrea să neguțătorească în țările din Balcani, și numai ce se întâlnește coala cu alți doi, cogeamite, negustori, cu Rusia și Italia, cari vreau s'o icie pe dinaintea. Tipă unul, strigă celălalt, și pâruiala e gata. E războiul pentru pâine al celor bogați, și nu lupta pentru limbă și alte năzbâtii...

Rusiei îi merge acum cam nu știu cum, și are nevoie de ajutor. De unde să-l capete? De bună seamă că numai din țările balcanice. Acolo și-a pus ea toată nădejdea. Dacă iar putea câștiga acum pe Bulgari, atunci zic ei, lucru-i gata, Turcia e dripită, și ne poate veni muniție cu duimul din Franța, în dragă voie. Până nu cad Dardanelele însă, nu se poate face nimic. Deaceia îi vedem alergând și pe unul și pe altul în Balcani, ca să-i mulcomească odată pe toți, căci fiecare cere sarea cu marea, și apoi dă Doamne bine. Se dau pe lângă Bulgaria, pe lângă Grecia, pe lângă Serbia, ca doară-doară să-i înduplice odată la hotărîre.

Ce va aduce viitorul noi nu putem ști limpede. Atâta putem slobozi vorbă, că în toată ziua ne putem aștepta la întâmplări mari. Sus să avem deci inimile!

Cum stă războiul lumii?

O privire pe harta frontului de răsărit ne arată înaintarea armatelor austro-germane spre orașul Brest-Litovsk, principalul nod al căilor ferate cari leagă Rusia de mijloc de cea de miazănoapte și de Rusia de apus. Ocupând

acest oraș, Austro-Germanii vor stăpâni întreaga Polonie de ambele maluri ale Vistulei, până în ținutul Bugului, și vor socoti destul de apărate Galiția precum și cuceririle pe cari Hindenburg le face în Kurlanda. De aceia vedem armatele germane de sub conducerea generalilor Scholz și Gallwitz coborând văile Bobrei și Narevului, armata principelui Leopold al Bavariei ocupând Tiedlice, la jumătatea drumului Varșovia-Brest-Litovsk, armata arhiducelui Iosif Ferdinand apropiindu-se pe la sud de Siedlice și în fine trupele generalului Mackensen mergând spre Vladova, la sud de Brest-Litovsk.

După toate semnele, aceste armate, cari se unesc în drum, vor fi peste câteva zile în fața orașului Brest-Litovsk, unde se vor ciocni cu grosul forțelor rusești cari de mai bine de două săptămâni se scurg spre această parte.

Bătălia așteptată sub zidurile orașului Brest-Litovsk va avea — pentru întâia oară pe frontul de răsărit — semnul unei lupte în loc strîmt ceia ce va da ambelor tabere prilejul de a-și măsura încă odată dibăcia conducerii și energia atacurilor.

Pe locul de războiu din Apus.

Se pare că aliații s'au lăsat deocamdată de gândul de a trimite aliatului din Nord, așa de rău încolțit, o ușurare oarecare prin străpungerea frontului german. După numeroasele încercări întreprinse cu mare curaj și cu forțe grozave cari toate au rămas fără rezultat, comandamentul suprem anglo-francez își va fi format convingerea că nu se poate ține vre-un rezultat mare contra frontului de fier al Germanilor. Luptele din Artois, în Champagne între Meuse și Mosella precum și în Vosgi, au costat pe aliați sute de mii de jefite fără ca ele să fi produs succese prea mari. Judecând situația de azi în mod nepărtinitor se poate zice că în urma bătăliilor ultimelor 3 luni, frontul german s'a întărit, în loc de a slăbi. Pentru a îngheta lupte noi cu oarecare speranță de succes, aliații vor fi nevoiți de a aduce întăriri mari de trupe proaspete. Este îndoielnic dacă Franța este încă în stare de a face aceasta. Din Anglia se pot arunca încă noi armate peste Canal.

În asemenea împrejurări nu se prea poate aștepta în momentul de față o ofensivă din partea aliaților, și întrucât și Germanii, pentru pricini cunoscute, vor continua probabil a se ține în apărare întâmplările pe câmpul de războiu din Apus nu vor avea o mare însemnătate pentru câțva timp.

Din luptele săptămânei trecute iese că Francezii au avut în aceste întreprinderi succese puține, însă și pierderi grele. Și de astă dată aeroplanele de luptă ale Germanilor au dovedit iscusința lor adeseori încercată.

Pe câmpul de războiu austro-italian.

Declarațiile șefului statului major, Cadorna, în privința unei înaintări biruitoare a armatelor italiene în ținutul coastei se arată din ce în ce mai mult ca niște prea mari laude. Pozițiunea principală austriacă în munții Karst este a-

cum ca și înainte neatinsă și punctele de sprijin principale precum și platoul dela Doberdo și capul de pod dela Gorizia sunt încă în mâinile apărătorilor. Dacă Italianii au avut în adevăr în câteva locuri succese, acestea sunt trecătoare.

În tot cazul situațiunea generală este neschimbată. Și în cursul săptămânei trecute atacurile italiene care se îndreptau înainte de toate contra platoului Doberdo, însă nu mai avea tăria din trecut, au fost respinse. În Tirol și în ținutul hotarului Karintiei continuă lupte de artilerie; nici aci nu se arată că s'ar fi ținut vre-un rezultat.

DEPEȘI.

Aeroplan germane bombardează coastele Angliei.

Berlin, 13 August. Wolffbureau anunță oficial:

Hydroplanele noastre și-au repetat în noaptea de 12 spre 13 August atacul lor contra coastei ostice engleze și cu această ocaziune au bombardat cu bun succes stabilimentele militare și forturile dela *Harwich*, apoi, cu toată bombardarea tare a forturilor, toate hydroplanele s-au reîntors neatînse.

Behnke locțiitorul șefului admiralității.

Ministrul Român din Atena în audiență la regele Constantin.

București. — O telegramă din Atena anunță că d. Filidor, ministrul României în capitala Greciei, a fost primit zilele acestea într-o lungă audiență de M. S. regele Constantin, care s'a restabilit pe deplin de boala de care a suferit.

Cu acest prilej, regele Greciei s'a interesat de aproape de sănătatea augustului suveran al României urându-i însănătoșire grabnică.

Se știe de altfel, că M. S. regele Ferdinand s'a însănătoșat pe deplin.

Luptele îndârjite cu Italianii.

Budapesta 13 August. — Pe frontul de la Arm, Italianii au făcut din nou ei și în noaptea trecută câteva încercări de a se apropia de pozițiile noastre; Toate aceste încercări însă le a respins deja focul artileriei noastre. În apropiere de *Cormona* am bombardat cu efect o tabără italiană.

La granița Carintiei situația e neschimbată. La granița Tirolului s-a dat o luptă spre sud dela *Schludersbach*. Atacurile dușmane au fost și aici zădărnice. Toate pozițiile apărătorilor au rămas în stăpânirea lor. Italianii cari se retrăgeau, au ajuns în focul propriei lor artilerii: În valea râului *Etsch* un tren pancerat al nostru a alungat avantposturile dușmane de câmp din localitățile *Seravallo* și *Chizzola*. Höfer.

Venizelos însărcinat cu formarea noului cabinet grec.

Berlin. — *Hamburger Fremdenblatt* reproduce telegramă a ziarului *Mesagero*, dată care d. Venizelos ar fi fost însărcinat de regele Constantin

cu formarea noului cabinet. Guvernul și ceilalți miniștri au avut Marșla trecută o conferință cu toți reprezentanții împătririi înțelegeri, după care primul ministru a avut o lungă convorbire cu regele.

In nordul monarhiei situația e neschimbată.

Budapesta 13 August.

In Gallizia-occident și în ținutul Wladimir-Wolintky situația e neschimbată.

Spre vest dela Bug armatele aliate au continuat urmărirea dușmanului, care se retrage pas de pas.

Trupele austro-ungare, cari înaintază spre nord dela Wieprzul inferior, au ajuns până la Radzym. Aliații se apropie de Wlodawa.

Sfat de miniștrii la Roma.

Budapesta. — Din Lugano: In sfatul de miniștrii d. Sonnino a făcut o dare de seamă asupra relațiilor dintre Italia și Turcia cât și asupra venirii și a Italiei la interpretarea diplomatică a aliaților săi pe lângă statele balcanice.

Ministrul de războiu a raportat asupra luptelor de pe Isonzo.

Sfatul s'a ocupat apoi cu chestiunea aprovizionării populației cu grâu.

Scufundarea unui submarin de-al nostru.

Budapesta 13 August. — Submarinul nostru „Rm. 12” nu s-a mai reîntors din un drum pe care la făcut în Adriatica de nord. Conform raportului oficios italian el a fost scufundat de Italiani împreună cu toți oamenii de pe el.

In 10 August la amiază un submarin dușman a fost zdrobit de o mină în sânul din Trtest. Din oameni n-a putut fi salvat nimeni.

In aceeași zi și în ziua următoare hidroplanele noastre au aruncat bombe asupra insulei Pelagossa, care e ocupată de dușman. Din aceste bombe unele au nimerit farul, stația de telegrafie fără fir mai multe locuințe, mai mult material grămădit la olaltă și câțiva soldați. Una a mai nimerit și a nimicit un tun de calibru mijlociu, o altă a stricat o mitralie și alta a scufundat un vas cu proviziuni. Hidroplanele s-au reîntors neatinse cu toată bombardarea puternică.

Comandamentul flotet.

Scopul nemților în Polonia.

Petrograd. — „Deni” scrie: „Germanii au început o ofensivă strategică foarte însemnată în ținutul Lomja, prin care încearcă încercuirea noastră pe Vistula. Dacă ofensiva va urma, ea va lua direcția Bielostok-Brest-Litowsk. Se crede că pe acest front, care este mult mai însemnat decât chiar cel dela Vistula, va fi trimisă dela Cholm armata lui Mackensen.”

Ce face generalul francez Joffre?

Rotterdam. — „Nieuwe Courant”, ziar olandez, își pune această întrebare, la care și răspunde.

— Prin atacurile sale, pe ici pe colea el împiedecă pe Germani de a-și aduna trupele lor în anumite puncte. El le amenință necontenit întreg frontul, astfel că ei nu îndrănesc de a-l slăbi în vre-o parte oarecare, în timp ce luptele de pe pământul rusesc îi țin ocupăți și n-au trupe destule pe care să le ducă în ajutorul trupelor retrase de pe acest front.

Principalul ajutor al Rușilor, constă în aceea că împiedecă pe Germani, de a mai duce trupele trebuincioase pe locul de luptă apusean, spre a zdrobi pe Francezi.

Generalul Joffre de față știe că cel mai bun lucru ce-l poate face, în împrejurările de acum, este, ca să slăbească frontul inamic încât mai multe puncte.

El urmărește două scopuri; ori să forțeze pe inamicul slăbit, ca să se retragă el singur, sau să-l silească să-și întrebuinteze tot planul său defensiv.

El urmărește deci ruinarea liniilor de apărare ale Germanilor.

Atentat contra lui Sassonow.

Chiano, 30 Iulie. — Ziarul „Secolo” anunță din Petrograd, că un fost funcționar de minister a intrat în biroul lui Sassonow cu o secure în mână voind să-l omoare, dar a fost prins și arestat.

Se zice că atentatorul ar fi un bolnav de minte.

Comunicatul statului major german.

Rușii sunt respinși mereu.

Pe câmpul de operații dela vest: In Argoni au fost respinse mai multe atacuri ale Francezilor, îndreptate în contra fortului Martin ocupat de noi. La Seeburgen am împușcat un hidroplan englez, pe al cărui pilot l-am făcut prizonier.

La Rougement și Seutheim, spre nord dela Belfort, aviatorii noștri au silit două avioane dușmane să se dea jos.

La ost și sud-ost: Trupele lui Hindenburg cari atacă Kowno, au înaintat mai departe. Pe sectorul Dwina Rușii au încercat din nou mai multe atacuri nereușite.

Intre Narva și Bug am înaintat mai departe, cu toate că dușmanul în repetate rânduri și-a adus forțe nouă pe acest front și noi trebuie să-i înfrângem din unghiu în unghiu rezistența.

Armata generalului Scholtz a făcut erii 990 prizonieri, a capturat trei tunuri și 2 mitralieze, iar armata lui Gallwitz, din 10 August începând, a făcut prizonieri 6550 Ruși, între cari 18 oficeri și a luat 9 mitralieze și un măgazin cu material pentru pioneri.

Trupele de urmărire a principelui de Bavaria în marș forțat au ajuns luptând în ținutul Socolow și erii, ocupând orașul Stedlee, au ajuns în partea de câtră Liviec, spre sud dela Mordy.

Trupele aliate din armata lui Mackensen urmărește pe dușman pe întreg frontul.

In înaintarea lor coloanele germane de marș se întâlnesc pe tot drumul cu grupuri mari de locuitori poloni, pe cari Rușii i-au târât cu ei când și-au început retragerea, iar acum, când aceștia nu mai sunt în stare să țină pas cu trupele cari se retrag în grabă mare, li-s-a dat libertatea, de care se bucură cu toată mizeria de nedescris în care se află.

Comunicat turcesc.

Ei resping încercările de înaintare ale aliaților.

Constantinopol, 12 August.

Spre nord dela Ariburnu în urma unui atac energic din 10 August am respins pe dușman cu 500 metri mai înapoi, și i-am pricinuit pierderi însemnate. Aici am luat o mitralie și 200 puști. In noaptea spre 10 August la aripa stângă la Ariburnu, am ocupat din nou o parte a unui tranșeu dușman. La Sedd-il-Bahr am făcut prizonieri câțiva Francezi, între cari și un oficer și am capturat un mare număr de puști.

Bateriile noastre ascunse au nimerit în Golful de Saros un crucișetor dușman, care ținea sub foc direct ținutul Bulair.

In 10 August un aviator dușman a aruncat trei bombe asupra spitalului din Galata Koy cu toate că drapelul semilunei roșii se putea observa bine. Un soldat a fost omorât, iar trei răniți.

Pe celelalte fronturi situația e neschimbată.

Constantinopol 13 August.

Pe frontul dela Dardanele am respins în 10 August patru atacuri ale dușmanului, îndreptate contra pozițiilor noastre. Dușmanul a lăsat în urma sa 300 de morți.

La un atac în contra unei diviziuni turcești, trupele noastre trecând în asalt, au scos pe dușman din pozițiile lui și au capturat 2 mitralieze.

La Sedd-il-Bahr în ziua de 10 August după amiază pușmanul a început un atac, cu care ocaziune a făcut să explodeze două mine înaintea aripii noastre drepte. Cu toate acestea a fost respins suferind pierderi. In 11 August înainte de amiază am nimicit cu totul un detașament dușman de mărimea unei companii, care voia să atace tranșeele noastre dela aripa stângă.

Pe celelalte fronturi nu s'a petrecut nimic mai însemnat.

România și războiul lumii.

Condițiunile puse de România pentru intrarea în război. — Când va hotărî intrarea în război.

Sub titlul „Politica de două feluri” ziarul „Moldova”, organul dlui Carp scrie următoarele:

„Le Temps”, aduce știrea că între guvernul Brătianu și împătrita înțelegeri s'a ajuns la o înțelegeri. Ziarul oficios francez se întreabă numai dacă cererea guvernelor puterilor centrale ca trecerea munțiunilor să fie lăsată liberă nu va încredința pe d. Brătianu că ziua intrării în acțiune a sosit.

„România, zice „Le Temps”, de o lună este în tratative cu aliații. După multe întreruperi a tratativelor, se pare că în sfârșit împătrita înțelegeri a primit condițiunile puse de d. Brătianu pentru începerea războiului împotriva Austro-Ungariei.”

Ziarul „Moldova” observă, că aceasta nu va împiedeca pe d. Brătianu să-și continue jocul de până acum.

Ziarul „Berlinske Titende” află din Paris, că ministrul României de acolo a plecat la București. La Paris aceasta călătorie a ministrului român se ia ca un bun vestitor și anume că după aceasta România în curând va lua hotărîre, iar dat fiind că s'a sfârșit secerișul, ea nu va întârzia să-și arate hotărîrea din urmă!

Sub titlul „Să nu pierdem momentul” ziarul „Moldova” publică un articol din care luăm următoarele:

Să dorim împlinirea tuturor visurilor, tuturor năzuințelor, tuturor nevoilor; dar să nu uităm nici o clipă unde și când trebuie să ne îndreptăm ochii.

Să nu pierdem momentul; să pornim la luptă acolo, unde ne duce visul și interesul acolo unde astăzi ne așteaptă izbânda.

Războiul și statele balcanice.

— Un articol al ziarului „Corriere della Sera”. —

Agenția italiană a trimis ziarelor cuprinsul unui articol al ziarului „Corriere della Sera” asupra ținutei statelor balcanice.

Despre Grecia ziarul spune că alipirea ei la puterile centrale este aproape un fapt implinit. În ce privește Bulgaria, situația e neschimbată.

Cu privire la România, „Corriere della Sera” zice astfel: „Putem spune că guvernul din București urmează a asigura pe guvernele împătritei înțelegeri că va continua tot mai tare să oprească orice trecere de material de războiu, hotărât Turciei. De această asigurare luăm cunoștință cu mare bucurie. Cum însă Turcia primește mereu material de războiu, guvernul din București va dovedi că și-a împlinit chemarea sa când paza sa nu va fi mai prejos de sinceritatea dorințelor sale bine încercate”.

Ziarul sus pomenit spune apoi despre intrarea României în hora războiului contra Austro-Ungariei, că la Roma nu se vorbește de această intrare ca de un lucru tocmai așa de apropiat. Dar va face bine glasul națiunii de același sânge cu noi și buna prietenă a noastră, să-și dea seamă de primejia care, cu toate dispozițiunile noastre cele mai bune, cu cari poate în orice caz să socotească, ar putea amenința viitorul său, când puterile ce se bat pentru neatrănarea și libertatea popoarelor europene, vor urma, după biruința neîndoioasă, la revizuirea hărții Europei după principiul naționalităților. Atunci întrebarea mare națională românească va fi greu de hotărât.

Este sigur că aliații vor fi una în ideea de a face din Polonia și până la Balcani un lanț de state libere și independente. Ele vor avea acea putere în noua cumpănă europeană, sub o nouă formă, pe care au-o până acum Austro-Ungaria, a cărei împărțire va fi mijlocul principal de a se aduce un bun și statornic echilibru european. Fiind însă anumite locuri, unde nu va fi posibil să se aplice într-un chip strict principiul naționalităților, pentru a se atenua viitoarea împărțire a nouilor cuceriri, atunci va trebui să se țină seama și de eforturile depuse mai mult sau mai puțin de fiecare naționalitate în parte pe timpul acestui războiu liberator.

Dacă deci România ar rămâne în neacțiune, unele puteri, din motive de cumpănă ar putea să propună alcătuirea unei viitoare Ungarii, în locul unei Românii întregite ca neam și mărind ca stat.

Italia va urmări mereu cu ochi buni de păzitor și de mamă dezvoltarea României, dar nu s'ar putea pretinde ca toate puterile să fie deopotrivă interesate la înflorirea regatului latin dela Dunăre. Trebuie să amintesc cum că Anglia are o simpatie veche pentru Ungaria și la Londra se lucrează și astăzi pentru ca aceste sentimente față de Ungaria să nu se răcească în opinia publică britanică. Dovadă este prezența la Londra a mai multor membrii din aristocrația maghiară,

Ziarul de mai sus zice că lucrurile acestea nu le spune pentru a atinge câtuș de puțin România, ci numai pentru a atrage atențiunea unei țări, pe care noi Italianii o dorim tot mai mare și tot mai puternică, asupra primejdiei ce ar putea să se ivească dintr-o prelungită lipsire dela lupta pe care noi o ducem.

Ziarele berlineze, — de unde reproducem articolul de mai sus, — publică articolul lui „Corr. della Sera” însoțindu-l cu vorbe de batjocură în care spun, că Italia vorbește despre împărțirea monarhiei și împărțește ținuturi din corpul acesteia ca și când Italianii ar fi ajuns cel puțin în inima imperiului habsburgic.

Vești felurite.

Scufundarea unui vapor de războiu turc.

Din Constantinopol se anunță oficial: Un vas submarin dușman a scufundat Luni dimineață cuirásatul nostru „Frederic Barbarossa”; o bună parte din oameni a fost mântuită.

Pierderea acestui vapor nu ne va mișca prea mult; cumpăna e acum de 1 vapor turc pierdut pentru 10 ale dușmanului.

Vapoarele cari ne mai rămân vor arăta aceeași lucrare și oamenii același patriotisme cald și vor ști să pricinuiască prin destoinicia și duhul lor de jertfe, aceleași pierderi dușmanului, cum au făcut până acum camarazii lor.

Fabricarea de muniții în Anglia

Din Rotterdam se comunică:

Ministrul Angliei pentru fabricarea de muniții, Lloyd George, a zis astfel în fața corespondentului din Londra al ziarului „Tems”:

Fabricarea muniției în Anglia a fost pe la mijlocul lunei trecute de 50 ori mai mare ca în luna Septembrie a toamnei trecute, iar cu sfârșitul lunei August va fi de 100 ori mai mare, precum a fost anul trecut.

Svonul ziarului „Adevărul” despre o înțelegere între România și Rusia.

București. — Ziarul „Adevărul” scrie: De douăzeci și patru de ore în Capitală se aude svonul că România a încheiat o înțelegere cu Rusia. Rusia a primit propunerile României și că această înțelegere a fost deja iscălită de către amândouă statele. Adevărul acestui svon — scrie „Adevărul” — e nesigur.

Intrevederi diplomatice la București.

București. — D. Ion Brătianu, primul ministru român, a primit Duminecă și Luni pe toți miniștrii străini fiind de față de astădată în București.

D. Blondel ministrul Franței a și venit din Constanța spre acest scop.

Comunicat englez.

Londra, 30 Iulie. — Luptele din zilele trecute pe mai multe puncte ale peninsulei Gallipoli, au adus progrese însemnate. În zona de sud-vest a drumului spre Kritia am înaintat 200 metri și am respins toate contra-atacurile, cauzând Turcilor mari pierderi.

America a dat îndărăt nota monarhiei.

Rotterdam. — Statele-Unite au răspuns la nota trimisă de monarhia noastră guvernului american în afacerea trimiterii de munițiuni și arme. Guvernul american a răspuns cu respingere la nota monarhiei.

100 mii oameni și 60 vase împotriva Dardanelelor.

Berlin. — Din Paris se anunță prin Haga: „Tems” scrie că numărul armatei aliaților la Dardanele a sporit la 100.000 oameni. Se vestește că în jur de peninsula Gallipoli se găsesc peste 60 de vase de războiu.

Intervenția României în favorul Rusiei este azi cu neputință.

Berlin, 30 Iulie. — Corespondentul român al ziarului „Züricher Post” raportează acestuia: Toți militarii știu foarte bine, că ajutorul României fără apărarea din coaste de către Rusia ar însemna chiar o nenorocire pentru țară.

Că România ar putea da ajutor Rusiei celei strămtorale și bătute, nu o mai cred astăzi nici cel mai vesel dintre oameni.

In afacerea ajutorului japonez.

Berlin, 30 Iulie. — Ziarul „Rjeci” anunță din Tokio, că negocierile asupra ajutorului, ce l'ar da Japonia Rusiei s'au oprit în zilele din urmă cu totul; dar și fără aceasta, era cu totul cu neputință o înțelegere în această atacere, de oarece cererile Japoniei erau prea mari și prin urmare ar fi mai înțelepțește, dacă lumea ar lăsa cu totul nădejdea unui ajutor din această parte.

Războiul cu Serbia e sub spuză, dar n'a încetat.

Berlin. Corespondentul din Balcani al ziarului „Vossische Zeitung” scrie într'un articol despre stările din Serbia următoarele:

Transporturile ce sosesc prin Salonic din Anglia, Franța și America, umple golurile, ce se ivesc în munițiunea armatei sârbești. Mai demult trimetea Serbiei muniție Rusia, acum chiar întors prin Serbia și pe Dunăre se transportă Rusiei muniție din străinătate.

Mâncare Sârbă capătă din România pe banii ce-i capătă dela Anglia, de câți numai au lipsă. Nici una dintre măsurile, de oprire luate din partea României, cari au alins puterile centrale, nu s'au referit și la Serbia. Boalele ce făceau stricațiuni în Serbia, nu pot. În Belgrad se mai ivise în vremea din urmă cazuri de tifus exantematic, dar în celelalte părți ale țării nu mai sunt boale lipicioase.

Belgradul ce e drept a suferit mult în urma bombardărilor, dar nu în așa măsură, cum s'ar fi crezut. Cartiere și străzi întregi au rămas nentinite. Recolta din acest an e favorabilă, cu un cuvânt dacă Serbia ar putea încheia pace în starea în care se află acum, s'ar putea numi fericită.

În sfârșit una dintre cele mai grele întrebări o chestia comunicației pe Dunăre. Dar Dunărea sârbească nu e lungă. Dacă de pildă, monarhia ar ocupa la Orșova șarmul sudic ar face cu puțință și exportul României pe acest drum. Războiul cu Serbia e sub spuză, dar n'a încetat.

Ce zic scriitorii din România despre părerile celor fugiți din Ardeal.

— Un ceas de înaltă încordare sufletească.
— Credința păstrării neștirbilită a României.
— România mai are capi conducători.
— Mai multă încredere să avem unul în altul.

Cunoscutul scriitor din România, G. Galaction, premiul Academiei române din anul acesta, publică în revista politică literară din București „Cronica”, al cărui director este, o „Lămurire unor frați din Ardeal”, în care răspunde astfel la un articol publicat de d. Tăslăuanu în „Epoca” în care acesta învinuia pe scriitorii din România că nu se interesează de visurile naționale:

E o întrebare totdeauna grea cum trebuie să te porți, în lumea aceasta, ca să nu iulburi pe oamenii tăi. Un mare învățat preocupat în prima linie de liniștea lui spune că, în privința aceasta, cea mai înaltă înțelepciune este să nu crezi nimic, și să taci de-apururi, fiindcă astfel nu te mai frământă nici tu, nu mai superi nici pe ceilalți. Dar tot acest învățat știe bine că gândurile lui și ale tuturor filosofilor au prea puțină trecere și ascultare printre noi. El vede că: de când o lumea, înțelepții au dat mereu aceleași sfaturi și nebunii au răspuns neschimbat cu aceleași fapte.

Deci, să ne mângâiem și să ne ducem mai departe greaua noastră povară. Am citit acum în urmă într'un ziar, un articol datorit unui confrate ardelen. pe care cred că am onoarea să-l cunosc, Autorul să plânga că revista noastră a vorbit cu nepricepere de românii tran-

silvăneni, ce se găsesc la noi, și să miră că lucrul a fost cu puțință odată ce și eu sunt director al „Cronicei“.

Iar pe cale particulară, pretini buni, de felul lor de peste munți, și colegi de școală teologică, transilvăneni și bănățeni, m'au rugat „să le tilcuesc pilda aceasta“ .. O fac cu plăcere.

Toți câți suntem români, trăim azi un ceas de înaltă încordare sufletească. Iorim, sperăm șocotim și grăim. Ne deosebim totuși în două părți. Unii dintre noi sunt atât de stăpâniți de nădejile naționale, încât ar vrea să le vadă îndeplinite în timpul cel mai scurt și sunt de parere că trebuie să facem o sfortare voinicească, ori ce s'ar întâmpla pe urmă. Ei voesc în primul rând să aibă izvoarele iltului și mândrul cuib ales de vulturul roman al lui Traian pentru întemeierea poporului român. Fi-rește cei mai fierbinți apostoli în scopul

și pe cărarea aceasta, se găsesc printre românii ardeleni. Și cu drept cuvânt. Alături de acești frumoși luptători se prezintă partea numeroasă a celor ce pun piedeci însuflețirii și mai înainte de toate una mare. Aceștia gândesc și simt așa: În mijlocul poporului românesc risipit și împărțit, avem azi o Românie închegată cu greutatea cumplită și cu dureri mucenicești. Măcar atâta cât este, trebuie s'o păstrăm cu orice preț. Tot ce vom chibzui și tot ce vom întreprinde trebuie să plece dela gândul acesta. Orice speranță și orice pornire care neșocotește punctul nostru de plecare ni se înfățișează ca fără înțelepciune și fără sănătate. Deabea este o jumătate de veac de când România unită a ieșit din oceanul nenorocirilor noastre istorice, printr-o minună aproape egală minunei care aduce la fața oceanului o nouă insulă. Să ne aruncăm cu capul în jos, într-o

Fuga prin apă.

Ruși prinși de Nemți din două părți, în retragerea lor, slobod răgazurile râurilor, ca să-i împ edece. Totuș aceasta nu le reușește, ba ce e mai rău, chiar poporul care vrea se fugă din fața dușmanului, trebuie să alege prin apă până la brâu. Astfel cad însuși Ruși în cursa pe care le-au întins-o Germanilor.

întâmplare îndoelnică? Să punem în primădie aceia ce neamul nostru are azi mai sigur și mai bun? Să ne ferească Dumnezeu! Un negustor poate să se arunce în furtună, în pară și în gura leilor, punându-și în joc capitalul și viața, fiindcă e de capul lui și poate să încerce toate căile cari duc la bogăție. România nu poate să tacă politica aceasta;

Iată care e deosebirea de ținută sufletească dintre unii confrăți și colegi transilvăneni și dintre noi. Li înțelegem foarte mult și ne doare că au găsit în „Cronica” o vorbă mai aspră. Dar cugete și ei mai bine nu numai la văduvele și la orfanii din Ardeal, dar la în ceratul nostru popor de pretutindeni și mai ales la credința păstrării României! Să întregim neamul, foarte bine, dar să-l întregim cu România, nu cu nimica.

Sunt cu totul de părerea lui. Ardelenii sunt în casa noastră oaspeți bineveniți și dragi. Odihnească-se, trăiască la noi cum vor și cât vor. Dar să ne studieze, bine, și să ne înțeleagă. Într'un fel se înțeleg lumea când ești în Transilvania, și cu totul altfel începe să ți se deslușească, dacă ai apucat să treci Carpații, dinconce. Să ne dăm bine seama de toate acestea și să ne primim unii pe alții cu înghăduială într'adevăr frățescă.

O povară pe care vreau s'o iau de pe sufletul amicilor mei ardeleni este ideea falsă ca astăzi România nu mai are capi conducători și că prin urmare calea dorințelor este deschisă. E o greșală. Tot ce ne trebuie ar fi mai multă liniște și mai multă încredere unul în altul. E destul bubuit de tunuri, sunt destui nori de praf de pușcă de jur împrejurul nostru; ar trebui să dorim și să aducem între noi liniște și limpezime. Bănușela, zavistia și discuția stearpă ne micșorează, ne fac să cădem sub vrednicia ceasului de față. Noi care ne cunoaștem de mult și ne stimăm: să nu desnădăjduim unii pe alții. Ajunge zilei răutatea ei.

G. Galacțion.

Cetatea Lomza luată cu asalt de germani.

— Trei forturi ale cetății Kovno au căzut. — Armatele lui Woyrsch dela Ivangorod se unesc cu armatele lui Mackensen și Arhiducele Iosif Ferdinand dela Lublin. —

Armata rusă gonită din cetățile de pe râurile Narew și Vistula se retrage grăbit la răsărit, în spre râul Bug. Brest-Litovsk, unde se înaltnesc liniile ferate dela Bjelostok, Lukov, Siedlce și Kovel — este punctul de aprijin mai însemnat dela Bug. În vreme ce armatele lui Mackensen luptă împotriva contra-atacurilor rusești între Uhrusk, Honak și Ostrov, — armata arhiduceului Iosif Ferdinand a trecut râul Vleprz unindu-se cu armatele lui Woyrsch și Kovecs, cari au trecut linia Riki-Gonzika și Garvoli și drumul Lublin—Varșovia.

Marele succes al zile de Marți e că locul nostru cotit devine tot mai drept iar prin unirea armatelor cari au lucrat la Ivangorod cu acelea cari au cucerit Lublinul, face ca Rușii să fie respinși și fugăriți de o armată crescută în putere printr'o împreună lucrare.

La mieză noapte, cetatea Novogeorgievsk continuă a fi bombardată de greaua artilerie ger-

mană. Trei forturi din cetatea Kovno au căzut. Prin cucerirea cetății Lomza se află acum toate întăriturile de pe linia Narew în stăpânirea germanilor.

Armata principelui Leopold al Bavariei care a intrat în Varșovia, în urmărirea rușilor, s'a unit cu armatele germane dela Narew. Un succes frumos a fost ajuns la Nistru prin cucerirea poziției întărite rusești dala Czernelica.

Sfârșitul războiului.

— Prezicerile unui scriitor spaniol. —

Când se va sfârși războiul european, cum va fi mapa lumii după războiu? Aceasta este întrebarea cu care se ocupă multe minți. Scriitorii prieteni ai Ententei îl văd într'un fel iar cei ai Puterilor din mijloc în alt fel.

În Barcelona (Spania) a ieșit o carte sub titlul „El fin de la guerra”. Cartea e scrisă după părerile germane în formă de roman. Autorul ei prieten al Nemților Vicente Blasco-Ivanos prevede sfârșitul războiului și harta lumii în modul următor:

Vărsării generale de sânge li vor pune capăt România și Bulgaria, Bulgaria va intra cu 180 mii ostași în Serbia, va zdrobi oștile sârbești și să va uni cu armatele austro-ungare la Niș Serbia și Muntenegru își vor pierde domnia și vor fi alipite imperiului austro-ungar.

România va intra cu 250 mii ostași în Basarabia și o va cuprinde iar oștile puterilor centrale vor înainta spre Petersburg. Rusia va cere pace.

Rusia va pierde Polonia, care va fi numită de stat de sine stătător. Finlanda va fi republică și va intra în alianța scandinavă. Basarabia se va da României. Părțile sudiceale Caucasului se vor da Turciei, iar Rusia va primi în Asia mică ca despăgubire provinciile: Afganistan cu 624 mii km. □ și Beludcistan cu 367 mii km. □

Belgia se va alipi la Germania și regele Albert va primi insula Madagascar din Oceanul Indio, care este acum proprietate franceză.

Austro-Ungaria se va refăce după modelul imperiului german într'un stat, în care toate popoarele vor avea autonomia lor. Serbia și Muntenegru vor trimite densomenea deputați în Reichstagul din Viena.

Oare bine a judecat spaniolul?..

Dr. A. R.

O întâmplare duiosă.

Cetim în „Excelsior”: scrisoarea cea mai fierbinte, dela începutul războiului și până acum. este de sigur aceea pe care a primit-o o tânără americană, care trăiește la Paris, și care era logodită cu un ofițer de cavalerie francez, ucis în Flandra.

Dupăce vorbește de rana pe care primit-o în piept, logodnicul îi scrie:

— „Alături de mine mai zac doi răniți, a căror soartă — ca și a mea — este hotărâtă.

Unul dintre ei este ofițer de highdera (infanterie de munte scoțiană) celalalt simplu uhlan (cavalerie prusiacă). Scoțianul are un picior smuls din șold, iar uhlanul are întreg pieptul stâng ciuruit de gloanțe de ărapnă. Cu toate suferințele și durerile lor, cari trebuie să fi fost îngrozitoare, ei se căzniră să-mi fie de ajutor. Când îmi veni în fire germanul ne dădu fiecare — apoi și lui însuși — câte o injecție de morfină. După injecție simțindu-se ceva mai bine începurăm să ne vorbim. Pe englezește bineînțeles, căci scoțianul nu știa altă limbă.

Vorbele ne aduseră cu încetul la ființele scumpe ce le lăsasem acasă....

Englezul și germanul erau amândoi însurați de vre-un an. Deodată mă gândii la Franța, la tricolorul nostru, la tot ce Franța, făcuse pentru libertate. Și mă uitai la german, care încetase să vorbească, cum scosese tăcut din sacul său o carte de rugăciuni și se înce-re-a să citească serviciul religios al soldaților răniți în luptă.

Uitându-mă la el, am priceput deodată de ce ne luptam....

El murea pentru gândul de cucerire, de mărire, pe când englezul și cu mine contribuim poate prin moartea noastră, la biruința culturii și a păcii între popoare.

Această scrisoare a fost găsită de o patrulă a „Crucei Roșii” franceze și a fost trimisă acum câteva zile logodnicei ofițerului mort, la Paris.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 19 August n.

Înștiințare pentru anul școlar 1915/16. Anul școlar 1915/16 se începe la 1 Septembrie n. 1915.

Părinții, cari doresc a-și da copiii la acest institut, sunt poștiți a se prezenta cu fiii sau fiicele lor în cancelaria direcțiunii gimnaziale la 1, 3, 3 și 4 Septembrie n. 1915 spre înmatriculare. Școlarii cari se înmatriculează pentru primădată la gimnaziu, ori școala primară, împreună cu aceasta, vor aduce *testimoniul școlar extras de botoc și certificat de revaccinare. Testimoniul școlar de pe clasa precedentă îl vor prezenta toți școlarii, cari au absolvat clasa precedentă în institutul nostru. Examenele de corigență, de primire și supletorii se vor ține la 30 și 31 August n. a. o. Celce se vor prezenta mai târziu, vor trebui să dovedească cauza întârzierii.*

În clasa I. gimnazială se primesc numai școlari cari au implinit anul al nouălea, dar n'au trecut peste al doisprezecelea; asupra primirii celor trecuți peste doisprezece ani hotărăște conferința profesorală, și numai în 5 Septembrie se primesc atari școlari, dacă nu s'a ajuns numărui proscris pentru o clasă.

Școlarii din școala populară se vor primi în școala primară, ori în cl. I. gimn.

În școala primară nu se solvește didactru.

În clasele gimnaziale școlarii români gr.-or. și gr.-cat. din protopresbiteratele Zarandului și Hălmeagului solveșc didactrul de 16 cor, pe an, iar cei de alte confesiuni, de alte naționalități și din alte locuri, câte 24 cor. pe an.

Fiecare școlar solvește pentru bibliotecă câte 2 cor. la an; taxă pentru fondul de pensiune regnicolar al profesorilor 12 cor., pentru atestate și anuar 3 cor., pentru *„fondul școlarilor morboși”* câte 1 cor., pentru fondul de excursiuni 2 cor.

Școlarii săraci, diligenți și cu conduită bună, se scutesc de didactru, sau se împărtășesc de ajutoare și beneficii din fondul „*Masa studenților*”, sau din alte mijloace de care dispune Institutul. Ceice se simt îndreptățiți la scutirea de didactru, la înscriere au a-și prezenta *cererea instruată în regulă la începutul anului*. Mai târziu nu se vor lua în considerare.

Didactrul se solvește deodată la înscriere, sau în două rate și anume: întâia rată, la înscriere, și a doua în Februarie *necondiționat*.

Toate celelalte taxe în suma de 20 cor., se solvesc deodată la înscriere. Fără solvirea acestora nu se va înscrie nici unul.

Fără știrea și învoirea direcțiunii gimnaziale, nu e permis nici unui elev a ocupa cvartir. Aceia, cari nu vor obzerva aceasta îndrumare, nu se vor înscrie.

Fiecare școlar trebuie să aibă cărțile de școală, admise la acest institut. Cărțile rupte și murdare se vor lua dela școlari și se vor nimici.

Dela fiecare școlar se cere, să aibă îmbrăcăminte corespunzătoare și haine de pat.

În 6 Septembrie 1915 medicul gimnazial va vizita școlarii în prezența dirigentului de clasă, se va face împărțirea oarelor și se vor începe prelegerile pe anul școlar 1915/16.

In 4 Septembrie n. 1915 se va face. Invocarea Duhului Sfânt și citirea legilor școlare Brád (Brad) August 1915.

Direcțiunea gimnazială:
Ștefan Albu, director.

Cazuri de coleră în com. Sibiu. Cătim în „Sieb. D. Tageblatt“ că în 7 l. c. au încetat din viață în spitalul de epidemii din Sibiu două persoane de coleră asiatică. De atunci, în urma măsurilor luate nu s'a mai ivit în Sibiu nici un alt caz de holeră.

Miercuri s'au constatat în comuna Poplaca două cazuri de holeră, iar ieri alte trei cazuri. Luându-se măsurile de lipsă această comună s'a declarat de contaminată de coleră oprindu-se orice export de alimente din Poplaca.

Rușii zdrobesc tot în calea lor. Zia-rele comunică din cartierul presei noastre de război că Rușii cari se retrag lasă peste tot în urma lor o mare de flăcări. S'au organizat adevărate companii de aprinzători, cari sunt provăzute cu petrol și cu bețe de celoid și dau foc la tot. Lângă Sokal s'a dat foc la un spital de boale infecțioase, care a ars cu bolnavi cu tot. Recolta n'au putut o lua Rușii peste tot și a fost aproape pretutindeni distrusă.

Moartea ofițerului de marină Lerch Egon. Se anunță din Viena: Împreună cu echipajul submarinului „U XII“, scufundat în Adriatică de nord și-a pierdut viața și comandantul submarinului locotenentul la marina de linie Egon Lerch, care în Decembrie, prin un îndrăzneț atac în canalul Otranto, torpilase vasul francez cu bandiera admiralului „Cassat“, fiind destina pentru aceasta cu ordinul loopoldin și crucea de fer germană cl. I.

Luptă de eamnă. Ministrul francez de război, Millerand, a declarat într-o convorbire cu un ziarist, că Franța se așteaptă la o campanie de iarnă. Dar se poate întâmpla și cazul, — a zis ministrul, — când un eveniment oarecare va grăbi deslegarea. Problema este deocamdată să ne pregătim de războiul de iarnă. Franța lucrează, în această direcție, din toate puterile sale, — și cu ostiri de toate colorile.

La așezământul de binefacere numit „Reuniunea română de înmormântare din Sibiu“ au fost primiți cu taxa de 2 cor. pentru înscrisiere și cu taxa de câte 60 bani după cazurile de moarte următorii membrii noi: Simion Nicoră, econom și soția sa Maria și Maria D. Nicoră, prescurărită (Jina); Nicolae Peicu, paroh (Galomfalău mare) și soția sa Aurelia n. Cioran; Paraschiva Tipuriță, soție de comerciant (Vale); Maria Barbu n. Belascu, soție de econom (Sibiu); Ioan Bădilă, econom (Poplaca) și soția sa Ana n. Marcu. Ajutoare statutare s'au plătit după răposării membri Rafila Blăjan, George Simion, ospătar și Petru Marian, econom (Cucerdea rom.), cu cari numărul membrilor răposati din sinul Reuniunii a ajuns la 264. Să atrage binevoitorii băgare de seamă asupra întreprinderii de „Pompă funebă“ a Reuniunii din strada Bruckenthal Nr. 17, al cărei venit curat se dă fondului „Azilului-orfelinat“ pentru adăpostirea orfanilor și a bătrânilor noștri scăpați.

Recolta Rusiei. De la 1 August 1913 până la 15 Iulie 1914 Rusia a trimis în afară 4.575.000 tone de grâu. De atunci până la 15 Iulie 1915 a exportat 53.000 tone! Măsura este aceeași pentru celelalte cereale. Acum s'a adunat și recolta a doua, fără să fie vre-o speranță de desfacere a acesteia. De aci vin și încercările nebuine ale Rusiei de a face pe România să dea ajutor la deschiderea Dardanelor. Rusia are

nevoie de bani și de puțință de a-și vinde cerealele, înainte ca aliați săi să fi putut desface pe ale lor. De aceasta se va îngriji de stăpânirea Dardanelor. — Englezii cari au dat împrumuturile contra punerii la zălog a cerealelor rusești, au deasemenea mare interes ca Rusia să nu aibă nici un concurent pe piața lumii. În schimb liberarea Dunării ar asigura recoltei bulgare și române un loc de scurgere strălucit.

Ultime știri.

Ofensiva contra Serbiei.

„Ziua“ serie:

Sofia, 29 Iulie. — Știri primite aici anunță ca împlinită și sigură hotărîrea austro-germanilor de a lua o ofensivă în contra Serbiei. Această nouă ofensivă nu va întârzia. Ea se va produce cel mai târziu în a doua jumătate a lunii August.

După știri sigure Turcia are încă muniții numai pentru două luni. Dacă până atunci legătura dintre Turcia și puterile centrale nu va fi făcută, Turcii vor fi siliți să predea Dardanelele numai din lipsă de muniții. Pentru a înălțura această întâmplare austro-germanii vor începe noua lor ofensivă contra Serbiei.

Roma, 29 Iulie. — Ziarul „Tribuna“ primește din Salonic știri din izvor grec și sârb despre o mare adunare de trupe germane, cu artilerie numeroasă de toate calibrele, ce s'ar fi făcut spre frontul sârbesc, mai ales aproape de Orșova.

După zisele telegrame, se ecotește că ar fi ajuns acolo cam o sută de mii de oameni; astfel, lupta de începere anunțată de comunicatul sârbesc s'ar înțelege prin pregătirile acestei întreprinderi austro-germane, cari țintesc să rupă apărarea sârbilor pentru a ajunge, trecând prin Bulgaria, în Turcia și astfel să dea o mână de ajutor Turcilor, ce se găsesc într-o stare foarte grea și cer mereu ajutor.

Correspondentul zisului ziar adaugă că starea sufletească a trupelor sârbești este la înălțime, dar că încercările austro-germane sunt uriașe încât față de dorințele celor din Balcani pentru o luptă de partea Înțelegerii, mișcarea germanilor ar trebui să fie semnul unei reluări cu toată puterea a luptei contra Strămtorilor din partea aliaților, mai înainte ca germanii să apuce a-și pune planul în aplicare. A. T. F.

Lupta hotărîtoare va fi la Brest-Litowk.

Din Haaga se telegrafiază gazetei „Deutsche Tageszeitung“ următoarele: *Guvernul englez este foarte îngrijat de întâmplările de pe câmpul de luptă rusec. Sir Eduard Grey ar fi spus cătră prietenii săi, că lupta hotărîtoare cu Rusia se va da poate chiar la sfârșitul săptămânii aceștia la Brest-Litowsk.*

Vapor englez scufundat cu 3.000 de oameni.

Din Constantinopol se telegrafiază gazetei „Frankfurter Zeitung“ următoarele: Vaporul *Pentinsular* de 10000 de tone, care a fost scufundat de un torpilor german, ducea cu sine cam 3000 de oameni pentru asediarea Dardanelor. Scufundarea s'a întâmplat în timp de 4 minute lângă insula Cos.

Încă un torpilor de-al nostru scufundat de italieni.

Pola, 17 August. — După cum vestește un comunicat italian, torpilorul nostru „U 3“ a fost scufundat în Marea Adriatică. Un ofițer și unsprezece oameni au fost mântuiți și luați prizonieri

Comandamentul flotei.

Meseriașii și războiul.

Rugămintele către Reuniunile noastre de meseriași și către intelectualii noștri.

Năpraznicul războiului își cere jertfele sale de sânge și de avut dela toți fiii patriei deopotrivă, aparținând ei oricărei clase sociale.

Clasa meseriașilor noștri își împlinește și ea cu cea mai mare scumpătate datorința față de tron și de patrie, dând un însemnat contingent de bravi ostași, din cari o seamă luptă cu arma, o altă seamă ca harinici meșteri la confecționarea lucrurilor trebuincioase pentru război, iar alții ca simpli muncitori la diferite alte lucrări în legătură cu războiul.

Din aceste cauze reduse în activitatea lor de până aci Reuniunile noastre de meseriași, și cu ele și puținii conducători ai lor, rămăși acasă, lor la vine datorința de a se îngriji de adunarea la un loc a datelor prețioase, despre jertfele de tot soiul pe cari meseriașii noștri le aduc cu atâta abnegațiune pe altarul patriei.

Drept aceea ne adresăm pe această cale către toți conducătorii Reuniunilor de meseriași, cum și către toți cărturarilor noștri dela orașe și dela sate, către preoții, învățătorii, și ceilalți intelectuali, cu respectuoasa rugămintă să binevoiască a compune o *consemnare cât mai exactă despre toți meseriașii noștri, fie meșteștri, fie sodali (calfe) sau învățați (ucenici) chieșiți la armată*, în care să se includă a) localitatea, b) numele, c) meseria cu indicarea calității de măestru, sodal, învățacol, d) data intrării în armată, e) trupa la care s'înrolat, f) dacă se află pe câmpul de luptă sau e aplicat în vreun atolier sau la alte lucrări, g) rangul și distincțiunile militare, h) dacă e rănit, i) dacă a murit, data decedării și locul unde a murit.

Acestea date, însoțite și de alte eventuale notițe din viața meseriașului înrolat, să se trimită la adresa subscrisului prezident spre a servi drept material vrednic la alcătuirea și tipărirea unei cărți de seamă de interes și familiar și obștească.

Sibiu, 7 August 1915.

Pentru comitetul central al Reuniunilor române de meseriași:

Victor Tordășianu
președinte.

Ștefan Duca
notar.

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.
Pentru editură responsabil: Ioan Hereș.
Tiparul: „Tipografia Poporului“

Anunț.

Comuna Mohu, arăndează prin licitație publică în biroul antistiei comunale la 28 August st. n. la 2 ore p. m., o moară pentru măcinat făină cu trei pietri, pe timp de 3 ani, adică din 1 Ianuarie 1916 până la 13 Decembrie 1918.

Condițiile mai amănunțite se pot vedea în biroul antistiei.

Mohu, 8 August 1915.

Antistia comunală.

Anunț de căsătorie.

Un teolog gr.-or. român în cursul al II-lea de teologie, caută un preot, care printr-o legătură de căsătorie în familia dânsului, ar fi inclinat să-i supoarte mai departe cheltuielile pentru terminarea studiilor teologice.

Scrisoriile dimpreună cu fotografia să se trimită administrației „Foi Poporului“ din Sibiu,

Cea mai strictă discreție!

Anunț de căsătorie.

Doritor de căsătorie, absolvent de teologie sau de pedagogie poate găsi o fetiță de 19 ani, din Săliște, din familia cea mai bună, cu creștere bună, econoamă pricepută la casă și la câmp și croitoreasă de haine, aranjată cu de toate, sănătoasă, frumoasă, și cu avere de 2000 cor. Adresa:

Măria Giurgiu. Săliște Nr. 862.

Mape de Vânzare.

Mapa Europei K 1.20
„ Rusiei cu Galiția „ 1.20
„ Franței cu Belgia „ 1.20
„ Țărilor balcanice „ 1.20
Se află de vânzare la

Administrația „Foi Poporului“

Pentru porto recomandat este a se adăuga 35 bani deosebit.

Nr. 948/915

2175

Publicațiune.

Comuna Oltszakadát arăndenză pe calea licitației publice în 22 August 1915 la 2 oare d. a. în cancelaria comunală pșunatul din „Pădurea din sus” din 1 Octomvrie 1915 și până în 27 Septemvrie 1916 pe lângă prețul strigării de 2500 cor. „Lunca Săcădați” și „Prundul din sus” 4 zile după slobozitul în coceni și până în 6 Maiu 1916 cu prețul strigării de câte 100 cor. Vadiu e de 10%, și condițiunile mai de aproape să pot privi în cancelaria comunală. **Primăria comunală**

Pentru mari proprietari și gospodari!

Cumpăr grâu, orz, ovăc și săcară ori cât de mult ar avea cineva.

Sigmund Felter.

Sibiu, Strada Cîsnădiei Nr. 1.

La croitoria J. PETRAȘCU

Sibiu

se caută **2-3 lucrători** pentru lucru mare și **2 învățacei**.

Copii de școală

și elevi de școala comercială se primesc cu întreținere bună, având privilegii să învețe limba maghiară și germană. Sibiu, Rosengasse 15.

Anunț de căsătorie.

Sunt aplicat la un oficiu românesc. Din lipsa de cunoștință caut pe aceasta cale cunoștința unei fete în etate de 26-35 de ani. Fotografio împreună cu ofertul să se adreseze sub „Serios” la adresa redacției acestei foi. Numai oferte serioase se primesc.

Învățăcei

se primen în franzelăria lui Stefan Moga. Sibiu. 2171

Tuturor

proprietarilor de moară sau cari au mori în chirie, le anunț că mi-a sosit un mare transport de

Pietri de moară **TRACHIT**.

Prețurile sunt moderate.

Andreas Rieger
SIBIU

6921

Anunț!

Unul sau doi învățacei de prăvălie află aplicare momentan, condițiuni favorabile să recere să pozeadă și limba maghiară sau germană.

Firma: Const. Ch. Bolog

Câmpeni - Topánfalva com. Turda, Argeș

Cafea

cu 50% mai ieftină

Cafea cruștoare americană, foarte aromată și care dă mult. Un saculeț de probă (5 chilogramme) se trimite pe lângă p. et. de 11 cor., o jumătate kilogram teiu de primul rang cor. 2.2) franco cu ramburs.

Mulțumirea garantând!

M. SAPIRA.

H. Export de cafea și teiu, în Budapest VI. Révay-utca 24.

Lemne de Foc și de Lucru.

Stejar tânăr bine uscat

24 Coroane - tălmășit în pădure. **210 Cor** Vagonul cu 10.000 Kgr. încălțat și predat din stația Vurpod.

180 Cor Vagonul cu 10000 Kgr. capete (darabe), remane de la slupuri și gela dosge diferite marimi. Pădurea departe 2 kilometri de stația Vurpod. Adresa:

S. M. Marinescu

Vurpod lângă Sibiu, (Nagy-zeben).

Se caută

un băiat în etate de 12-15 ani absolut de 1 cl. gimn. sau civile, ca elev la **Librăria Poporală din Turda**. Sunt preferiți cei cari știu limba maghiară.

Endovic Ferenecz

croitor de bărbați!

SIBIU, strada Cîsnădiei Nr. 12

recomandă p. t. publicului cele mai noue stoffe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe indigene din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimentații precum: **Sacko, Jaqueta și haine de saloni**, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisuri și „Raglan”, cari se află totdeauna în posesia bogată.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, bai permit a atrage deosebită atențiune a On. domni preoți și teologi asolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Căminul pentru voluntari, cum și tot felul de articl de uniformă, după prescripție croitoră cea mai nouă.

„FOAIA POPORULUI”

pe **CÂMPUL DE LUPĂ**

se poate trimite ori-unde și cu încheiere de ori-când, ceea ce aducem la cunoștință cetitorilor noștri, spre orientare, n urma mai multor întrebări ce primim mereu.

Prețul abonamentului este: **2 cor.** pe timp de 5 luni de zile.

Pentru abonamente pe câmpul de luptă statorim prețul de 2 cor. pe timp de 5 luni, fiindcă știm, că suma de 2 cor. (în bani de hârtie, bancnote de câte 2 cor) se trimite mai ușor. Schimbarea adresei altundeva tot pe câmpul de luptă, sau mai târziu în vr'un oraș ori sat din lăuntrul Monarhiei austro-ungare, se face gratuit; e destul a scrie noua adresă pe o carte postală, unde să se spună însă și adresa de mai înainte.

Abonamente de acestea se pot face și din partea celor de acasă, cari doresc să trimită Foia la vr'un neam sau cunoscut de pe câmpul de luptă ori în altă parte a Austro-Ungariei.

Cremă de dinți

KALODONT
70 filleri

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA”

institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Bărovincin, Elisabedopol, Lugos, Medias și Mureșororheim

Agenturi: Orșova, Sărmășin, Sărmăș-clăușul-mare și Șeica-mare

Capital societate
Fonduri de rezervă și penziuni : : : K 6.000.000—
Portofel de cambii : : : „ 2.350.000—
Imprumuturi ipotecare : : : „ 17.700.000—
Depuneri spre fructificare : : : „ 12.400.400—
Serisuri fonciare în circulațiune : : : „ 24.500.000—
„ 10.000.000—

Primește depuneri **5-5-5** spre fructificare cu **5-5-5** după termenul de abdicere, plănuind lunar cuven de interes

execută asemnări de bani la America și îngrijește încasări de cecuri și assignațiuni asupra oricărei pieți, mijloacele tot felul de afaceri de bancă. — Orice informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de filialele și agenturile institutului.

702

Direcțiunea.

MOBILE

Intrate solide și conștiențios...

se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, 4444

str. Sării 37

Specialist în:

MOBILE DE TOT FELUL

pentru tineri nou căsătoriți, mobilări de hoteluri, vile, institute, cafenele și restaurațiuni

Telefon Nr. 47 cu legătură în comitatul întreg

Atelier propriu de tapiserie

Se lucrează după planuri artistice

≡ Berea albă și neagră din ≡

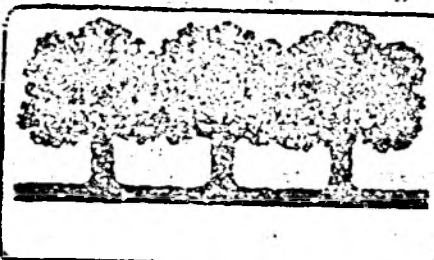
Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari cunosc atât la oraș cât și la sate

124

Că berea noastră e foarte căntată se poate vedea și de acolo că cum-părătorii se înmulțesc mereu

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a două-ora
12' bani, a treia-ora 10 bani.

Zi de sărbătoare.

Sibiiu, 17 August.

Douăzeci și patru de bubuturi de tun au vestit, azi, în zor, orașul nostru sărbătorirea nașterii Majestății Sale Regelui Francisc Iosif I. Vârstă de patriarh, vârstă ajunsă de puțin muritori, pe suprafața pământului. Cel ce au avut prilejul să-l vadă v'odată, de bunăseamă că chipul încăruntatului monarh, ie-a rămas pentru totdeauna adânc tipărit în talnele sufletului. Și mulți l-or fi văzut acum și din Rumâni nostri, cari au trecut prin minunata capitală a împărăției dundrene...

Se obișnuiește în gazete, ca de zina aceasta însemnată să se scrie articole, și laude, cu mai mult sau mai puțin meșteșug, după cum se pricepe omul, în care să se scoată la iveală dragostea și alipirea popoarelor din monarhie, față de suveranul lor. Și cu deosebire, noi, Rumânii, ne-am orătat totdeauna în cuvintele cele mai frumoase, câtă recunoștință și dragoste avem față de acela, care ne-a ocrotit în vremuri de grea cumpănă pentru neamul nostru. Și-o făcăm din inimă.

Regele, pentru poporul românesc este o ființă sfântă; e ceva supraomnesc; și de câteori s'a întâmplat să ne cheme „împăratu”, apoi prin soc și trăznete, am alergat la chemarea lui. Suntem, socot., cei mai credincioși dintre toți aceia, cari viețuiesc sub oblăduirea mâinii lui suverane. Deastădată însă, cuvintele noastre ar spune prea puțin, ori cât ar fi de multe și de iscusite.

Aceea ce s'a zis altădată, Majestate, azi am talmăcit-o prin fapte. Zidurile Ioan-gorodului vor grăi mai tare de cât noi în vecii vecilor. Ți-am adus jertfă de sânge și nu de vorbe; jertfă de mîi de viteji, stinse pentru gloria Ta, pentru biruința familiei Tale, și, penitrucă te iubim mai presus de toate. O, cât de dulce ne-a atins faptul că moștenitorul tronului Tău în pribegia sa printre popoarele Tale, ne-a agrăit ostașii și în sfânta noastră limbă strămoșească. E un semn bun acesta și-o luăm ca o prorocie adeverată pentru vremuri mai senine. Căci azi ne-ai cunoscut din nou credința, așa cum nu ți-a fost dat parcă s'o vezi nicădată mai limpede. Nici când poporul nostru, nu s'a arătat mai mare, mai conștient de datorința lui, și totodată mai încrezut în puterea lui, ca în clipele acestea.

Să nu fim însă rău înțeleși. Omul are datorințe și drepturi totodată. După ce ți-ai împlinit datorința, cade să a gustă și din roadele împlinirii drepturilor noastre. Miile de ostași, cari au murit pe câmpul de viteză, își dădeau dînhul cuprinși de gândul că ceice vor veni după ei vor fi răsplătiți. Neîmplinirea vîsurilor din urmă ale lor, s'ar schimba poate în desnădejde. Deaceia, Majestate, îți dorim și azi cu prilejul celor 85 de ani, cari ți implinesti, să ajungi vârsta lui Metusalem, și cu acetăș mîna tremurătoare, cu care ai tscălit chemarea vitejilor tăi sub arme, să tscălești și cartea învierii noastre sufletești!

Războiul puterilor mari.

Mestecându-mă odată printre oameni d'ai noștri, am auzit de multe-ori grăind pe unii dintre ei, în chipul acesta: eu nu voi citi gazeta cutare sau cutare, căci nu voi pricepe șuhan. Domnii ăia scriu prea pe politică. — Apoi, dumnea-voastră cinstiți gospodari, aveți toată dreptatea! Căci ce va folosi omului de a citi bolborosind zece mii de cuvinte, și ar pricepe numai o sută? De aceea mai bine voi scrie zece cuvinte pe înțelesul tuturor, decât o sută de cuvinte în

limbă varvară, precum zice la carte și sf. apostol Pavel...

Fiecare om cu bună rânduială ce-și aruncă azi ochii, pe-o gazetă, va întâlni o mulțime de nume pricepute și nepricepute. Vom face deci și noi de astădată puțină politică, dar așa ca să priceapă toată lumea, și cel învățat ca și cel cu mai puțină carte. Iată, vor citi oamenii noștri la gazetă, despre războiul dintre tripla alianță, cu quadrupla ententă, sau lupta puterilor centrale împotriva împărăției înțelegeri.

Ce-o mai fi și asta, vor zice unii. Da păsărească limbă mai grăesc și Domnii noștri, bată-i norocu să-i bată. Cimitura însă nu-i așa de mare, și trebuie doar omul să-i găsească cheia, c'apoi merge ca pe apă.

Sub vorbele tripla alianță, sau puterile așa zise centrale, se înțelege azi nu alta decât Monarchia noastră, împreună cu Germania și Turcia la un loc. Turcia, trebuie să știe fiecare, că ni s'a alăturat nouă abia în anul trecut, înlocuind Italia, care ni-a părăsit trecând pe partea celorlalți. Această unire s'au alianță, cum îi mai zice, s'a născut, oameni buni, în anul Domnului 1879, fiindu-i nănaș vestitul și de toți laudatul Bismark, cancelar împărăției germane, de pe vremea aceea. La anul 1883 a intrat și Italia la masă, împreună cu cele două împărății puternice și înfloritoare, în toate privințele. Legătura aceasta s'a făcut cu ținta, ca atunci când una din aceste puteri va fi lovită de-o alta străină, celelalte să-i vină în ajutor. Vorba ceea: unde-i unu nu-i putere la năcaz și la durere; unde-s doi puterea crește și dușmanul nu sporește....

Acum cumpăna tăriei a început să incline către puterile centrale, căci erau cogeamite trei, și nu glumă. Pentru ca celelalte state să nu sufere apăsare din partea ăstor din mijloc, s'au gândit și ele să se împreune la un loc, penitruca la un războiu să nu piară din lipsa de bună înțelegere. Astfel s'a alipit mai întâiu Rusia și Franția și au făcut așa zisa dubla înțelegere, adică îndoită, fiind două state. La acestea, hamiș, s'a alăturat apoi Englezul, socotind a scoate folos din prietinie. Cu drept cuvânt s'a folosit. Și așa față în față cu puterile din mijloc, ne trezim într-o bună zi cu zidul întreitei înțelegeri sau antantă (entente) cum îi mai zice, după o vorbă franțuzească care însemnă

înțelegere. La aceștia s'a alăturat la urmă și Italia, părăsindu-ne pe noi cu necredință, și-așa am auzit grăindu-se într-o dimineată de quadrupla sau împătrita înțelegere, care este tot una și aceeași.

Aceste puteri mari, au ajuns deci să se lupte unele cu altele pentru stăpânirea negoțului și-a coloniilor. Fiecare stat mai mare, pe lângă aceea ce stăpânește el la sine acasă, mai are ținuturi și în alte părți ale lumii, din cari trage mari foloase și acele ținuturi se numesc colonii. Anglia spre pildă, stăpânește jumătate pământul în felul acesta. Și-apoi știți dumneavoastră, că pe omul bogat toată lumea-l pizmuește. Fiecare vrea să tragă jar la oala lui. Negoțu-i lucru mare, după cum o știe tot omul, și o țară fără de negoț se prăpădește. Așa să vă tâlmăciți dar războiul acesta.

Rusiei îi merge acum cam nu știu cum, și are nevoie de ajutor. De unde să-l capete? De bună seamă că numai din țările balcanice. Acolo și-a pus ea toată nădejdea. Dacă iar putea câștiga acum pe Bulgari, atunci zice ei, lucru-i gata, Turcia e dripită, și ne poate veni muniție cu duimul din Franța, în dragă voie. Până nu cad Dardanelele însă, nu se poate face nimic. Deaceia îi vedem alergând și pe unul și pe altul în Balcani, ca să-i mulcomească odată pe toți, căci fiecare cere sarea cu marea, și apoi dă Doamne bine. Se dau pe lângă Bulgaria, pe lângă Grecia, pe lângă Serbia, ca doară-doară să-i înduplece odată la hotărâre.

Ce va aduce viitorul noi nu putem ști limpede. Atâta putem slobozi vorbă, că în toată ziua ne putem aștepta la întâmplări mari. Sus să avem deci inimile!

Cum stă războiul lumii?

O privire pe harta frontului de răsărit ne arată înaintarea armatelor austro-germane spre orașul Brest-Litovsk, principalul nod al căilor ferate cari leagă Rusia de mijloc de cea de miazănoapte și de Rusia de apus. Ocupând

acel oraș, Austro-Germanii vor stăpâni întreaga Polonie de ambele maluri ale Vistulei, până în ținutul Bugului, și vor socoti destul de apărare Galiția precum și cuceririle pe cari Hindenburg le face în Kurlanda. De aceia vedem armatele germane de sub conducerea generalilor Scholz și Gallwitz coborând văile Bobrei și Narevului, armata principelui Leopold al Bavariei ocupând Tiedlice, la jumătatea drumului Varșovia-Brest-Litovsk, armata arhiducelui Iosif Ferdinand apropiindu-se pe la sud de Siedlice și în fine trupele generalului Mackensen mergând spre Vladova, la sud de Brest-Litovsk.

După toate semnele, aceste armate, cari se unesc în drum, vor fi peste câteva zile în fața orașului Brest Litovsk, unde se vor ciocni cu grosul forțelor rusești cari de mai bine de două săptămâni se scurg spre această parte.

Bătălia așteptată sub zidurile orașului Brest-Litovsk va avea — pentru întâia oară pe frontul de răsărit — semnul unei lupte în loc strimt ceia ce va da ambelor tabere prilejul de a-și măsura încă odată dibăcia conducerii și energia atacurilor.

Pe locul de războiu din Apus.

Se pare că aliații s'au lăsat deocamdată de gândul de a trimite aliatului din Nord, așa de rău încolțit, o ușurare oarecare prin străpungerea frontului german. După numeroasele încercări întreprinse cu mare curaj și cu forțe grozave cari toate au rămas fără rezultat, comandamentul suprem anglo-francez își va fi format convingerea că nu se poate ține vre-un rezultat mare contra frontului de fier al Germanilor. Luptele din Artois, în Champagne între Meuse și Mosella precum și în Vogsi, au costat pe aliați sute de mii de jefte fără ca ele să fi produs succese prea mari. Judecând situația de azi în mod nepărtinitor se poate zice că în urma bătăliilor ultimelor 3 luni, frontul german s'a întărit, în loc de a slăbi. Pentru a îngheta lupte noi cu oarecare speranță de succes, aliații vor fi nevoiți de a aduce întăriri mari de trupe proaspete. Este îndoielnic dacă Franța este încă în stare de a face acensta. Din Anglia se pot arunca încă noi armate peste Canal.

În asemenea împrejurări nu se prea poate aștepta în momentul de față o ofensivă din partea aliaților, și întrucât și Germanii, pentru pricini cunoscute, vor continua propabil a se ține în apărare întâmplările pe câmpul de războiu din Apus nu vor avea o mare însemnatate pentru câțva timp.

Din luptele săptămânii trecute iese că Francezii au avut în aceste întreprinderi succese puține, însă și pierderi grele. Și de astă dată aeroplanele de luptă ale Germanilor au dovedit iscusința lor adeseori încercată.

Pe câmpul de războiu austro-italian.

Declarațiile șefului statului major, Cadornă, în privința unei înaintări biruitoare a armatelor italiene în ținutul coastei se arată din ce în ce mai mult ca niște prea mari laude. Pozițiunea principală austriacă în munții Karst este a-

cum ca și înainte neatinsă și punctele de sprijin principale precum și platoul dela Doberdo și capul de pod dela Gorizia sunt încă în mâinile apărătorilor. Dacă Italienii au avut în adevăr în câteva locuri succese, acestea sunt trecătoare.

În tot cazul situațiunea generală este neschimbată. Și în cursul săptămânii trecute atacurile italiene care se îndreptau înainte de toate contra platoului Doberdo, însă nu mai avea țaria din trecut, au fost respinse. În Tirol și în ținutul hotarului Karintiei continuă lupte de artilerie; nici aci nu se arată că s'ar fi ținut vre-un rezultat.

DEPEȘI.

Aeroplan germane bombardează coastele Angliei.

Berlin, 13 August. Wolffsbureau anunță oficial:

Hydroplanele noastre și-au repetat în noaptea de 12 spre 13 August atacul lor contra coastei ostice engleze și cu această ocaziune au bombardat cu bun succes stabilimentele militare și forturile dela *Harwich*, apoi, cu toată bombardarea tare a forturilor, toate hydroplanele s-au reîntors neatinsse.

Behnke locșitorul șefului admiralității.

Ministrul Român din Atena în audiență la regele Constantin.

București. — O telegramă din Atena anunță că d. Filidor, ministrul României în capitala Greciei, a fost primit zilele acestea într-o lungă audiență de M. S. regele Constantin, care s'a restabilit pe deplin de boala de care a suferit.

Cu acest prilej, regele Greciei s'a interesat de aproape de sănătatea augustului suveran al României urându-i însănătoșire grabnică.

Se știe de altfel, că M. S. regele Ferdinand s'a însănătoșat pe deplin.

Luptele îndârjite cu Italienii.

Budapesta 13 August. — Pe frontul dela țarm, Italienii au făcut din nou erii și în noaptea trecută câteva încercări de a se apropia de pozițiile noastre; Toate aceste încercări însă le a respins deja focul artileriei noastre. În apropiere de *Cormosa* am bombardat cu efect o tabără italiană.

La granița *Carintiei* situația e neschimbată. La granița *Tirolului* s'a dat o luptă spre sud dela *Schludersbach*. Atacurile dușmane au fost și aici zădărnice. Toate pozițiile apărătorilor au rămas în stăpânirea lor. Italienii cari se retrăgeau, au ajuns în focul propriei lor artilerii: În valea râului *Etsch* un tren pancerat al nostru a alungat avantposturile dușmane de câmp din localitățile *Seravallo* și *Chizzola*. Höfer.

Venizelos însărcinat cu formarea noului cabinet grec.

Berlin. — „Hamburger Fremdenblatt” reproduce o telegramă a ziarului „Mesagero”, după care d. Venizelos ar fi fost însărcinat de regele Constantin

cu formarea noului cabinet. Gunaris și ceilalți miniștri au avut Marșla trecută o conferință cu toți reprezentanții împătritei înțelegeri, după care primul ministru a avut o lungă convorbire cu regele.

In nordul monarhiei situația e neschimbată.

Budapesta 13 August.

In Gallia-ostică și în ținutul Wladimir-Wolintky situația e neschimbată.

Spre vest dela Bug armatele aliate au continuat urmărirea dușmanului, care se retrage pas de pas:

Trupele austro-ungare, cari înaintază spre nord dela Wleprzul Inferior, au ajuns până la Radzym. Aliații se apropie de Wlodawa.

Sfat de miniștrii la Roma.

Budapesta. — Din Lugano: In sfatul de miniștrii d. Sonnino a făcut o dare de seamă asupra relațiilor dintre Italia și Turcia cât și asupra venirii și a Italiei la interpretarea diplomatică a aliaților săi pe lângă statele balcanice.

Ministrul de războiu a raportat asupra luptelor de pe Isonzo.

Sfatul s'a ocupat apoi cu chestiunea aprovizionării populației cu grâu.

Scufundarea unui submarin de-al nostru.

Budapesta 13 August. — Submarinul nostru „Rm. 12” nu s-a mai reîntors din un drum pe care la făcut în Adriatica de nord. Conform raportului oficios italian el a fost scufundat de Italiani împreună cu toți oamenii de pe el.

In 10 August la amiază un submarin dușman a fost zdrobit de o mină în sânul din Trieste. Din oameni n-a putut fi salvat nimeni.

In aceeași zi și în ziua următoare hidroplanele noastre au aruncat bombe asupra insulei Pelagozza, care e ocupată de dușman. Din aceste bombe unele au nimerit farul, stația de telegrafio fără fir mai multe locuințe, mai mult material grămadit la olaltă și câțiva soldați. Una a mai nimerit și a nimicit un tun de calibru mijlociu, o altă a stricat o mitralie și alta a scufundat un vas cu proviziuni. Hidroplanele s-au reîntors neatinse cu toată bombardarea puternică.

Comandamentul flotei.

Scopul nemților în Polonia.

Petrograd. — „Deni” scrie: „Germanii au început o ofensivă strategică foarte însemnată în ținutul Lomja, prin care încearcă încercuirea noastră pe Vistula. Dacă ofensiva va urma, ea va lua direcția Bielostok-Brest-Litowsk. Se crede că pe acest front, care este mult mai însemnat decât chiar cel dela Vistula, va fi trimisă dela Cholm armata lui Mackensen.”

Ce face generalul francez Joffre?

Rotterdam. — „Nieuwe Courant”, ziar olandez, își pune această întrebare, la care și răspunde.

— Prin atacurile sale, pe ici pe colea el împiedecă pe Germani de a-și aduna trupele lor în anumite puncte. El le amenință necontenit întreg frontul, astfel că ei nu îndrăsnesc de a-l slăbi în vre-o parte oarecare, în timp ce lup-

tele de pe pământul rusesc îi țină ocupați și n-au trupe destule pe care să le ducă în ajutorul trupelor retrase de pe acest front.

Principalul ajutor al Rușilor, constă în aceea că împiedecă pe Germani, de a mai duce trupele trebuincioase pe locul de luptă apusean, spre a zdrobi pe Francezi.

Generalul Joffre de față știe că cel mai bun lucru ce-l poate face, în împrejurările de acum, este, ca să slăbească frontul inamic încât mai multe puncte.

El urmărește două scopuri; ori să forțeze pe inamicul slăbit, ca să se retragă el singur, sau să-l silească să-și întrebuinteze tot planul său defensiv.

El urmărește deci ruina liniilor de apărare ale Germanilor.

Atentat contra lui Sassonow.

Chiano, 30 Iulie. — Ziarul „Secolo” anunță din Petrograd, că un fost funcționar de minister a intrat în biroul lui Sassonow cu o secure în mână voind să-l omoare, dar a fost prins și arestat.

Se zice că atentatorul ar fi un bolnav de minte.

Comunicatul statului major german.

Rușii sunt respinși mereu.

Pe câmpul de operații dela vest: In Argoni au fost respinse mai multe atacuri ale Francezilor, îndreptate în contra fortului Martin ocupat de noi. La Sebrugge am împușcat un hidroplan englez, pe al cărui pilot l-am făcut prizonier.

La Rougement și Senthelm, spre nord dela Belfort, aviatorii noștri au silit două avioane dușmane să se dea jos.

La ost și sud-ost: Trupele lui Hindenburg cari atacă Kowno, au înaintat mai departe. Pe sectorul Dvina Rușii au încercat din nou mai multe atacuri nereușite.

Între Narva și Bug am înaintat mai departe, cu toate că dușmanul în repetite rânduri și-a adus forțe nouă pe acest front și noi trebuie să-i înfrângem din unghiu în unghiu rezistența.

Armata generalului Scholtz a făcut 990 prizonieri, a capturat trei tunuri și 2 mitralieze, iar armata lui Gallwitz, din 10 August începând, a făcut prizonieri 6550 Ruși, între cari 18 oficeri și a luat 9 mitralieze și un măgazin cu material pentru picneri.

Trupele de urmărire a principelui de Bavaria în marș forțat au ajuns luptând în ținutul Socolow și eri, ocupând orașul Stedlee, au ajuns în partea de cârmă Livice, spre sud dela Mordj.

Trupele aliate din armata lui Mackensen urmărește pe dușman pe întreg frontul.

In înaintarea lor coloanele germane de marș se întâlnesc pe tot drumul cu grupuri mari de locuitori poloni, pe cari Rușii i-au târât cu ei când și-au început retragerea, iar acum, când aceștia nu mai sunt în stare să țină pas cu trupele cari se retrag în grabă mare, li s'a dat libertatea, de care se bucură cu toată mizeria de nedescris în care se află.

Comunicat turcesc.

Ei resping încercările de înaintare ale aliaților.

Constantinopol, 12 August.

Spre nord dela Ariburnu în urma unui atac energic din 10 August am respins pe duș-

man cu 500 metri mai înapoi, și i-am pricinuit pierderi însemnate. Aici am luat o mitralie și 200 puști. In noaptea spre 10 August la aripa stângă la Ariburnu, am ocupat din nou o parte a unui tranșeu dușman. La Sedd-il Bahr am făcut prizonieri câțiva Francezi, între cari și un oficer și am capturat un mare număr de puști.

Bateriile noastre ascunse au nimerit în Golful de Saros un crucișetor dușman, care ținea sub foc direct ținutul Bulair.

In 10 August un aviator dușman a aruncat trei bombe asupra spitalului din Galata Koj cu toate că drapelul semilunei roșii se putea observa bine. Un soldat a fost omorât, iar trei răniți.

Pe celelalte fronturi situația e neschimbată.

Constantinopol 13 August.

Pe frontul dela Dardanele am respins în 10 August patru atacuri ale dușmanului, îndreptate contra pozițiilor noastre. Dușmanul a lăsat în urma sa 300 de morți.

La un atac în contra unei diviziuni turcești, trupele noastre trecând în asalt, au scos pe dușman din pozițiile lui și au capturat 2 mitralieze.

La Sedd-il-Bahr în ziua de 10 August după amiază pușmanul a început un atac, cu care ocaziune a făcut să explodeze două mine înaintea aripei noastre drepte. Cu toate acestea a fost respins suferind pierderi. In 11 August înainte de amiază am nimicit cu totul un detașament dușman de mărimea unei companii, care voia să atace tranșeele noastre dela aripa stângă.

Pe celelalte fronturi nu s'a petrecut nimic mai însemnat.

România și războiul lumii.

Condițiunile puse de România pentru intrarea în război. — Când va hotărî intrarea în război.

Sub titlul „Politica de două feluri” ziarul „Moldova”, organul dlui Carp scrie următoarele:

„Le Temps”, aduce știrea că între guvernul Brătianu și împătrita înțelegere s'a ajuns la o înțelegere. Ziarul oficios francez se întreabă numai dacă cererea guvernelor puterilor centrale ca trecerea munțiunilor să fie lăsată liberă nu va incredința pe d. Brătianu că ziua intrării în acțiune a sosit.

„România, zice „Le Temps”, de o lună este în tratative cu aliații. După multe întreprinderi a tratativelor, se pare că în sfârșit împătrita înțelegere a primit condițiunile puse de d. Brătianu pentru începerea războiului împotriva Austro-Ungarici.”

Ziarul „Moldova” observă, că aceasta nu va împedea pe d. Brătianu să-și continue jocul de până acum.

Ziarul „Berlinske Titende” află din Paris, că ministrul României de acolo a plecat la București. La Paris aceasta călătorie a ministrului român se ia ca un bun vestitor și anume că după aceasta România în curând va lua hotărîre, iar dat fiind că s'a sfârșit secerișul, ea nu va întârzia să-și arate hotărârea din urmă!

Sub titlul „Să nu pierdem momentul” ziarul „Moldova” publică un articol din care luăm următoarele:

Să dorim împlinirea tuturor visurilor, tuturor năzuințelor, tuturor nevoilor; dar să nu uităm nici o clipă unde și când trebuie să ne îndreptăm ochii.

Să nu pierdem momentul; să pornim la luptă acolo, unde ne duce visul și interesul acolo unde astăzi ne așteaptă izbânda.

Războiul și statele balcanice.

— Un articol al ziarului „Corriere della Sera”. —

Agentia italiană a trimis ziarelor cuprinsul unui articol al ziarului „Corriere della Sera” asupra ținutei statelor balcanice.

Despre Grecia ziarul spune că alipirea ei la puterile centrale este aproape un fapt implinit. In ce privește Bulgaria, situația e neschimbată.

Cu privire la România, „Corriere della Sera” zice astfel: „Putem spune că guvernul din București urmează a asigura pe guvernele împătritei înțelegeri că va continua tot mai tare să oprească orice trecere de material de războiu, hotărât Turciei. De această asigurare luăm cunoștință cu mare bucurie. Cum însă Turcia primește mereu material de războiu, guvernul din București va dovedi că și-a implinit chemarea sa când paza sa nu va fi mai prejos de sinceritatea dorințelor sale bine încercate”.

Ziarul sus pomenit spune apoi despre intrarea României în hora războiului contra Austro-Ungariei, că la Roma nu se vorbește de această intrare ca de un lucru tocmai așa de apropiat. Dar va face bine glasul națiunii de același sânge cu noi și buna prietenă a noastră, să-și dea seamă de primejlia care, cu toate dispozițiunile noastre cele mai bune, cu cari poate în orice caz să socotesc, ar putea amenința viitorul său, când puterile ce se bat pentru neatințarea și libertatea popoarelor europene, vor urma, după biruința neîndoielie, la revizuirea hărții Europei după principiul naționalităților. Atunci întrebarea mare națională românească va fi greu de hotărât.

Este sigur că aliații vor fi una în ideea de a face din Polonia și până în Balcani un lanț de state libere și independente. Ele vor avea acea putere în noua câmpină europeană, sub o nouă formă, pe care avut-o până acum Austro-Ungaria, a cărei împărțire va fi mijlocul principal de a se soluționa un bun și statornic echilibru european. Fînd însă anumite locuri, unde nu va fi posibil să se aplice într-un chip strict principiul naționalităților, pentru a se stabili viitorul împărțire a noilor cuceriri, atunci va trebui să se găsească și de sfaturile depuse mai mult sau mai puțin de fiecare naționalitate în parte pe timpul acestui război liberator.

Dacă deci România ar rămâne în neacțiune, unele puteri, din motive de câmpină ar putea să propună alcătuirea unei viitoare Ungarii, în locul unei României întregii ca neam și măriță ca stat.

Italia va urmări mereu cu ochi buni de păzitor și de mamă dezvoltarea României, dar nu s'ar putea pretinde ca toate puterile să fie deopotrivă interesate la înălțarea regalului latin dela Dunăre. Trebuie să amintim cum că Anglia are o simpatie veche pentru Ungaria și la Londra se lucrează și astăzi pentru ca aceste sentimente față de Ungaria să nu se răcească în opinia publică britanică. Dovadă este prezența la Londra a mai multor membrii din aristocrația maghiară.

Ziarul de mai sus zice că lucrurile acestea nu le spune pentru a atinge cătuș de puțin România, ci numai pentru a atrage atențiunea unei țări, pe care noi Italianii o dorim tot mai mare și tot mai puternică, asupra primejdiei ce ar putea să se ivească dintr-o prelungită lipsire dela lupta pe care noi o ducem.

Ziarele berlineze, — de unde reproducem articolul de mai sus, — publică articolul lui „Corr. della Sera” însoțindu-l cu vorbe de batjocură în care spun, că Italia vorbește despre împărțirea monarhiei și împărțește ținuturi din corpul acesteia ca și când Italianii ar fi ajuns cel puțin în inima imperiului habsburgic.

Vești felurite.

Scufundarea unui vapor de războiu turc.

Din Constantinopol se anunță oficial: Un vas submarin dușman a scufundat Luni dimineață cuirăsatul nostru „Frederic Barbarossa”; o bună parte din oameni a fost mântuită.

Pierderea acestui vapor nu ne va mișca prea mult; cumpăna e acum de 1 vapor turc pierdut pentru 10 ale dușmanului.

Vapoarele cari ne mai rămân vor arăta aceeași lucrare și oamenii același patriotism cald și vor ști să pricinuiască prin destoinicia și duhul lor de jertfe, aceleași pierderi dușmanului, cum au făcut până acum camrații lor.

Fabricarea de muniții în Anglia

Din Rotterdam se comunică:

Ministrul Angliei pentru fabricarea de muniții, Lloyd George, a zis astfel în fața corespondentului din Londra al ziarului „Temps”:

Fabricarea muniției în Anglia a fost pe la mijlocul lunii trecute de 50 ori mai mare ca în luna Septemvrie a toamnei trecute, iar cu sfârșitul lunii August va fi de 100 ori mai mare, precum a fost anul trecut.

Svonul ziarului „Adevărul” despre o înțelegere între România și Rusia.

București. — Ziarul „Adevărul” scrie: De douăzeci și patru de ore în Capitală se aude svonul că România a încheiat o înțelegere cu Rusia. Rusia a primit propunerile României și că această înțelegere a fost deja ischită de către amândouă statele. Adevărul acestui svon — scrie „Adevărul” — e nesigur.

Intrevederi diplomatice la București.

București. — D. Ion Brătianu, primul ministru român, a primit Duminică și Luni pe toți miniștrii străini fiind de față de astădată în București.

D. Blondel ministrul Franței a și venit din Constanța spre acest scop.

Comunicat englez.

Londra, 30 Iulie. — Luptele din zilele trecute pe mai multe puncte ale peninsulei Gallipoli, au adus progrese însemnate. In zona de sud-vest a drumului spre Kiritia am înaintat 200 metri și am respins toate contra-atacurile, cauzând Tarcilor mari pierderi.

America a dat îndărăt nota monarhiei.

Rotterdam. — Statele-Unite au răspuns la nota trimisă de monarhia noastră guvernului american în afacerea trimeriei de munițiuni și arme. Guvernul american a răspuns cu respingere la nota monarhiei.

100 mii oameni și 60 vase împotriva Dardanelelor.

Berlin. — Din Paris se anunță prin Haga: „Temps” scrie că numărul armatei aliaților la Dardanele a sporit la 100.000 oameni. Se vestește că în jur de peninsula Gallipoli se găsesc peste 60 de vase de războiu.

Intervenția României în favorul Rusiei este azi cu neputință.

Berlin, 30 Iulie. — Corespondentul român al ziarului „Zürcher Post” raportează acestuia: Toți militarii știu foarte bine, că ajutorul României fără apărarea din coaste de către Rusia ar însemna chiar o nenorocire pentru țară.

Că România ar putea da ajutor Rusiei celei strămătorate și bătute, nu o mai cred astăzi nici cel mai vesel dintre oameni.

In afacerea ajutorului japonez.

Berlin, 30 Iulie. — Ziarul „Rjeci” anunță din Tokio, că negocierile asupra ajutorului, ce l'ar da Japonia Rusiei s'au oprit în zilele din urmă cu totul; dar și fără aceasta, era cu totul cu neputință o înțelegere în această atacere, de oarece cererile Japoniei erau prea mari și prin urmare ar fi mai înțelepțește, dacă lumea ar lăsa cu totul nădejdea unui ajutor din această parte.

Războiul cu Serbia e sub spuză, dar n'a încetat.

Berlin. Corespondentul din Balcani al ziarului „Vossische Zeitung” scrie într'un articol despre stările din Serbia următoarele:

Transporturile se soresc prin Salonic din Anglia, Franța și America, umple golurile, ce se ivesc în muniținea armatei sârbești. Mai demult trimitea Serbiei muniție Ru-ia, acum chiar în-tors prin Serbia și pe Dunăre se transportă Rusiei muniție din străinătate.

Alina Sărbii capătă din România pe banii ce-i capătă dela Anglia, de câți numai au lipsă. Nici una dintre măsurile, de oprire luate din partea României, cari au atins puterile centrale, nu s'au referit și la Serbia. Boalele ce facau stricațiuni în Serbia, au perit. In Belgrad se mai ivise în vremea din urmă cazuri de tifus exantematic, dar în celelate părți ale țării nu mai sunt boale lipicioase.

Belgradul ce e drept a suferit mult în urma bombardărilor, dar nu în așa măsură, cum s'ar fi crezut. Cartiere și străzi întregi au rămas neatinse. Recolta din acest an e favorabilă, cu un cuvânt dacă Serbia ar putea încheia pace în starea în care se află acum, s'ar putea numi fericită.

In sfârșit una dintre cele mai grele întrebări o chestia comunicației pe Dunăre. Dar Dunărea sârbească nu e lungă. Dacă de pildă, monarhia ar ocupa la Orșova fărul sudic ar face cu puțință și exportul României pe acest drum. Războiul cu Serbia e sub spuză, dar n'a încetat.

Ce zic scriitorii din România despre părerile celor fugiți din Ardeal.

— Un coas de înaltă încordare sufletească.
— Credința păstrării neștirbite a României.
— România mai are capi conducători.
— Mai multă încredere să avem unul într'altul. —

Cunoscutul scriitor din România, G. Galaction, premiatul Academiei române din anul acesta, publică în revista politică literară din București „Cronica”, al cărui director este, o „Lămurire unor frați din Ardeal”, în care răspunde astfel la un articol publicat de d. Tăslăuanu în „Epoca” în care acesta învinuia pa scriitorii din România că nu se interesează de visurile naționale:

E o întrebare totdeauna grea cum trebuie să te porți, în lumea aceasta, ca să nu tulburi pe oamenii tăi. Un mare învățat preocupat în prima linie de liniștea lui spune că, în privința aceasta, cea mai înaltă înțelepciune este să nu crezi nimic, și să taci de-apururi, fiindcă astfel nu te mai frământă nici tu, nu mai superi nici pe ceilalți. Dar tot acest învățat știe bine că gândurile lui și ale tuturor filosofilor au prea puțină trecere și ascultare printre noi. El vede că: de când e lumea, înțelepții au dat mereu aceleași sfaturi și nebunii au răspuns neschimbat cu aceleași fapte.

Deci, să ne mângâiem și să ne ducem mai departe greaua noastră povară. Am citit acum în urmă într'un ziar, un articol datorit unui confrate ardelen. pe care cred că am onoarea să-l cunosc. Autorul să plânga că revista noastră a vorbit cu neprietenie de românii tran-

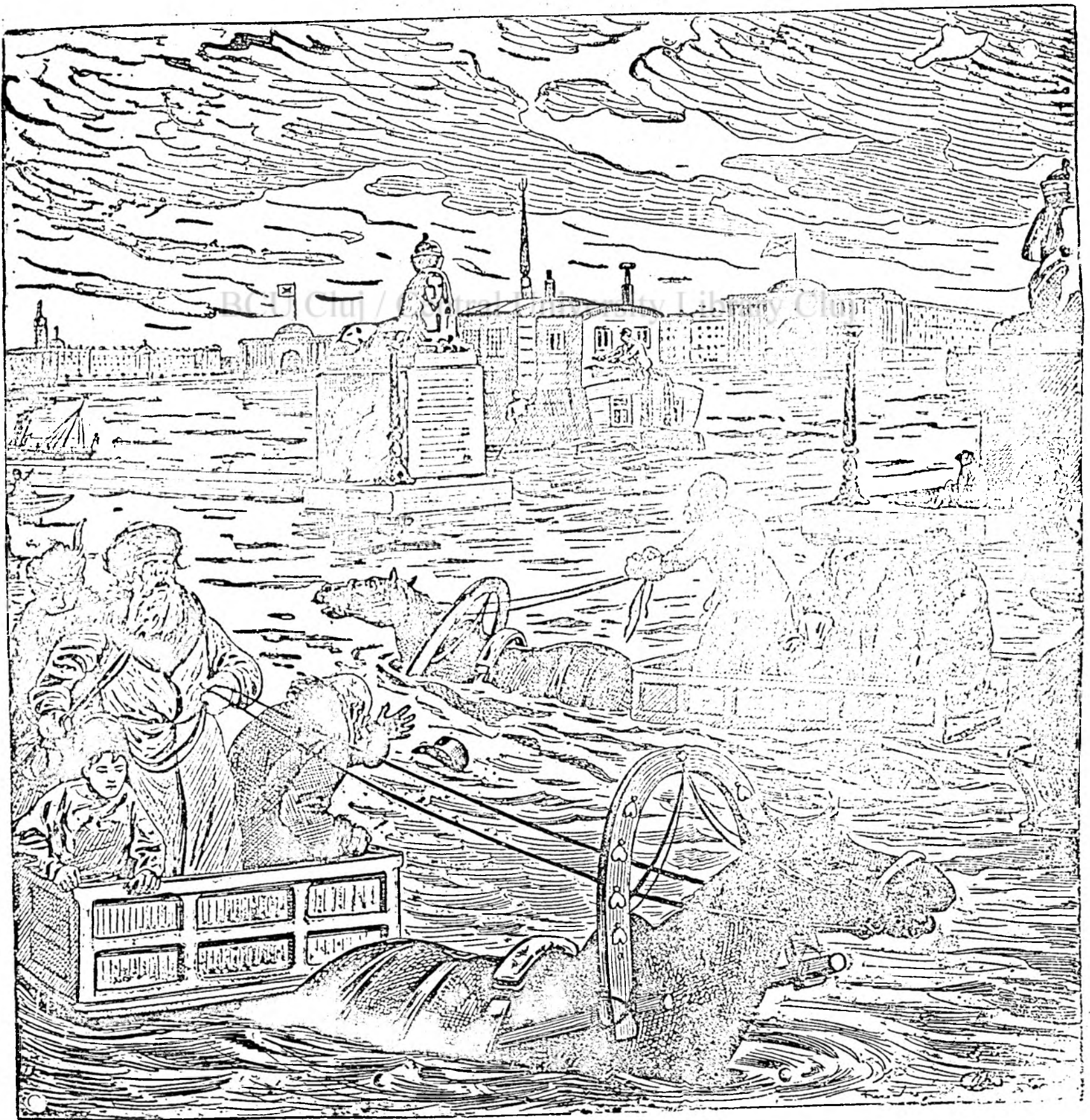
silvăneni, ce se găsesc la noi, și să miră că lucrul a fost cu puțință odată ce și eu sunt director al „Cronicei”.

Iar pe cale particulară, pretini buni, de felul lor de peste munți, și colegi de școală teologică, transilvăneni și bănățeni, m'au rugat „să le tilcuesc pilda aceasta”... O fac cu plăcere.

Toți câți suntem români, trăim azi un ceas de înaltă încordare sufletească. Dorim, sperăm socotim și grăim. Ne deosebim totuși în două părți. Unii dintre noi sunt atât de stăpâniți de nădej-dile naționale, încât ar vrea să le vadă îndeplinite în timpul cel mai scurt și sunt de părere că trebuie să facem o sfortare voinicească, ori ce s'ar întâmpla pe urmă. Ei voesc în primul rând să aibă izvoarele Țării și mândrul cuib ales de vulturul roman al lui Traian pentru întemeierea poporului român. Fi-rește cei mai fierbinți apostoli în scopul

și pe cărarea aceasta, se găsesc printre românii ardeleni. Și cu drept cuvânt. Alături de acești frumoși luptători se prezintă partea numeroasă a celor ce pun piedeci însuflețirii și mai înainte de toate una mare. Aceștia gândesc și simt așa: În mijlocul poporului românesc risipit și împărțit, avem azi o Românie încheagată cu greutatea cumplită și cu dureri mucenicești. Măcar atâta cât este, trebuie s'o păstrăm cu orice preț. Tot ce vom chibzui și tot ce vom întreprinde trebuie să plece dela gândul acesta. Orice speranță și orice pornire care nesocotește punctul nostru de plecare ni se infățișează ca fără înțelepciune și fără sănătate. Deabia este o jumătate de veac de când România unită a ieșit din oceanul nenorocirilor noastre istorice, printr'o minune aproape egală minunei care aduce la fața oceanului o nouă insulă. Să ne aruncăm cu capul în jos, într'o

Fuga prin apă.

Rușii prinși de Nemți din două părți, în retragerea lor, slobod răgazurile râurilor, ca să-i împiedece. Totuș aceasta nu le reușește, ba ce e mai rău, chiar poporul care vrea se fugă din fața dușmanului, trebuie să alerge prin apă până la brâu. Astfel cad însuși Rușii în cursa pe care le-au întins-o Germanilor.

întâmplare îndoelnică? Să punem în primădie aceia ce neamul nostru are azi mai sigur și mai bun? Să ne ferească Dumnezeu! Un negustor poate să se arunce în furtună, în pară și în gura leilor, punându-și în joc capitalul și viața, fiindcă e de capul lui și poate să încerce toate căile cari duc la bogăție. România nu poate să tacă politica aceasta;

Iată care e deosebirea de ținută sufletească dintre unii confrăți și colegi transilvăneni și dintre noi. Li înțelegem foarte mult și ne doare că au găsit în „Cronica” o vorbă mai aspră. Dar cugete și ei mai bine nu numai la văduvele și la orfanii din Ardeal, dar la înecatul nostru popor de pretutindeni și mai ales la credința păstrării României! Să întregim neamul, foarte bine, dar să-l întregim cu România, nu cu nimica.

Sunt cu totul de părerea lui. Ardelenii sunt în casa noastră oaspeți bineveniți și dragi. Odihnească-se, trăiască la noi cum vor și cât vor. Dar să ne studieze, bine, și să ne înțeleagă. Într'un fel se înțeleg lumea când ești în Transilvania, și cu totul altfel începe să ți se deslușească, dacă ai apucat să treci Carpații, dincoace. Să ne dăm bine seama de toate acestea și să ne primim unii pe alții cu încredințarea într'adevăr frățescă.

O povară pe care vreau s'o iau de pe sufletul amicilor mei ardeleni este ideea falsă ca astăzi România nu mai are capi conducători și că prin urmare calea dorințelor este deschisă. E o groșală. Tot ce ne trebuie ar fi mai multă liniște și mai multă încredere unul în altul. E destul bubuit de tunuri, sunt destui nori de praf de pușcă de jur împrejurul nostru; ar trebui să dorim și să aducem între noi liniște și limpezime. Bănuiela, zavistia și discuția stearpă ne micșorează, ne face să cădem sub vrednicia ceasului de față. Noi care ne cunoaștem de mult și ne stimăm: să nu desnădăjduim unii pe alții. Ajunge zilei răutatea ei.

G. Galațion.

Cetatea Lomza luată cu asalt de germani.

— Trei forturi ale cetății Kovno au căzut. — Armatele lui Woyrsch dela Ivangorod se nesc cu armatele lui Mackensen și Arhiduce-lui Iosif Ferdinand dela Lublin. —

Armata rusă gonită din cetățile de pe râurile Narew și Vistula se retrage grăbit la răsărit, în spre râul Bug. Brest-Litovsk, unde se întâlnesc liniile ferate dela Bjelostok, Lukov, Siedlca și Kovel — este punctul de sprijin mai însemnat dela Bug. În vreme ce armatele lui Mackensen luptă împotriva contra-atacurilor rusești între Uhusk, Honsk și Ostrov, — armata arhiducei Iosif Ferdinand a trecut râul Vepřz nădăruindu-se cu armatele lui Woyrsch și Kover, cari au trecut linia Riki-Gonczi și Garvoli și drumul Lublin—Varșovia.

Marele succes al zile de Marți e că locul nostru cotit devine tot mai drept iar prin unirea armatelor cari au lucrat la Ivangorod cu acelea cari au cucerit Lublinul, face ca Rușii să fie respinși și fugăriți de o armată crescută în putere printr'o împreună lucrare.

La miez noapte, cetatea Novogeorgievsk continuă a fi bombardată de greaua artilerie ger-

mană. Trei forturi din cetatea Kovno au căzut. Prin cucerirea cetății Lomza se află acum toate întăriturile de pe linia Narew în stăpânirea germanilor.

Armata principelui Leopold al Bavariei care a intrat în Varșovia, în urmărirea rușilor, s'a unit cu armatele germane dela Narew. Un succes frumos a fost ajuns la Nistru prin cucerirea poziției întărite rusești dala Czernelica.

Sfârșitul războiului.

— Prezicerile unui scriitor spaniol. —

Când se va sfârși războiul european, cum va fi mapa lumii după război? Aceasta este întrebarea cu care se ocupă multe minți. Scriitorii prieteni ai Ententei îl văd într'un fel iar cei ai Puterilor din mijloc în alt fel.

În Barcelona (Spania) a ieșit o carte sub titlul „El fin de la guerra”. Cartea e scrisă după părerile germane în formă de roman. Autorul ei prieten al Nemților Vicente Blasco-Ivanos prevede sfârșitul războiului și harta lumii în modul următor:

Vărsării generale de sânge li vor pune capăt România și Bulgaria, Bulgaria va intra cu 180 mii ostași în Serbia, va zdrobi oștile sârbești și să va uni cu armatele austro-ungare la Niș. Serbia și Muntenegru își vor pierde domnia și vor fi alipite imperiului austro-ungar.

România va intra cu 250 mii ostași în Basarabia și o va cuprinde iar oștile puterilor centrale vor înainta spre Petersburg. Rusia va cere pace.

Rusia va pierde Polonia, care va fi numită de stat de sine stătător. Finlanda va fi republică și va intra în alianța scandinavă. Basarabia se va da României. Părțile sudice ale Caucasului se vor da Turciei, iar Rusia va primi în Asia mică ca despăgubire provinciile: Afganistan cu 624 mii km. și Beludistan cu 367 mii km.

Belgia se va alipi la Germania și regele Albert va primi insula Madagascar din Oceanul Indian, care este acum proprietate franceză.

Austro-Ungaria se va reface după modelul imperiului german într'un stat, în care toate popoarele vor avea autonomia lor. Serbia și Muntenegru vor trimite deasemenea deputați în Reichstagul din Viena.

Oare bine a judecat spaniolul?..

Dr. A. R.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 19 August n.

Înștiințare pentru anul școlar 1915/16. Anul școlar 1915/16 se începe la 1 Septembrie n. 1915.

Părinții, cari doresc a-și da copiii la acest institut, sunt poștiți a se prezenta cu fiii sau fiicele lor în cancelaria direcțiunii gimnaziale la 1, 3, 3 și 4 Septembrie n. 1915 spre înmatriculare. Școlarii cari se înmatriculează pentru primădată la gimnaziu, ori școala primară, împreună cu acensta, vor aduce *testimoniu școlar extras de botz și certificat de revaccinare*. *Testimoniul școlar de pe clasa precedentă îl vor prezenta toți școlarii, cari au absolvit clasa precedentă în institutul nostru*. Examenele de corigență, de primire și supletorii se vor ține la 30 și 31 August n. a. c. Celce se vor prezenta mai târziu, vor trebui să dovedească cauza întârzierii.

În clasa I. gimnazială se primesc numai școlari cari au implinit anul al nouălea, dar n'au trecut peste al doisprezecelea; asupra primirii celor trecuți peste doisprezece ani hotărăște conferința profesorală, și numai în 5 Septembrie se primesc atari școlari, dacă nu s'a ajuns numărui prescriis pentru o clasă.

Școlarii din școala populară se vor primi în școala primară, ori în cl. I. gimn.

În școala primară nu se solvește didactru.

În clasele gimnaziale școlarii români gr.-or. și gr.-cat. din protopresbiteratele Zarandului și Hălmgăului solveșc didactrul de 16 cor, pe an, iar cei de alte confesiuni, de alte naționalități și din alte locuri, câte 24 cor, pe an.

Fiecare școlar solvește pentru bibliotecă câte 2 cor. la an; taxă pentru fondul de pensii regnicolar al profesorilor 12 cor., pentru atestate și anuar 3 cor., pentru *fondul școlarilor morboși* câte 1 cor., pentru fondul de excursiuni 2 cor.

Școlarii săraci, diligenți și cu conduită bună, se scutesc de didactru, sau se împărtășesc de ajutoare și beneficii din fondul „Masa studenților”, sau din alte mijloace de care dispune institutul. Celce se simt îndreptățiți la scutirea de didactru, la înscriere au a-și prezenta *cererea instruată în regulă la începutul anului*. Mai târziu nu se vor lua în considerare.

Didactrul se solvește deodată la înscriere, sau în două rate și anume: întâia rată, la înscriere, și a doua în Februarie *necondiționat*.

Toate celelalte taxe în suma de 20 cor. se solveșc deodată la înscriere. Fără solvires acestora nu se va înscrie nici unul.

Fără știrea și învoirea direcțiunii gimnaziale, nu e permis nici unul elev a ocupa cvartir. Aceia, cari nu vor observa aceasta îndrumare, nu se vor înscrie.

Fiecare școlar trebuie să aibă cărțile de școală, admise la acest institut. Cărțile rupte și murdare se vor lua dela școlari și se vor nimici.

Dela fiecare școlar se cere, să aibă îmbrăcăminte corespunzătoare și haine de pat.

În 6 Septembrie 1915 medicul gimnazial va vizita școlarii în prezența dirigentului de clasă, se va face împărțirea oarelor și se vor începe prelegerile pe anul școlar 1915/16.

In 4 Semotemvrie n. 1915 se va face.
Invocarea Duhului Sfânt și cetirea legilor școlare
Brád (Brad) August 1915.

Directiunea gimnazială:
Ștefan Albu, director.

Cazuri de coleră în com. Sibliu. Cătim în „Sieb. D. Tageblatt“ că în 7 l. c. au încetat din viață în spitalul de epidemii din Sibliu două persoane de coleră aziatică. De-atunci, în urma măsurilor luate nu s'a mai ivit în Sibliu nici un alt caz de coleră.

Miercuri s'au constatat în comuna Poplaca două cazuri de coleră, iar eri alte trei cazuri. Luându-se măsurile de lipsă această comună s'a declarat de contaminată de coleră oprindu-se orice export de alimente din Poplaca.

Rușii zdrobesc tot în calea lor. Ziarele comunică din cartierul presei noastre de războiu că Rușii cari se retrag lasă peste tot în urma lor o mare de flacări. S'au organizat adevărate companii de aprinzători, cari sunt provăzute cu petrolu și cu bețe de celuloid și dau foc la tot. Lângă Sokal s'a dat foc la un spital de boale infecțioase, care a ars cu bolnavi cu tot. Recolta n'au putut-o lua Rușii peste tot și a fost aproape pretutindeni distrusă.

Moartea ofițerului de marină Lerch Egon. Se anunță din Viena: Impreună cu echipajul submarinului „U XII“, scufundat în Adriatică de nord și-a pierdut viața și comandantul submarinului locotenentul la marina de linie Egon Lerch, care în Decemvrie, prin un îndrăzneț atac în canalul Otranto, torpilase vasul francez cu bandiera admiralului „Caurot“, fiind distins pentru aceasta cu ordinul leopoldin și crucea de fer germană cl. I.

Luptă de eamnă. Ministrul francez de război, Millerand, a declarat într-o convorbire cu un ziarist, că Franța se așteaptă la o campanie de iarnă. Dar se poate întâmpla și euzul, — a zis ministrul, — când un eveniment oarecare va grăbi deslegarea. Problema este deocamdată să ne pregătim de războiul de iarnă. Franța lucrează, în această direcție, din toate puterile sale, — și cu oțtiri de toate colorile.

La așezământul de binefacere numit „Reuniunea română de înmormântare din Sibliu“ au fost primiți cu taxa de 2 cor. pentru înscriere și cu taxa de câte 60 bani după cazurile de moarte următorii membrii noi: Simion Nicoră, econom și soția sa Maria și Maria D. Nicoră, prescurărită (Jinn); Nicolae Peicu, paroh (Galomfalău mare) și soția sa Aurelia n. Cioran; Paraschiva Tipuriță, soție de comerciant (Vale); Maria Barbu n. Belascu, soție de econom (Sibliu); Ioan Bădiță, econom (Poplaca) și soția sa Ana n. Marcu. Ajutoarele statutare s'au plătit după răposării membrii Rafila Blăjan, George Simtion, ospătar și Petru Marian, econom (Cucerdea rom.), cu cari numărul membrilor răposăți din sinul Reuniunii a ajuns la 264. Să atrage binevoitorii de băgară de seamă asupra întreprinderii de „Pompă funebră“ a Reuniunii din strada Bruckenthal Nr. 17, al cărei venit curat se dă fondului „Azilului-orfelinat“ pentru adăpostirea orfanilor și a bătrânilor noștri scăpați.

Recolta Rusiei. De la 1 August 1913 până la 15 Iulie 1914 Rusia a trimis în afară 4.575.000 tone de grâu. De atunci până la 15 Iulie 1915 a exportat 53.000 tone! Măsura este aceeași pentru celelalte cereale. Acum s'a adunat și recolta a doua, fără să fie vre-o speranță de desfacere a acesteia. De aci vin și încercările bune ale Rusiei de a face pe România să dea ajutor la deschiderea Dardanelor. Rusia are

nevoie de bani și de puțină de a-și vinde cerealele, înainte ca aliați săi să fi putut desface pe ale lor. De aceasta se va îngriji de stăpânirea Dardanelor. — Englezii cari au dat împrumuturile contra punerii la zălog a cerealelor rusești, au deasemenea mare interes ca Rusia să nu aibă nici un concurent pe piața lumii. În schimb liberarea Dunărei ar asigura recoltei bulgare și române un loc de scurgere strălucit.

Ultime știri.

Vapor englez scufundat cu 3.000 de oameni.

Din Constantinopol se telegrafiază gazetei „Frankfurter Zeitung“ următoarele: Vaporul *Pentinsular* de 10000 de tone, care a fost scufundat de un torpilor german, ducea cu sine cam 3000 de oameni pentru asediarea Dardanelor. Scufundarea s'a întâmplat în timp de 4 minute lângă insula Cos.

Încă un torpilor de-al nostru scufundat de italieni.

Pola, 17 August. — După cum vestește un comunicat italian, torpilorul nostru „U 3“ a fost scufundat în Marea Adriatică. Un oficer și unsprezece oameni au fost mântuiți și luați prizonieri *Comandamentul flotel.*

Meseriașii și războiul.

Rugămintele către Reuniunile noastre de meseriași și către intelectualii noștri.

Năpraznicul războiu își cere jertfele sale de sânge și de avut dela toți fii patriei deopotrivă, aparținând ei oricărei clase sociale.

Clasa meseriașilor noștri își împlinește și ea cu cea mai mare scumpătate datorința față de tron și de patrie, dând un însemnat contingent de bravi ostași, din cari o seamă luptă cu arma, o altă seamă ca harinici moșteri la confecționarea lucrurilor trebuincioase pentru războiu, iar alții ca simpli muncitori la diferite alte lucrări în legătură cu războiul.

Din aceste cauze reduse în activitatea lor de până aci Reuniunile noastre de meseriași, și cu ele și puținii conducători ai lor, rămăși acasă, lor le vine datorința de a se îngriji de adunarea la un loc a datelor prețioase, despre jertfele de tot soiul pe cari meritații noștri le aduc cu atâta abnegațiune pe altarul patriei.

Drept aceea noi adresăm pe această cale către toți conducătorii Reuniunilor de meseriași, cum și către toți cărturarii noștri dela orășe și dela sate, către preoții, învățătorii, și coalați intelectuali, cu respectuoasa rugămintă să binevoiască a compune o *consemnare cât mai exactă despre toți meseriașii noștri fie măiestri, fie sodali (calfe) sau învățacci (ucenici) chieși la armată*, în care să se includă a) localitatea, b) numele, c) meseria cu indicarea calității de măiestru, sodal, învățacc, d) data intrării în armată, e) trupa la care s'înrolat, f) dacă se află pe câmpul de luptă sau o aplicat în vreun atelier sau la alte lucrări, g) rangul și distincțiunile militare, h) dacă o rănit, i) dacă a murit, data decedării și locul unde a murit.

Acetee date, însoțite și de alte eventuale notițe din viața meseriașului înrolat, să se trimită la adresa subscrisului president spre a servi drept material vrednic la alcătuirea și tipărirea unei dări de seamă de interes și familiar și obștească.

Sibliu, 7 August 1915.

Pentru comitetul central al Reuniunilor române de meseriași:

Victor Tordășianu
președinte.

Ștefan Duca
notar.

Spre știre. Nr. 36 al foii a fost confiscat de procuratură, astfel că am scos din nou Nr. 37.

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.
Pentru editură responsabil: Ioan Hereș.
Tiparul: „Tipografia Poporului“

Lupta hotărîtoare va fi la Brest-Litowsk.

Din Haga se telegrafiază gazetei „Deutsche Tageszeitung“ următoarele: *Guvernul englez este foarte îngrijat de întâmplările de pe câmpul de luptă rusec. Sir Eduard Gret ar fi spus către prietenii săi, că lupta hotărîtoare cu Rusia se va da poate chiar la sfârșitul săptămânei aceștia la Brest-Litowsk.*

Anunț.

Comuna Mohu, arăndează prin licitație publică în biroul antistiei comunale la 28 August st. n. la 2 ore p. m., o moară pentru măcinat făină cu trei pietri, pe timp de 3 ani, adică din 1 Ianuarie 1916 până la 13 Decemvrie 1918.

Condițiile mai amănunțite se pot vedea în biroul antistiei.

Mohu, 8 August 1915.

Antistia comună.

Anunț de căsătorie.

Un teolog gr.-or. român în cursul al II-lea de teologie, caută un preot, care printr-o legătură de căsătorie în familia dănsului, ar fi inclinat să-i supoarte mai departe cheltuielile pentru terminarea studiilor teologice.

Scrisorile dimpreună cu fotografia să se trimită administrației „Foi Poporului“ din Sibliu,

Cea mai strictă discreție!

Anunț de căsătorie.

Doritor de căsătorie, absolvent de teologie sau de pedagogie poate găsi o fetiță de 19 ani, din Săliște, din familia cea mai bună, cu creștere bună, econoamă pricepută la casă și la câmp și croitoreasă de haine, aranjată cu de toate, sănătoasă, frumoasă, și cu avere de 2000 cor. Adresa: Maria Glurgiu. Săliște Nr. 862.

Mape de vânzare.

Mapa Europei K 1.20
„ Rusiei cu Galiția „ 1.20
„ Franței cu Belgia „ 1.20
„ Țărilor balcanice „ 1.20

Se află de vânzare la

Administrația „Foi Poporului“

Pentru porto recomandat este a se adăuga 35 bani deosebit.

Nr. 948/915

2175

Publicațiune.

Comuna Oltszakadát, arăndeză pe calea licitațiunei publice în 22 August 1915 la 2 oare d. a. în cancelaria comunală pășunatul din „Pădurea din sus” din 1 Octomvrie 1915 și până în 27 Septemvrie 1916 pe lângă prețul strigărei de 2500 cor. „Lunca Săcădați” și „Prundul din sus” 4 zile după slobozitul în cocieni și până în 6 Maiu 1916 cu prețul strigării de câte 100 cor. Vadiu e de 10%, și condițiunile mai de aproape să pot privi în cancelaria comunală. Primăria comunală

Pentru mari proprietari și gospodari!

Cumpăr grâu, orz, ovăs și săcară ori cât de mult ar avea cineva.

Sigmund Felter.

Sibiu, Strada Cîsnădiei Nr. 1.

La croitoria J. PETRAȘCU

Sibiu

se caută 2-3 lucrători pentru lucru mare și 2 învățăceli.

Copii de școală

și elevs de școala comercială se primesc cu întreținere bună, având privilej sa învețe limba maghiară și germană. Sibiu, Rosengasse 15.

Anunț de căsătorie.

Sunt aplicat la un oficiu românesc. Din lipsa de cunoștință caut pe aceasta cale cunoștința unei fete în etate de 26-35 de ani. Fotografiile împreună cu ofertul să se adreseze sub „Serios” la adresa redacției acestei foi. Numai oferte serioase se primesc.

Învățăceli

se primesc în frunzelăria lui Stefan Moga. Sibiu. 2171

Tuturor

proprietarilor de moară sau cari au mori în chirie, le anunț că m-a sosit un mare transport de

Pietri de moară TRACHIT.

Prețurile sunt moderate.

Andreas Rieger

SIBIU

6921

Anunț!

Unul sau doi învățăceli de prăvălie află aplicare momentan, condițiuni favorabile să recere să poseadă și limba maghiară sau germană.

Firma: Const. Ch. Bolog

Câmpeni—Topánfalva com. Turda—Ari

Cafea**cu 50% mai ieftină**

Cafea cruștoare americană, foarte aromatică și care dă mult. Ua sfulcet de probă (5 chiloame) se trimite pe lângă prețul de 11 cor., o jumătate kilogram telu de primul rang cor. 2.20 franco cu rambursă.

Mulțumirea garantând!**M. SAPIRA.**

H. Export de cafea și teiu, în Budapest VI. Révay-utca 24

Lemne de Foc

și de

Lucru.**Stejar tânăr bine uscat**

24 Coroane stânenul în pădure. **210 Cor.** Vagonul cu 10.000 Kgr. încărcat și predate din stația Vurpod.

50 Cor. Vagonul cu 10000 Kgr. capete (darabe), remase dela slipuri și dela doage diferite mărimi. Pădurea departe 2 kilometri de stația Vurpod. Adresa:

S. M. Marinescu

Vurpod lângă Sibiu. (Nagyszeben).

Se caută

un băiat în etate de 12-13 ani absolut de 2 cl. gimn. sau civile, ca elev la Librăria Poporală din Turda. Sunt preferiți cei cari știu limba maghiară.

Indevic Ferencz**croitor de bărbași**

SIBIU, strada Cîsnădiei Nr. 12

recomandă p. t. publicului cele mai noue stoffe de toamnă și iarnă în mare assortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbași stoffe indigene din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru parăsluri și „Raglan”, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asuprăreverenzilor confecționate în atelierul meu, ini permit a atrage deosebită atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitoră cea mai nouă.

MOBILE

lucrate solid și conștiențios ...

se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, str. Sării 37

Specialist în:

MOBILE DE TOT FELUL

pentru fineri nou căsătoriți, mobiliari de hoteluri, vile, institute, cafenele și restaurațiuni

Telefon Nr. 47 cu legătură în comitatul întreg

Atelier propriu de tapiserie

Se lucrează după planuri artistice

„FOAIA POPORULUI”pe **CÂMPUL DE LUPTĂ**

se poate trimite ori-unde și cu începere de ori-când, ceea ce aducem la cunoștință cetitorilor noștri, spre orientare, în urma mai multor întrebări ce primim meren.

Prețul abonamentului este: **2 cor.** pe timp de 5 luni de zile.

Pentru abonamente pe câmpul de luptă statorim prețul de 2 cor. pe timp de 5 luni, fiindcă știm, că suma de 2 cor. (în bani de hârtie, bancnote de câte 2 cor) se trimite mai ușor. Schimbarea adresei altundeva tot pe câmpul de luptă, sau mai târziu în vr'un oraș ori sat din lăustrul Monarhiei austro-ungare, se face gratuit; e destul a scrie noua adresă pe o carte postală, unde să se spună însă și adresa de mai nainte

Abonamente de acestea se pot face și din partea celor de acasă, cari doresc să trimită Foaia la vr'un neam sau cunoscut de pe câmpul de luptă ori în altă parte a Austro-Ungariei.

Cremă de dinți

KALODONT

70 filleri

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA”

institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Bozovleiu, Elisabetopol, Lugos, Medlaș și Mureșosorheiu

Agenturi: Orșova, Sănmărtin, Sănmiclausul-mare și Șeica-mare

Capital societar	K 0.000.000.—
Fonduri de rezervă și penziuni	„ 2.550.000.—
Portofel de cambii	„ 17.700.000.—
Imprumuturi ipotecare	„ 12.400.400.—
Depuneri spre fructificare	„ 24.500.000.—
Seriuri fonciare în circulațiune	„ 10.000.000.—

Primește depuneri spre fructificare cu **5-5 1/2%** după termenul de abdicere, plătind însuși darea de interes

execută asemnări de bani la America și îngrijește încasări de cecuri și asignațiuni asupra oricărei pieți, mijlocește tot felul de afaceri de bancă. — Orice informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de filialele și agenturile institutului.

762

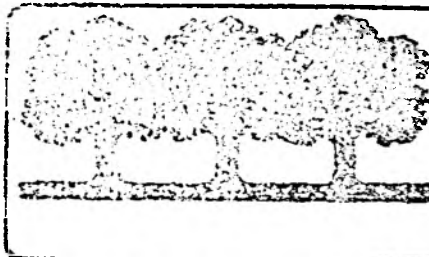
Direcțiunea.

== Berea albă și neagră din ==
Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo că cum-părătorii se înmulțesc mereu

124